Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw

Actuariële en bedrijfstechnische nota

colofon

Dit is een uitgave van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw

Versie
17 januari 2022

Inhoud

1	**Inleiding**	**4**
2	**Pensioenreglement**	**6**
2.1	Pensioenreglement	6
2.2	Verplichtstelling	8
3	**Financiële opzet**	**9**
3.1	Eigen vermogen	9
3.2	Premiebeleid	12
3.2.1	Hoogte kostendekkende premie	13
3.2.2	Interne financiering	14
3.2.3	Feitelijke premie basisregeling	15
3.2.4	Premie ten behoeve van premiebestemmingsreserve HVI	15
3.2.5	Premie excedentregeling	15
3.2.6	Premiekorting	16
3.3	Toeslagbeleid	16
3.3.1	Voorwaardelijke toezegging	16
3.3.2	Ambitie	17
3.4	Systematiek vaststelling parameters	17
3.5	Financiële sturingsmiddelen	17
3.6	Korting en herstel van pensioenaanspraken en -rechten	18
3.7	Herstelplan	19
3.8	Risicohouding	19
3.8.1	Doelstellingen	19
3.8.2	Haalbaarheidstoets	20
3.8.3	Procedure jaarlijkse haalbaarheidstoets en aanvangshaalbaarheidstoets	21
3.8.4	Vastgestelde ondergrenzen	22
3.8.5	Uitkomst aanvangshaalbaarheidstoets en jaarlijkse haalbaarheidstoets	22
3.8.6	Het vereist eigen vermogen	23
4	**Beleggingsbeleid**	**24**
4.1	Beleggingsdoelstelling	24
4.2	Strategisch balans- en beleggingsbeleid	24
4.3	Beleggingscyclus en -proces	33
4.4	Risicobeheersing	35
4.5	Beleid duurzaam beleggen	35
4.6	Beleggingsorganisatie	37
4.7	Prudent person verklaring	38
5	**Organisatie van het pensioenfonds**	**39**
5.1	Uitbesteding	39
5.2	De aansluiting	40
5.3	Uitvoeringsreglement	41
5.4	Organogram	41
5.5	Informatievoorziening aan het bestuur	42

5.6 Beleidskader uitbestede processen 43

6 Goed Pensioenfondsbestuur 44
6.1 Geschiktheid 44
6.2 Beloningsbeleid 44
6.3 Evaluatiebeleid 44
6.4 Integriteitsbeleid 44
6.5 Risicobeleid 45
6.6 Klachten en geschillen 45
6.7 Communicatie 45
6.8 Interne beheersing en uitbestedingsrelaties 45

7 Financieel Crisisplan 47
7.1 Beschrijving crisissituatie 48

8 Risicomanagement 62
8.1 Systematiek van risicobeheersing 62
8.2 Risicobeheersing 63

9 Ondertekening 65

10. Bijlagen 66
Bijlage I: Periodicitet grondslagen, fondsspecieke ervaringssterfte en partnerfrequenties 66
Bijlage II: Berekeningswijze vereist eigen vermogen 66
Bijlage III: De Incidenten- en klokkenluidersregeling 75
Bijlage IV: Het uitbestedingsbeleid 82
Bijlage V: Klachten en geschillenregeling 88
Bijlage VI: Strategisch beleggingsbeleid conform prudent person regel 90
Bijlage VII: Verklaring inzake beleggingsbeginselen 93
Bijlage VIII: MVB-Beleid 109
Bijlage IX: Uitgangspunten bij gelijkwaardigheidstoetsing 114

1 Inleiding

Deze ABTN is op 17 januari 2022 vastgesteld en beschrijft de actuariële en bedrijfstechnische werkwijze van het pensioenfonds naar de situatie vanaf 1 januari 2022 en vervangt alle voorgaande versies.
Het doel van deze ABTN is om integraal inzicht te geven in het functioneren van het pensioenfonds en om een beschrijving te geven van het ten behoeve van het pensioenfonds te voeren beleid, waarbij de financiële opzet en de grondslagen waarop het rust, gemotiveerd omschreven zijn.

Doelstelling
PHJ heeft ten doel het treffen van pensioenvoorzieningen en het verstrekken van uitkeringen voor de deelnemers en gewezen deelnemers en hun nagelaten betrekkingen ter zake van ouderdom, arbeidsongeschiktheid en/of overlijden. PHJ voert deze pensioenvoorzieningen uit in opdracht van CAO-partijen.

Missie
PHJ draagt zorg voor een goede, duurzame, kostenefficiënte uitvoering van de door sociale partners in de branches houtverwerkende industrie en jachtbouw overeengekomen pensioenregeling. Uitgangspunt hiervoor is de door het bestuur, na overleg met de sociale partners en de fondsorganen, vastgestelde risicohouding, die voldoet aan het prudent person beginsel.

Om duidelijk te maken waar PHJ voor staat, heeft PHJ een aantal kernwaarden geformuleerd:

1. *Continuïteit*
   PHJ borgt de uitkering van het nominaal pensioen middels bescherming van de financiële positie van het fonds en uitvoering van de tussen sociale partners overeengekomen pensioenregeling.
2. *Betrokkenheid*
   PHJ is zelf en via de sociale partners nauw betrokken bij de ontwikkelingen binnen de branches houtverwerkende industrie en jachtbouw en bij de ontwikkelingen binnen de pensioensector in algemene zin.
3. *Betrouwbaarheid*
   Pensioengerechtigden, (gewezen) deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, werkgevers en hun vertegenwoordigers zien PHJ als een betrouwbare partner.
4. *Deskundigheid*
   PHJ draagt zorg voor een professionele uitvoering en is aanspreekbaar op gedrag en besluiten van het pensioenfonds zelf en van haar adviseurs en uitbestedingspartners.
5. *Zorgvuldigheid*
   In haar handelen waakt PHJ voor een beheerste procesvoering (waaronder het verandervermogen ten aanzien van veranderingen in wetgeving en uitvoering), kostenbewustzijn en de juiste inzet van de middelen van het pensioenfonds in het belang van pensioengerechtigden en (gewezen) deelnemers.

Visie
Vóór 2023 is PHJ (onderdeel van) een groter geheel, waardoor:

- snel en adequaat gereageerd kan worden op toekomstige veranderingen;
- de dienstverlening en de daarmee gemoeide kosten zich op een marktconform niveau bevinden.

PHJ is dan (onderdeel van) een goed functionerend en financieel robuust pensioenfonds met evenwichtige belangenbehartiging voor alle groepen (gewezen) deelnemers. Kwaliteit en kostenefficiënte uitvoering van het aan de (gewezen) deelnemers toegezegde pensioen staat voorop. PHJ is transparant en open in communicatie, gericht op

realistische pensioenverwachtingen bij de (gewezen) deelnemers. PHJ neemt zijn verantwoordelijkheid hierin, naast de eigen verantwoordelijkheid van de (gewezen) deelnemers. De pensioengelden worden op een solide wijze beheerd. Er wordt gestreefd naar een pensioenresultaat voor alle groepen (gewezen) deelnemers binnen de door het bestuur, na overleg met de sociale partners en fondsorganen, vastgestelde risicohouding. Het nemen van risico's doet PHJ op een verantwoorde wijze.

Strategie

Het centrale thema in de strategie is verbinding:

- verbinding met pensioengerechtigden, (gewezen) deelnemers, ander aanspraakgerechtigden, werkgevers en hun vertegenwoordigers (sociale partners);
- verbinding met de pensioensector;
- verbinding met adviseurs en uitbestedingspartners.

Om de visie te bereiken werkt PHJ concreet en voortvarend aan de volgende thema's:

1. Draagvlak bij de achterban (sociale partners): het is van essentieel belang voor het bereiken van de visie dat deze kan rekenen op draagvlak bij de achterban. PHJ zal de visie dan ook actief uitdragen richting sociale partners en zich rekenschap geven van met hun eventuele wensen dienaangaande.
2. Netwerken: PHJ zal de benodigde schaalgrootte niet bereiken via een zelfstandig voortbestaan als pensioenfonds. PHJ zal op zoek gaan naar mogelijke partners binnen de pensioensector om mee samen te gaan zonder daarbij de wensen van de sociale partners uit het oog te verliezen.
3. Professionele ondersteuning: het bestuur maakt voor de realisatie van de visie optimaal gebruik van de kennis en kunde van adviseurs en uitbestedingspartners op het juiste moment op het juiste deelonderwerp. Flexibele inzet van voldoende professionele en kwalitatief hoogwaardige ondersteuning is daarom essentieel voor het realiseren van de visie.
4. Vertrouwen: het bereiken van de visie staat of valt met het vertrouwen dat de belanghebbenden hebben in het gehele proces. PHJ draagt zorgt voor transparante, heldere communicatie over de verschillende stappen in het hele traject naar alle stakeholders, deelnemers voorop.

2 Pensioenreglement

2.1 Pensioenreglement

De pensioenregeling van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw is vastgelegd in een pensioenreglement.

De pensioenregeling luidt op hoofdlijnen als volgt:

- Regeling	Middelloon op basis van deelnemersjaren;
- Toetredingsleeftijd	vervallen vanaf 1 januari 2022 (was 20 jaar);
- Pensioenleeftijd ouderdomspensioen	67 jaar;
- Pensioengevend salaris	twaalf maal het salaris per maand, inclusief vaste toeslagen, verhoogd met 8% vakantietoeslag. Het pensioengevend salaris is het vaste bruto basissalaris, met inbegrip van eventuele vaste toeslagen. Het salaris wordt bij aanvang deelnemerschap en vervolgens jaarlijks per 1 januari vastgesteld. Het maximum pensioengevend salaris bedraagt voor 2022 € 114.866. Dit bedrag zal jaarlijks worden aangepast aan het daartoe gestelde wettelijke maximale bedrag.
- Pensioengevend salaris basisregeling	Het pensioengevend salaris wordt voor toepassing van de basisregeling gemaximeerd op € 59.706 (2022). Dit maximum is gelijk aan het maximum premieloon op jaarbasis als bedoeld in hoofdstuk 3 van de Wet financiering sociale verzekeringen, tenzij het bestuur anders beslist.
- Pensioengevend salaris excedentregeling	Voor de excedentregeling is het deel van het salaris van toepassing boven het hiervoor genoemde maximum voor de basisregeling tot maximaal € 114.866 (2022);
- Pensioengrondslag	Voor de basisregeling is deze gelijk aan het (gemaximeerde) pensioengevend salaris basisregeling verminderd met de franchise. Voor de excedentregeling is deze gelijk aan het salarisdeel boven het maximum pensioengevend salaris voor de basisregeling;
- Franchise	€ 16.377 in 2022. De franchise wordt jaarlijks voor het daarop volgende kalenderjaar door het bestuur vastgesteld en wordt in beginsel verhoogd met het percentage waarmee de uitkering voor gehuwden met volledige partnertoeslag uit hoofde van de Algemene Ouderdomswet wordt verhoogd (inclusief vakantiegeld, exclusief tegemoetkomingen);
- Opbouwpercentage ouderdomspensioen	1,565% van de pensioengrondslag vanaf 2022;
- Ouderdomspensioen	Het ouderdomspensioen is 1,565% van de voor elk deelnemersjaar geldende pensioengrondslag;
- Partnerpensioen	Het partnerpensioen bedraagt 70% van het opgebouwde en toekomstig op te bouwen ouderdomspensioen en wordt op risicobasis verzekerd (voor bepaalde periodes wijkt de risicodekking af van 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen en er moet sprake zijn van een onafgebroken dienstverband).
- Wezenpensioen	Voor elk daarvoor in aanmerking komend kind 20% van het jaarlijks partnerpensioen en is op risicobasis verzekerd;

- Arbeidsongeschiktheidspensioen

De risicodekking voor arbeidsongeschiktheidspensioen is vanaf 1 januari 2009 niet meer van kracht. Voor lopende ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen geldt dat deze eindigen op de dag dat voor betreffende deelnemers van toepassing zijnde WAO vervolguitkering of de WGA uitkering eindigen.

- Pensioenjaren

Het aantal pensioenjaren van de deelnemer wordt in dagen nauwkeurig vastgesteld. Een maand wordt daarbij op 30 dagen gesteld en het kalenderjaar op 360 dagen.

- Premievrijstelling

Bij arbeidsongeschiktheid (WAO of WIA) vindt er een premievrijstelling plaats (afhankelijke van de mate van arbeidsongeschiktheid) voor de pensioenvormen ouderdomspensioen, partnerpensioen, en wezenpensioen

Krijgt de deelnemer op grond van de WAO een uitkering:

	Vrijstelling van premiebetaling
65 – 100 %	100%
45 – 65 %	50%
25 – 45 %	25%
0 – 25 %	0%

Krijgt de deelnemer op grond van de WIA een uitkering:

	Vrijstelling van premiebetaling
80 – 100 %	100%
55 – 80 %	65%
35 – 55 %	45%
0 – 35%	0%

- Toeslagen

De stichting streeft er naar om jaarlijks per 1 januari de opgebouwde pensioenaanspraken, en de ingegane pensioenen te verhogen indien de middelen van het pensioenfonds toereikend zijn.

De opgebouwde pensioenaanspraken van deelnemers worden in beginsel verhoogd met het percentage wat als volgt bepaald wordt:

- voor 4/5 deel het percentage waarmee de lonen in de bedrijfstak voor de Houtverwerkende Industrie op 1 oktober van het laatst verstreken jaar zijn gewijzigd ten opzichte van 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar; en
- voor 1/5 deel het percentage waarmee de lonen in de bedrijfstak voor de Houten en Kunststoffen Jachtbouw op 1 oktober van het laatst verstreken jaar zijn gewijzigd ten opzichte van 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar.

De opgebouwde pensioenaanspraken van gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en de ingegane pensioenen worden in beginsel verhoogd met het percentage waarmee de prijzen op 1 oktober van het laatst verstreken jaar zijn gewijzigd ten opzichte van 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar (CPI-cijfer alle bestedingen, afgeleid).

De ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen worden in beginsel verhoogd in overeenstemming met het percentage waarmee het dagloon ingevolge de WAO/WIA wordt verhoogd.

- Uitruilmogelijkheden

Partnerpensioen uitruilen in ouderdomspensioen:

De (gewezen) deelnemer die op grond van het pensioenreglement aanspraken heeft verworven op partnerpensioen, heeft op de pensioneringsdatum het recht

	zijn partnerpensioen geheel of gedeeltelijk om te ruilen in een hoger ouderdomspensioen. Bijzonder partnerpensioen en wezenpensioen worden niet uitgeruild; Op de pensioneringsdatum respectievelijk bij beëindiging van het dienstverband met een werkgever in deze branche heeft de (gewezen) deelnemer het recht zijn tot dat tijdstip opgebouwde ouderdomspensioen gedeeltelijk uit te ruilen in een hoger partnerpensioen. Verevend ouderdomspensioen wordt niet uitgeruild.
- Vervroegen / deeltijdpensioen	De (gewezen) deelnemer heeft het recht (een deel van) het ouderdomspensioen eerder dan de pensioendatum in te laten ingaan, maar niet eerder dan 5 jaar voor AOW-leeftijd.
- Uitstel pensioendatum	De (gewezen) deelnemer heeft het recht om het ouderdomspensioen later dan de pensioendatum in te laten ingaan, maar uiterlijk 5 jaar na AOW- leeftijd.
- Variatie hoogte uitkeringen	De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid te kiezen voor een ouderdomspensioen vanaf 67 jaar dat, naar keuze gedurende vijf of tien jaar, hoger of lager is dan de daaropvolgende periode. De lage uitkering is ten minste gelijk aan 75% van de hoge uitkering. Deze mogelijkheid kan eenmalig worden benut als het ouderdomspensioen volledig ingaat.

2.2 Verplichtstelling

De deelneming aan de pensioenregeling is verplicht gesteld voor alle werknemers tot de eerste dag van de maand waarin de 67-jarige leeftijd wordt bereikt. Dit geldt voor alle werknemers werkzaam bij een werkgever die een onderneming drijft in de Houtverwerkende Industrie, alsmede bij de Houten en Kunststoffen Jachtbouw, alsmede de waterrecreatieondersteunende activiteiten voor zover die vallen onder salarisklasse 1 tot en met 7.

Het pensioenfonds kan een uitvoeringsovereenkomst sluiten met een werkgever die niet onder de werkingssfeer van de verplichtstelling van het pensioenfonds valt, maar die zich op vrijwillige basis bij het pensioenfonds wil aansluiten, indien:

a. de loonontwikkeling bij deze werkgever ten minste gelijk is aan die volgens de CAO voor de betreffende bedrijfstak en de werkgever aan de stichting premie afdraagt;
b. er sprake is van een groepsverhouding tussen de werkgever die zich vrijwillig wil aansluiten en een andere werkgever die onder de werkingssfeer van de verplichtstelling van het pensioenfonds valt; of
c. dit aansluitend gebeurt aan een periode waarin de werkgever wel onder de werkingssfeer van de verplichtstelling van het pensioenfonds viel.

Dispensatie tot deelneming aan de pensioenregeling

Het bestuur voert een strikt beleid ten aanzien van de eventuele verlening van dispensatie van de verplichting tot deelneming aan de pensioenregeling van het pensioenfonds. Het bestuur heeft beleid opgesteld hoe gelijkwaardigheid kan worden aangetoond en hoe het pensioenfonds de gelijkwaardigheidsverklaring toetst. Een verdere uitwerking van dit beleid is opgenomen in bijlage IX.

3 Financiële opzet

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn vermeld in hoofdstuk 2.

De voornaamste financiële doelstellingen van het pensioenfonds zijn:

- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het reglement vastgelegde bepalingen;
- het minimaliseren van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- het maximaliseren van het beleggingsrendement om de nagestreefde toeslagen te realiseren.

In dit hoofdstuk wordt de financiële opzet van het pensioenfonds uiteengezet. Ingegaan wordt op de waarderingsgrondslagen van de pensioenverplichtingen en het belegd vermogen, alsmede de uitgangspunten voor het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het toeslagbeleid. Uitgangspunt bij de financiële opzet is de wet- en regelgeving zoals beschreven in:

- de Pensioenwet ;
- het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen;
- de Regeling Parameters pensioenfondsen

3.1 Eigen vermogen

a. **Waarderingsgrondslagen beleggingen**

De waardering van de bezittingen van het pensioenfonds geschiedt op marktwaarde. Een nadere beschrijving van de waarderingsgrondslagen is opgenomen in hoofdstuk 4.

b. **Technische voorzieningen**

Het pensioenfonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. De voorwaardelijke toeslagverlening maakt geen onderdeel uit van de pensioenverplichtingen.

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. De pensioenaanspraken worden door het fonds in eigen beheer gehouden.

De vaststelling van de technische voorzieningen geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten:

- Berekening vindt plaats op basis van marktwaardering;
- De grondslagen zijn gebaseerd op prudente beginselen inzake overlijden, arbeidsongeschiktheid en levensverwachting;
- De methodiek van vaststelling is van jaar op jaar consistent, tenzij juridische, demografische en/of economische omstandigheden zich hiertegen verzetten.

De technische voorzieningen van het pensioenfonds bestaan uit:

i. de voorziening pensioenverplichtingen
ii. de voorzieningen WAO-hiaat, IBNR PVI
iii. de voorziening voor nog niet opgevraagd pensioen
iv. de voorziening voor excedent pensioen

i. Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan:

- voor de actieve deelnemers de - op basis van prudente grondslagen vastgestelde - actuariële contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken, inclusief de toegekende toeslagen;
- voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief de tot balansdatum verstrekte toeslagen;
- voor arbeidsongeschikte deelnemers de actuariële contante waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken, vermeerderd met 90% van de actuariële contante waarde van de premievrijgestelde toekomstige pensioenopbouw en het premievrijgestelde verzekerde nabestaandenpensioen. De factor van 90% wordt toegepast in verband met de kans op (toekomstige) revalidering.

De voorziening pensioenverplichtingen van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op basis van de volgende actuariële grondslagen:

1. Overlevingskansen:	Er wordt gebruik gemaakt van de prognosetafel AG2020 met fondsspecifieke vastgestelde correctiefactoren gebaseerd op het ervaringssterftemodel 2020 van WTW (zie bijlage I).
2. Discontering:	Wordt jaarlijks herzien per 1 januari en is gelijk aan door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor nominale verplichtingen per 31 december van het voorafgaande jaar.
3. Leeftijdsvaststelling:	De leeftijd van iedere deelnemer wordt in maanden nauwkeurig vastgesteld (uitgaande van de eerste dag van de geboortemaand)
4. Partnerschap:	Voor opgebouwd partnerpensioen wordt tot de pensioenleeftijd het systeem van onbepaalde partner gehanteerd. Hierbij wordt rekening gehouden met partnerfrequenties afgeleid uit WTW CBS 2019 (zie bijlage I) , welke op 100% zijn gesteld op de pensioenleeftijd van 67 jaar in verband met uitruilbaarheid. Vanaf de pensioenleeftijd wordt het systeem van de bepaalde partner gehanteerd.
5. Leeftijdsverschil:	Aangenomen wordt dat mannelijke deelnemers een drie jaar jongere vrouw als partner hebben (x – y = 3) en dat de vrouwelijke deelnemers een twee jaar oudere man als partner hebben (x – y = 2)
6. Uitkeringen:	De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.
7. Excasso-opslag:	3,7%.
8. Wezenpensioen:	Voor het uitgesteld wezenpensioen is een opslag van 0,5% gehanteerd op de TV van het nog niet ingegaan partnerpensioen tot de pensioenrichtleeftijd; een ingegaan wezenpensioen wordt gereserveerd op het leven van de wees, waarbij bij een leeftijd tot 21 jaar de resterende duur tot 21 jaar in aanmerking wordt genomen en bij een leeftijd boven 21 jaar, de resterende duur tot 27 jaar.

9. Flexibiliseringsfactoren	De in het pensioenreglement genoemde ruilvoeten zijn gebaseerd op de RTS per 30 november 2020. De voeten zullen worden aangepast als de RTS op 30 november van enig jaar meer dan 1% afwijkt ten opzichte van de laatstelijk gehanteerde RTS (op basis van de interne rekenrente voor een koopsom op de leeftijd van 67 jaar voor een direct ingaand ouderdomspensioen) of indien sprake is van gewijzigde waarderingsgrondslagen. De in het pensioenreglement genoemde afkoopvoeten zijn gebaseerd op de RTS per 30 november 2020. De afkoopvoeten worden jaarlijks aangepast aan de RTS op 30 november van dat jaar.

ii. Kostenvoorziening

Het fonds hanteert een kostenvoorziening ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten. Het niveau van de voorziening dient voldoende te zijn in een situatie van discontinuïteit (beëindiging pensioenopbouw). In 2019 is hiertoe een onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat een kostenvoorziening van 3,7% van de netto technische voorzieningen voldoende toereikend is. De opslag voor directe uitvoeringskosten in de feitelijke premie is met ingang van 1 januari 2020 gesteld op 2,5% van de pensioengrondslag. Deze opslag is samen met de vrijval uit de kostenvoorziening (3,7% van de jaarlijkse pensioenuitkeringen) naar verwachting voldoende om de jaarlijkse pensioenuitvoeringskosten te dekken.

Bij de situatie van discontinuïteit geldt als uitgangspunt dat het pensioenfonds niet als zelfstandig fonds zal blijven bestaan. Het fonds zal zich dan aansluiten bij een ander bedrijfstakpensioenfonds en de pensioenaanspraken overdragen. Uit het laatst uitgevoerde onderzoek in 2019 blijkt dat een kostenvoorziening van 3,7% van de netto technische voorzieningen toereikend is. Voor de overgang naar een andere pensioenuitvoerder is uitgegaan van een excasso-opslag van 3%. Daarnaast is rekening gehouden met de verwachte uitvoeringskosten tot aan moment overdracht (2 jaar) gebaseerd op actuele uitvoeringskosten verminderd met een factor van 35% (in verband met stoppen van pensioenopbouw) en de verwachte liquidatiekosten van circa € 500.000.

iii. Voorzieningen WAO-hiaat, IBNR PVI

De voorziening WAO-hiaat bestaat uit een voorziening voor de reeds ingegane uitkeringen, die gelijk is aan de op bovenvermelde actuariële grondslagen gebaseerde contante waarde van de ingegane WAO-hiaatpensioenen.

Er wordt tevens een voorziening aangehouden voor nog niet gemelde schadegevallen voor voortgezette pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid (IBNR PVI). Deze is gelijk aan 2x de jaaropslag voor arbeidsongeschiktheidsrisico ofwel 6% van de actuariële waarde van de pensioenopbouw in (ongedempte) kostendekkende premie in het verslagjaar.

iv. Voorziening voor nog niet opgevraagd pensioen

Voor pensioengerechtigden die op het moment van ingang onvindbaar zijn c.q. zich niet hebben gemeld wordt jaarlijks per pensioengerechtigde een voorziening berekend. Deze voorziening bestaat uit de volgende twee componenten:

- Reserve niet verrichte uitkeringen
- Technische voorziening voor toekomstige uitkeringen bepaald aan de hand van de leeftijd van de deelnemer ultimo het boekjaar.

De berekening vindt plaats gedurende een periode van maximaal 5 jaar, tot uiterlijk 5 jaar na de voor de deelnemer geldende pensioenrichtleeftijd. Voor nabestaanden wordt de voorziening berekend gedurende de 5 jaar na het tijdstip van overlijden van de deelnemer. Indien de deelnemer of nabestaande zich niet binnen de 5 jaar meldt, valt de reservering vrij ten gunste van het fonds. Indien een deelnemer zich na 5 jaar meldt, zal er alsnog een voorziening getroffen worden voor de deelnemer.

In verband met de kans dat een pensioengerechtigde zich alsnog meldt na afloop van 5 jaar, wordt geen afslagfactor toegepast in de eerste vijf jaar.

v. Voorziening voor excedent pensioen

De pensioenrechten en aanspraken uit de excedent regeling worden conform de voorziening pensioenverplichtingen gereserveerd.

c. **Herverzekering**

De herverzekeringsovereenkomst was tot 2021 ondergebracht bij ZwitserLeven (op basis van stop-loss). Deze overeenkomst is geeindigd op 31 december 2020. Het bestuur heeft op 11 december 2020 besloten om de risico's voor overlijden en arbeidsongeschiktheid vanaf 1 januari 2021 in eigen beheer te nemen.

d. **Minimaal vereist eigen vermogen**

Het pensioenfonds stelt het minimaal vereist eigen vermogen zodanig vast dat daarmee wordt voldaan aan de daaromtrent gestelde eisen bij het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Indien het pensioenvermogen minder bedraagt dan de som van de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen, bestaat er een dekkingstekort.

e. **Vereist eigen vermogen**

Het pensioenfonds stelt het vereist eigen vermogen zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

Indien het pensioenvermogen minder bedraagt dan de som van de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen, bestaat er een reservetekort. Als er sprake is van een reservetekort stelt het pensioenfonds een herstelplan op met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 138 van de Pensioenwet.

Indien de situatie van een reservetekort ontstaat, zal het pensioenfonds DNB direct inlichten over de ontstane situatie. In het herstelplan beschrijft het pensioenfonds de maatregelen die worden genomen om binnen maximaal 10 jaar het reservetekort op te heffen.

Het bestuur heeft besloten dat het VEV wordt vastgesteld volgens het standaardmodel van DNB, omdat bij het fonds geen sprake is van materiële risico's in de beleggingsportefeuille die in het standaardmodel niet worden geadresseerd. Er is derhalve geen reden om een aanvullend partieel intern model te ontwikkelen .In de bijlage II is nader toegelicht hoe het strategisch VEV conform het standaardmodel wordt vastgesteld. Het VEV wordt vastgesteld mede op basis van de beleggingsgegevens die de vermogensbeheerder beschikbaar stelt. De betrouwbaarheid van deze gegevens wordt vastgesteld door de controle van de accountant.

f. **Beleidsdekkingsgraad**

De beleidsdekkingsgraad wordt vastgesteld als het 12-maands voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraad, zijnde de marktwaarde van het vermogen gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen.

g. **Vrij vermogen**

Het totaal gewenst vermogen, welke door het pensioenfonds wordt nagestreefd, is gelijk aan de technische voorzieningen vermeerderd met het vereist eigen vermogen.

Het pensioenvermogen boven het gewenst vermogen is het vrije vermogen van het pensioenfonds.

3.2 Premiebeleid

In deze paragraaf wordt het premiebeleid van het pensioenfonds beschreven. Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. premie basisregeling
    a. de hoogte van de kostendekkende premie conform de voorschriften gesteld bij en krachtens artikel 128 van de Pensioenwet alsmede door DNB;
    b. de interne financiering welke gebaseerd is op toepassing van een gedempte premie met inachtneming van een minimale premiedekkingsgraad;
    c. de feitelijke premie, zoals vastgelegd in het uitvoeringsreglement.
2. premie excedentregeling
3. premiekorting

3.2.1 Hoogte kostendekkende premie

De regels van DNB schrijven voor dat bij de berekening van de premie ten behoeve van het pensioenfonds met de volgende elementen rekening wordt gehouden:

1. koopsom voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging;
2. solvabiliteitsopslag over premieonderdeel '1';
3. koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van pensioentoezegging met inachtneming van de geformuleerde ambitie en de wijze van financieren;
4. opslag voor uitvoeringskosten.

Deze elementen van de kostendekkende premie zijn als volgt nader gedefinieerd:

ad 1 de actuariële benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen uit het pensioenreglement berekend op basis van de door DNB gepubliceerde nominale rentetermijnstructuur per 31 december voorafgaand aan het verslagjaar, waarbij het gaat om de volgende componenten:

- Comingservice koopsom voor in het jaar te verwerven pensioenaanspraken:
  Deze wordt vastgesteld als de som van de in het boekjaar te verwachten verhoging van de aanspraken door toename van deelnemersjaren en aanpassing van de pensioengrondslagen op grond van individuele loonsverhogingen;
- Risicokoopsommen voor overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. De risicokoopsom voor de dekking van het arbeidsongeschiktheidsrisico wordt bepaald door een opslag van 3% op zowel de comingservice koopsom voor in het jaar te verwerven pensioenaanspraken (zoals hierboven benoemd) als de risicokoopsom voor overlijdensrisico.
  Hierbij wordt gerekend op basis van de actuariële grondslagen, zoals beschreven onder 3.1[1];

ad 2 een solvabiliteitsopslag die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen (zoals beschreven onder paragraaf 3.1.b.) over het premieonderdeel als beschreven onder ad 1;

ad 3 gelet op het voorwaardelijke karakter en het ambitieniveau van het toeslagbeleid, wordt in de premie geen element opgenomen voor toeslagen en wordt hiervoor ook niet gereserveerd (zie voor een nadere omschrijving van het toeslagbeleid paragraaf 3.3 van deze ABTN);

ad 4 voor uitvoeringskosten is een opslag opgenomen van 2,5% van de som van de pensioengrondslagen. Samen met de jaarlijks beschikbare vrijval van excasso-opslag over de uitkeringen worden hiermee de totale uitvoeringskosten van het pensioenfonds geacht te zijn gedekt.

[1] Voor de verzekering van nog niet opgebouwde aanspraken op wezenpensioen wordt (conform de reservering in de TV) een opslag toegepast van 0,5% opslag toegepast op risicopremie voor het partnerpensioen. Bij het vaststellen van deze opslag is rekening gehouden met de prudentie in de partnerfrequenties

3.2.2 Interne financiering

Gedempte premie

Het pensioenfonds hanteert een intern financieringsbeleid dat uitgaat van een gedempte premie met inachtneming van een minimale premiedekkingsgraad. Demping wil zeggen dat de discontovoet die wordt gehanteerd voor de berekening niet wordt gebaseerd op de actuele marktrente, doch op een gemiddelde rente. Daardoor wordt de kostendekkende premie minder volatiel.

De gedempte premie wordt op grond van de voorschriften geacht kostendekkend te zijn. De gedempte premie wordt berekend als de som van de volgende componenten:

1. De actuarieel benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke pensioenen, waarbij het gaat om de volgende elementen:
   - Comingservice koopsom voor in het jaar te verwerven pensioenaanspraken:
     Deze wordt vastgesteld als de som van de in het boekjaar te verwachten verhoging van de aanspraken door toename van deelnemersjaren en aanpassing van de pensioengrondslagen op grond van individuele loonsverhogingen;
   - Risicokoopsommen voor overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. De risicokoopsom voor de dekking van het arbeidsongeschiktheidsrisico wordt bepaald door een opslag van 3% op zowel de comingservice koopsom voor in het jaar te verwerven pensioenaanspraken (zoals hierboven benoemd) als de risicokoopsom voor overlijdensrisico.

   Hierbij wordt gerekend op basis van de actuariële grondslagen, zoals beschreven onder 3.1[2];
2. Een solvabiliteitsopslag.
3. Een opslag voor uitvoeringskosten. Naast de excasso-opslag (welke wordt meegenomen in onderdeel 1) wordt rekening gehouden met een additionele opslag van 2,5% van de som van de pensioengrondslagen.

De onderdelen 1 tot en met 3 vormen samen de gedempte premie. Bij de gedempte premie wordt niet expliciet rekening gehouden met een opslag ter financiering van eventuele toeslagen. Financiering van de toeslagen vindt plaats uit eventuele overrendementen.

Uitgangspunt bij de bepaling van de gedempte premie is het voortschrijdend gemiddelde van de rentetermijnstructuur per 31 december van de laatste 6 kalenderjaren en de rentetermijnstructuur per 31 oktober van het voorafgaande jaar.

De gedempte premie wordt bepaald op basis van prudente actuariële grondslagen conform fondsgrondslagen, zoals deze onder het FTK-beleid door DNB worden voorgeschreven. Hierbij wordt rekening gehouden met de verwachte ontwikkeling van de sterftekansen in de toekomst.

Solvabiliteitsopslag

De solvabiliteitsopslag die wordt toegepast bij de vaststelling van de gedempte premie is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen behorend bij het strategisch beleggingsbeleid, zoals hierboven beschreven bij het onderdeel “vereist eigen vermogen” (onder paragraaf 3.1.f.).

Vrijval solvabiliteitsopslagen

Bij de bepaling van de premie wordt geen rekening gehouden met de solvabiliteitsvrijval als gevolg van pensioenuitkeringen. De vrijgevallen solvabiliteitsopslag komt ten gunste van het eigen vermogen van het pensioenfonds.

Herstelpremies

[2] Voor de verzekering van nog niet opgebouwde aanspraken op wezenpensioen wordt (conform de reservering in de TV) een opslag toegepast van 0,5% opslag toegepast op risicopremie voor het partnerpensioen. Bij het vaststellen van deze opslag is rekening gehouden met de prudentie in de partnerfrequenties

Op basis van de maatregelen in een herstelplanherstelplan kunnen herstelpremies verschuldigd zijn. Bij de bepaling van de gedempte premie worden deze herstelpremies opgeteld bij de berekende premie.

3.2.3 Feitelijke premie basisregeling

De financiering van de krachtens het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van een doorsneepremie. De totale bijdrage is bepaald in overleg tussen de sociale partners. Deze is in principe gelijk aan de gedempte kostendekkende premie, mits de resulterende premiedekkingsgraad minimaal gelijk is aan 100% of minimaal gelijk aan de actuele dekkingsgraad (peilmoment: 31 oktober van het voorafgaande jaar) indien deze lager is dan 100%. Als dit niet het geval is zal door het bestuur in overleg met sociale partners worden beoordeeld welke niveau van de premiedekkingsgraad realistisch is, waarbij het de intentie is om de premiedekkingsgraad geleidelijk te laten stijgen. Op deze wijze wordt de premie door het bestuur – ook gehoord de actuaris van het pensioenfonds – getoetst op adequaatheid.

Met CAO-partijen is afgesproken dat met ingang van 2019 de premie voor de basisregeling jaarlijks maximaal 26,0% van de geldende pensioengrondslag bedraagt. Het bestuur dient met CAO-partijen in overleg te treden als deze premie hoger wordt dan 26,0% van de pensioengrondslag. Dit overleg heeft voor de premievaststelling van 2022 plaatsgevonden aangezien de benodigde premie voor 2022 bij continuering van de pensioenopbouw hoger was dan 26,0%. De CAO-partijen hebben vervolgens besloten om de premie in 2022 voor de basisregeling op 28,6% te stellen en het opbouwpercentage te verlagen van 1,6% naar 1,565%.

In de kosten van de pensioenregeling wordt jaarlijks bijgedragen door de deelnemers. De hoogte van de deelnemersbijdrage is omschreven in het pensioenreglement. De aangesloten werkgevers dragen zorg voor de inhouding van deze eigen bijdrage en de afdracht aan de stichting.

3.2.4 Premie excedentregeling

De excedentregeling kent een eigen kostendekkende premie. Deze wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de kostendekkende premie van de basisregeling (zie 3.2.1 en 3.2.2).

Met CAO-partijen is afgesproken dat met ingang van 2019 de premie voor de excedentregeling jaarlijks maximaal 28,2% van de geldende pensioengrondslag bedraagt. Het bestuur dient met CAO-partijen in overleg te treden als deze gemiddelde premie hoger wordt dan 28,2% van de pensioengrondslag. Dit overleg heeft voor de premievaststelling van 2022 plaatsgevonden aangezien de benodigde premie bij continuering van de pensioenopbouw hoger was dan 28,2%. De CAO-partijen hebben vervolgens besloten om de premie in 2022 voor de excedentregeling op 30,3% te stellen en het opbouwpercentage te verlagen van 1,6% naar 1,565%.

De financiering van pensioenaanspraken in de excedentregeling geschiedt door betaling van een doorsneepremie. De doorsneepremie wordt jaarlijks op 31 oktober vastgesteld op basis van de groep deelnemers en de grondslagen van het fonds van dat moment. De premie geldt vervolgens voor het gehele komende jaar. De premie is in principe gelijk aan de gedempte kostendekkende premie, mits de resulterende premiedekkingsgraad minimaal gelijk is aan 100% of minimaal gelijk aan de actuele dekkingsgraad (peilmoment: 31 oktober van het voorafgaande jaar) indien deze lager is dan 100%. Als dit niet het geval zal door het bestuur in overleg met sociale partners worden beoordeeld welke niveau van de premiedekkingsgraad realistisch is, waarbij het de intentie is om de premiedekkingsgraad geleidelijk te laten stijgen. De feitelijke premie voor 2022 is, zoals hierboven is aangegeven, vastgesteld op 30,3% van het salaris boven het maximum jaarloon van de basisregeling.

Voorts is vastgesteld dat op het moment dat de doorsneepremiemethodiek een te groot beroep gaat doen op de solidariteit tussen de werkgevers onderling (door ontwikkelingen in het deelnemersbestand), de mogelijkheid bestaat om voor een daaropvolgend jaar over te gaan op een actuariële premie die per werkgever wordt vastgesteld.

3.2.5 Premiekorting

De premies voor 2022 van 28,6% (basisregeling bedrijfstak voor de Houtverwerkende Industrie en bedrijfstak voor de Houten en Kunststoffen Jachtbouw alsmede waterrecreatieondersteunende activiteiten) en 30,3% (excedentregeling) voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioenregeling (zie kostendekkende premie) gelden voor de gehele bedrijfstak.

Op de premie ten behoeve van de onvoorwaardelijke onderdelen kan een premiekorting worden verleend. Als het pensioenvermogen hoger is dan de premiekortingsgrens kan korting op de premie van de onvoorwaardelijke delen worden verleend indien en voor zover achterstanden in toeslagverlening over de afgelopen tien jaar zijn ingehaald. De premiekortingsgrens is gelijk aan de grens waarboven de volledige toeslagambitie voor de gehele toekomst kan worden toegekend (zie 3.3.Toeslagbeleid).

Als randvoorwaarde voor premiekorting geldt tevens dat ook na aftrek van een eventuele premiekorting of herstel van toeslagen, het pensioenvermogen nog steeds de premiekortingsgrens te boven dient te gaan.

3.3 Toeslagbeleid

3.3.1 Voorwaardelijke toezegging

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er bestaat echter geen recht op toeslagen. De premie bevat geen expliciete opslag ten behoeve van het toeslagbeleid. Bovendien wordt er door het pensioenfonds geen reserve aangehouden om in de toekomst toeslagen te kunnen verlenen.

Met betrekking tot de mate van de feitelijke toekenning hanteert het bestuur de onderstaande beleidsstaffel als leidraad. Deze staffel geldt slechts als uitgangspunt; bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante economische omstandigheden (zoals economische vooruitzichten en verwachte bestandsontwikkeling) in ogenschouw nemen.

De inhoud van de beleidsstaffel luidt als volgt:

- Indien het eigen vermogen (gemeten naar de beleidsdekkingsgraad) zodanig is dat daarmee alle toekomstige toeslagen op basis van de ambitie volledig kunnen worden gerealiseerd, wordt een volledige toeslag verleend;
- Indien het eigen vermogen (gemeten naar de beleidsdekkingsgraad) kleiner of gelijk is aan 10% van de voorziening pensioenverplichtingen wordt geen toeslag verleend;
- Indien het eigen vermogen (gemeten naar de beleidsdekkingsgraad) groter is dan 10% van de voorziening pensioenverplichtingen, doch kleiner is dan het eigen vermogen dat nodig is om de volledige ambitie te kunnen realiseren, wordt de toeslag naar rato verleend, onder voorwaarde dat de pro rata toeslag ten minste 0,5% bedraagt.

De hoogte van het vermogen dat past bij een volledige toeslagambitie wordt gebaseerd op artikel 15 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Door toekenning van een toeslag mag de dekkingsgraad niet zo ver dalen dat er sprake is van een reservetekort (te weinig vermogen om te voldoen aan het vereist eigen vermogen). Daarnaast geldt dat als het pensioenfonds in een periode van herstel zit, de dekkingsgraad na toekenning van een toeslag moet stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar.
Feitelijke toekenning van toeslagen zal altijd eerst plaatsvinden na een daartoe door het bestuur genomen besluit.
Het (voorwaardelijke) toeslagbeleid is vastgelegd in het pensioenreglement. De toeslagverlening is voorwaardelijk en is gekoppeld aan een ex-ante vastgelegde maatstaf. De financiering van de toeslagverlening geschiedt uit het vermogen van het fonds.

Het bestuur houdt zich het recht voor om het toeslagbeleid aan te passen. Toekomstige wijzigingen zijn bindend voor alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

3.3.2 Ambitie

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op het voorkomen van onderdekking, gegeven de (ambitie van) de toezegging en de overeengekomen financieringsmethodiek. Financiële meevallers, bijvoorbeeld als gevolg van positieve beleggingsrendementen, kunnen worden ingezet voor het toekennen van toeslagen. Bij het toeslagbeleid gelden de navolgende grootheden als referentie:

- De tijdens het deelnemerschap opgebouwde aanspraken van de deelnemers worden jaarlijks per 1 januari (maximaal) verhoogd met het volgende percentage:
  - voor 4/5 deel het percentage waarmee de lonen in de bedrijfstak voor de Houtverwerkende Industrie op 1 oktober van het laatst verstreken jaar zijn gewijzigd ten opzichte van 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar; en
  - voor 1/5 deel het percentage waarmee de lonen in de bedrijfstak voor de Houten en Kunststoffen Jachtbouw alsmede waterrecreatieondersteunende activiteiten op 1 oktober van het laatst verstreken jaar zijn gewijzigd ten opzichte van 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar.
- De opgebouwde pensioenaanspraken van gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en ingegane pensioenen worden in beginsel per 1 januari verhoogd met het percentage waarmee de prijzen op 1 oktober van het laatste verstreken jaar zijn gewijzigd ten opzichte van 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar (CPI-cijfer alle bestedingen, afgeleid)
- De ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen worden jaarlijks (maximaal) verhoogd met het percentage waarmee het dagloon ingevolge de WAO/WIA wordt verhoogd.

3.4 Systematiek vaststelling parameters

De parameters die gehanteerd worden bij de berekeningen ten behoeve van de vaststelling van de technische voorzieningen, de gedempte premie en het vereist eigen vermogen worden door het bestuur van het pensioenfonds vastgesteld. De parameters voldoen ten minste aan de voorwaarden conform de ministeriële regeling parameters pensioenfondsen.
Het bestuur zal periodiek besluiten over de parameters. Bijstelling kan onder meer aan de orde zijn indien:

- sprake is van een aanpassing van de strategische beleggingsportefeuille, die van invloed is op de voor de toekomst te verwachten beleggingsrendementen;
- sprake is van veranderde vooruitzichten ten aanzien van relevante grootheden (met name beleggingsopbrengsten en loonontwikkeling), die van invloed zijn op de voor de toekomst te verwachten reële beleggingsrendementen; of
- de toezichthouder de richtlijnen aanpast met gevolgen voor de benodigde premie; of
- het gerealiseerde beleggingsrendement gemeten over een lange periode sterk afwijkt van de gehanteerde disconteringsvoet.

Een besluit in enig jaar tot aanpassing van de disconteringsvoet voor de premievaststelling houdt geen beperking in van de beleidsvrijheid die het bestuur ter zake heeft.

3.5 Financiële sturingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de financiële sturingsmiddelen kort uiteengezet:

a. Premiebeleid
   Het premiebeleid zal telkens voor een bepaalde periode worden vastgesteld mede op grond van een regelmatig uit te voeren ALM-studie en de daarin opgenomen veronderstellingen. De daadwerkelijke ontwikkelingen zullen van jaar tot

jaar een afwijking te zien geven van de verwachtingen. Deze afwijkingen kunnen per saldo leiden tot een gunstiger of tot een ongunstiger financiële positie van het pensioenfonds. In paragraaf 3.2 is aangegeven in welke gevallen de daadwerkelijke financiële positie zal leiden tot een verhoging, dan wel een verlaging van de premie.

b. Beleggingsbeleid
Uit hoofdstuk 4 blijkt dat het strategisch beleggingsbeleid door middel van een ALM-studie wordt afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds. Door het strategisch beleggingsbeleid regelmatig te herijken aan de hand van een nieuwe ALM-studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van het bestuur van het pensioenfonds.

c. Toeslagbeleid
Uit paragraaf 3.3 blijkt dat de aanpassing van de ingegane pensioenen en (premievrije) aanspraken door middel van een toeslagverlening voorwaardelijk is. Het bestuur is bevoegd de toeslagverlening te verminderen, zo nodig tot nul, indien de financiële positie van het pensioenfonds daartoe noodzaakt.

3.6 Korting en herstel van pensioenaanspraken en -rechten

a. Korting van pensioenaanspraken en –rechten

Het pensioenfonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

- Uit het herstelplan blijkt dat met inzet van overige financiële sturingsmiddelen herstel binnen de wettelijke termijnen niet mogelijk is. Vermindering van aanspraken zal dan in principe gespreid over de duur van het herstelplan plaatsvinden. Alleen de korting in het eerste jaar zal onvoorwaardelijk worden toegepast. Eventuele kortingen in latere jaren zullen alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het in dat jaar op te stellen herstelplan.
- Er op vijf achtereenvolgende (jaarlijkse) meetmomenten sprake is van een dekkingstekort, en tevens de actuele dekkingsgraad op dat moment lager is dan de vereiste minimale dekkingsgraad het fonds genoodzaakt zal zijn de situatie van een dekkingstekort per direct op te heffen door het korten van de opgebouwde aanspraken en rechten. Deze korting is onvoorwaardelijk. Een korting tot 5%-punt zal direct in de opgebouwde aanspraken en rechten worden verwerkt, als de benodigde korting hoger is dan 5%-punt zal deze, na overleg met sociale partners, worden gespreid over een periode tussen 1 en 10 jaar.

De financiële sturingsmiddelen die het fonds kan toepassen om kortingsmaatregelen te voorkomen staan beschreven in het crisisplan.

Het pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) onverwijld schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. De vermindering kan op zijn vroegst een maand na de in de vorige volzin bedoelde informatieverstrekking worden gerealiseerd, met dien verstande dat pensioengerechtigden drie maanden van tevoren dienen te worden geïnformeerd. Een eventuele korting voortvloeiend uit het huidige herstel zal geen invloed hebben op de pensioenopbouw van de deelnemers werkzaam in de bedrijfstak voor de Houten en Kunststoffen Jachtbouw alsmede waterrecreatieondersteunende activiteiten.

b. Herstel van gekorte pensioenaanspraken- en rechten en gemiste toeslagen

Indien het pensioenfondsvermogen groter is dan het vermogen dat nodig is voor het volledig realiseren van de toeslagambitie, is herstel van gekorte pensioenaanspraken- en rechten of gemiste toeslagen mogelijk. Dit geldt evenwel niet voor de pensioenopbouw van de deelnemers werkzaam in de bedrijfstak voor de Houten en Kunststoffen Jachtbouw alsmede waterrecreatieondersteunende activiteiten in de periode vóór 2018.

Volgordelijk zal eerst herstel van kortingen plaatsvinden. Daarbij zal de laatst toegepaste korting als eerst worden hersteld. De werkelijke kortingen van pensioenaanspraken en –rechten zullen op individueel niveau worden vastgesteld. De achterstand van de daadwerkelijk getroffen deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt cumulatief bijgehouden. Dat betekent dat bij herstel ook wordt uitgegaan van toegekende toeslagen over de pensioenaanspraken- en rechten na het doorvoeren van de korting. Op deze manier wordt de fiscale ruimte optimaal benut.

Indien na herstel van kortingen het pensioenfondsvermogen nog steeds groter is dan het vereist eigen vermogen bij volledige realisatie van de toeslagambitie, is herstel van gemiste toeslagen mogelijk. Omdat de aanspraken vanaf 1 januari 2018 in Lifetime individueel zijn ingericht en de compensatie van de individuele afspraken in de administratie van vóór 1 januari 2018 niet correct uitvoerbaar is, vindt herstel van gemiste indexatie plaats over de jaren vanaf 2018. Bij herstel worden de laatste gemiste toeslagen als eerste gerepareerd. Voor het toekennen van herstel van in het verleden gemiste toeslagen wordt rekening gehouden met artikel 137 lid sub c van de Pensioenwet. Herstel van gemiste toeslagen zal eveneens individueel plaatsvinden op individuele basis. Hierbij geldt dat de werkelijke gemiste toeslagen op individueel niveau worden vastgesteld. De achterstand van de daadwerkelijk getroffen deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt cumulatief bijgehouden. Dat betekent dat bij herstel ook wordt uitgegaan van toegekende toeslagen over de pensioenaanspraken- en rechten na de gemiste toeslagen. Op deze manier wordt de fiscale ruimte optimaal benut.

Het pensioenfonds zal in het geval van herstel van korting c.q. gemiste toeslagen een haalbaarheidstoets uitvoeren. Het hierboven omschreven beleid kan te allen tijde door het bestuur voor alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden aangepast.

3.7 Herstelplan

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds was per 1 januari 2021 lager dan de bij het vereist eigen vermogen behorende dekkingsgraad. Dit was de afgelopen jaren ook het geval. Het pensioenfonds heeft daarom vóór 1 april 2021 een geactualiseerd herstelplan bij DNB ingediend.

Uit het herstelplan blijkt dat het herstel ruim binnen de wettelijk gestelde termijn van 10 jaar kan worden gerealiseerd. In het herstelplan zijn geen aanvullende maatregelen opgenomen.

3.8 Risicohouding

De risicohouding van het pensioenfonds, bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet wordt gedefinieerd als:

- de mate waarin een fonds bereid is beleggingsrisico’s te lopen; én
- de mate waarin het fonds beleggingsrisico’s kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

De risicohouding van het pensioenfonds voldoet aan de prudent-person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het fonds gekozen ondergrenzen voor wat betreft het pensioenresultaat in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor.

3.8.1 Doelstellingen

In de aanloop naar de ALM-studie 2020 heeft een informatieve sessie plaatsgevonden met het bestuur, de BAC en sociale partners. Tijdens deze sessie is tevens het ‘net’ opgehaald bij het bestuur en sociale partners met betrekking tot de risicohouding van het pensioenfonds.

De uitkomsten van het onderzoek naar de risicohouding laat zich als volgt samenvatten:

- Volgens de meeste respondenten prevaleert de lange termijn boven de korte termijn.
- Rekening houdend met het toekomstperspectief van het fonds (Pensioenakkoord, maar ook potentiële aansluiting bij een ander fonds) wordt 5 jaar als de 'gemiddelde passende horizon' voor het fonds geacht.
- Er is een sterke en bijna unanieme voorkeur voor het zo veel mogelijk beperken van fluctuaties in premie en pensioenopbouw.
- Over het algemeen wordt het verlagen van aanspraken als (veel) negatiever ervaren dan niet indexeren.
- De deelnemers wensen een kritisch tot maximaal gebalanceerd risico te nemen.
- Een wijziging van de cumulatieve korting wordt over het algemeen zwaarder gewogen dan de wijziging van de toeslagverlening.

Naast bovengenoemde algemene opvattingen, zijn concrete beoordelingscriteria die op basis van de enquête uitkomsten zijn meegenomen in de ALM-studie:

- Vanuit een situatie waarin niet gekort hoeft te worden, maar ook niet geïndexeerd kan worden, dient de verwachte indexatie over de komende 10 jaar minimaal 50% van de prijsindex te bedragen.
- Vanuit deze situatie is de maximaal aanvaardbare cumulatieve korting in een zeer slecht scenario over de komende 10 jaar 6%.

Zoals in de (financiële) doelstellingen van het pensioenfonds is omschreven, heeft het pensioenfonds de ambitie om de pensioenen te indexeren om de koopkracht in stand te houden. Dit wordt niet uit de premie gefinancierd. Dit betekent dat het pensioenfonds dit moet verdienen met beleggen. Het pensioenfonds neemt dus beleggingsrisico, omdat het van mening is dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement. Het lopen van risico's betekent ook dat handhaving van de nominale aanspraken, laat staan koopkrachtbehoud, geen vanzelfsprekendheden zijn.

Het pensioenfonds streeft ernaar een waardevast pensioen aan haar deelnemers uit te kunnen keren, waarbij zekerheid over de nominale aanspraken[3] niet uit het oog wordt verloren. De prioriteit ligt, conform de visie van het pensioenfonds, meer bij het garanderen van nominale pensioenaanspraken dan het waardevast houden daarvan.

De maatstaf voor de toeslagverlening voor actieve deelnemers is de looninflatie. Voor gepensioneerden en slapers is de maatstaf de prijsinflatie. De toeslagverlening is voorwaardelijk, afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Daarbij wordt geaccepteerd dat de kans bestaat dat de toeslag niet (volledig) toegekend wordt en dat de mate van toeslagverlening van jaar op jaar kan variëren. Ook zijn partijen zich bewust van het risico van afname van de dekkingsgraad en de kans op kortingen.

Er wordt gestreefd naar een zo stabiel mogelijke feitelijke pensioenpremie. De gedempte kostendekkende premie wordt bepaald op basis van de gemiddelde rente over een periode van 7 jaar. De pensioenpremie wordt in eerste aanleg niet gezien als een sturingsmiddel.

Bij formulering van de kwantitatieve risicohouding, evenals bij voorgenomen tussentijdse aanpassingen daarin, wordt goedkeuring gevraagd aan sociale partners. De ondergrenzen en bandbreedtes die het pensioenfonds hanteert in de (jaarlijkse) toetsing zijn derhalve pas definitief als sociale partners aangeven akkoord te zijn met de voorgestelde risicohouding.

3.8.2 Haalbaarheidstoets

[3] Een *waardevast* pensioen is een pensioen waarvan de hoogte in de loop der jaren wordt gecorrigeerd voor het oplopen van het algehele prijsniveau (inflatie). Dat is bij een *nominaal* pensioen niet het geval. Dit maakt dat het uitsluitend uitkeren van nominale pensioenen leidt tot verlies van koopkracht van de deelnemers.

De haalbaarheidstoets is een middel om te toetsen of het beleggingsbeleid aansluit bij de risicohouding van het fonds. Toetsing vindt plaats aan de hand van de volgende kwantitatieve uitkomsten en normen:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit een dekkingsgraad die gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad.
- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad.
- De door het bestuur vast te stellen ondergrenzen voor deze verwachte pensioenresultaten, alsmede de maximale afwijking van het pensioenresultaat vanuit de feitelijke vermogenspositie ingeval van een slechtweerscenario.

De haalbaarheidstoets toetst het pensioenresultaat over een horizon van 60 jaar, uitgaande van diverse omstandigheden. Voor de haalbaarheidstoets wordt een door de toezichthouder voorgeschreven (economische) scenarioset gehanteerd. Deze wijkt af van de uitgangspunten die het bestuur hanteert voor eigen analyses.

Het pensioenresultaat geeft de mate van koopkrachtbehoud weer van het pensioen (het feitelijke verwachte toekomstige pensioen afgezet tegen een pensioen dat is gecorrigeerd voor de volledige prijsinflatie). Het pensioenresultaat combineert de effecten van eventuele korting op de opbouw en indexaties/kortingen op de bestaande rechten en wordt als volgt berekend:

som werkelijke uitkeringen (conform gedefinieerd beleid pensioenfonds)
som volledige met prijs geïndexeerde uitkeringen

De haalbaarheidstoets bestaat uit de aanvangshaalbaarheidstoets en de jaarlijkse haalbaarheidstoets.
In de aanvangshaalbaarheidstoets wordt, naast de toetsen uit de jaarlijkse haalbaarheidstoets, tevens getoetst of:

- het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon voldoende realistisch en haalbaar is; en
- het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft om naar verwachting vanuit de situatie dat aan de vereisten voor het minimaal vereist eigen vermogen wordt voldaan, binnen de looptijd van het herstelplan aan de vereisten voor het vereist eigen vermogen te voldoen.

De kwantitatieve normen die worden gehanteerd bij de haalbaarheidstoets zijn gerelateerd aan de hiervoor beschreven risicohouding en worden door het pensioenfonds vastgesteld.

3.8.3 Procedure jaarlijkse haalbaarheidstoets en aanvangshaalbaarheidstoets

De aanvangshaalbaarheidstoets is in 2015 voor het eerst uitgevoerd en in augustus 2015 vastgesteld naar aanleiding van de invoering van het nieuwe FTK per 1 januari 2015. De aanvangshaalbaarheidstoets wordt opnieuw uitgevoerd en vastgesteld als het fonds besluit een nieuwe pensioenregeling uit te voeren of als er sprake is van significante wijzingen in de pensioenregeling, het financieringsbeleid dan wel het beleggingsbeleid van het pensioenfonds. De rapportagedatum is 1 januari van het boekjaar waarin de significante wijzigingen worden ingevoerd, en de resultaten worden bij DNB ingediend maximaal één maand nadat het fonds heeft besloten tot invoering van de significante wijzigingen.

Sociale partners zijn in het najaar van 2015 overeengekomen dat voor de jaren 2016 tot en met 2018 de premie over deze jaren voor de basisregeling en de excedentregeling gemiddeld niet meer dan respectievelijk 24% en 26% van de pensioengrondslag mag bedragen. Het bestuur dient met CAO-partijen in overleg te treden als deze gemiddelde premies hoger worden.
Als gevolg van deze wijziging van het financieringsbeleid in het najaar van 2015 is per 1 januari 2017 een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd.

Sociale partners zijn in 2018 overeengekomen dat met ingang van 2019 de jaarlijkse premie voor de basisregeling en de excedentregeling maximaal respectievelijk 26,0% en 28,2% van de pensioengrondslag mag bedragen. Het bestuur dient met CAO-partijen in overleg te treden als deze premies hoger worden. Omdat deze maximale premies hoger zijn dan voor de jaren 2016 tot en met 2018 bij een ongewijzigde pensioenregeling en dus met een hogere verwachte pensioenopbouw tot gevolg, is er

geen nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. Om dezelfde reden is er geen aanleiding om een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets uit te voeren voor het feit dat in overleg met sociale partners besloten is om in 2020 een hogere premie te heffen dan het genoemde maximum (daarnaast zijn met cao-partijen ook geen nieuwe afspraken gemaakt over een andere maximum premie voor de jaren na 2020). Ook voor de wijzigingen in de pensioenopbouw in 2021 en gestelde randvoorwaarde aan de feitelijke premie (premiedekkingsgraad) zijn naar de mening van het fonds niet zodanig significante wijzigingen dat een nieuwe aanvangshaalbaarheidtoets nodig is.

De haalbaarheidstoets wordt jaarlijks uitgevoerd en vastgesteld en heeft eveneens als rapportagedatum 1 januari. De jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd op basis van de gegevens die ten grondslag liggen aan de staten en wordt tegelijkertijd met die staten ingediend bij DNB. Indiening bij DNB vindt plaats via staat K702.

Het fonds zal jaarlijks voor 1 juli een haalbaarheidstoets laten uitvoeren en de resultaten ervan evalueren. Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijk financiële positie van het pensioenfonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het pensioenfonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet te veel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

De uitkomsten van de (aanvangs)haalbaarheidstoets en de toelichting daarbij worden gedeeld met het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht. In het jaarlijks oordeel en de daaruit voortvloeiende rapportage voor het jaarverslag van het pensioenfonds zullen deze organen hun oordeel over deze uitkomsten meenemen.

Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat **niet** wordt voldaan aan één of meerdere van onderstaande criteria uit de aanvangshaalbaarheidstoets, treedt het pensioenfonds in overleg met sociale partners om te bezien of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden.

- het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau blijft boven de door het pensioenfonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat; en/of
- het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario wijkt niet te veel af van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds hiervoor de maximale afwijking heeft vastgesteld.

3.8.4 Vastgestelde ondergrenzen

Naar aanleiding van de uitkomsten van de haalbaarheidstoets in 2021 is door het pensioenfonds in samenspraak met sociale partners een bij het huidig beleid en huidige economische omstandigheden passende ondergrens gesteld aan het gewenste pensioenresultaat. De ondergrens is gesteld op 75% zowel vanuit de feitelijke situatie (feitelijke dekkingsgraad) als vanuit de evenwichtssituatie (dekkingsgraad waarbij het wettelijke vereist eigen vermogen exact aanwezig is).

In het kader van de haalbaarheidstoets wordt tevens gekeken naar de maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweerscenario ten opzichte van de gewenste ondergrens vanuit de feitelijke dekkingsgraad. Dit geeft de mate van volatiliteit/risico weer. Deze afwijking is door partijen gesteld op maximaal 34% en niet aangepast naar aanleiding van de uitkomsten van de haalbaarheidstoets in 2021.

3.8.5 Uitkomst aanvangshaalbaarheidstoets en jaarlijkse haalbaarheidstoets

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets 2017 en de jaarlijkse haalbaarheidstoets 2018 afgezet tegen de gestelde grenzen (zoals van kracht vanaf medio 2021) en voorwaarden. Hieruit blijkt de uitkomsten voldoen aan de gestelde criteria:

	Ondergrens	Uitkomst 2017	Uitkomst 2018	Uitkomst 2019	Uitkomst 2020	Uitkomst 2021	Score
Mediaan pensioenresultaat	75%	97%					√

vanuit evenwichtssituatie							
Mediaan pensioenresultaat vanuit feitelijke situatie	75%	89%	91%	90%	**86%**	**79%**	√
Maximale relatieve afwijking ten opzichte van mediaan ingeval van slechtweerscenario	34%	29%	30%	28%	**22%**	**23%**	√
Voldoende herstelkracht							√
Realistische premie							√

3.8.6 Het vereist eigen vermogen

Het risico op de korte termijn wordt uitgedrukt in de wettelijk vereiste solvabiliteitsbuffer. De bandbreedte voor het vereist eigen vermogen zoals overeengekomen met sociale partners is gesteld op 8,5% - 12,5%. Indien het vereist eigen vermogen behorend bij het strategisch beleggingsbeleid door ontwikkelingen in de strategische portefeuille of marktontwikkelingen met meer dan 2,0%-punt af- of toeneemt, treedt het pensioenfonds in overleg met sociale partners.

4 Beleggingsbeleid

In dit hoofdstuk wordt het strategische balans- en beleggingsbeleid beschreven zoals vastgelegd in het in 2020 vastgestelde en geactualiseerde vernieuwde strategisch beleggingsbeleid. Dit is mede gebaseerd op de in 2019 herijkte investment beliefs van het fonds, en op de ALM studie die in het najaar van 2020 is uitgevoerd. In het jaarlijkse beleggingsplan wordt het strategische beleggingsbeleid geoperationaliseerd. De verklaring beleggingsbeginselen is als bijlage aan de abtn toegevoegd.

4.1 Beleggingsdoelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkering op korte en lange termijn te realiseren, wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. De doelstelling van het beleggingsbeleid is het beheren van de beleggingen zodanig dat mede met de beleggingsresultaten kan worden voldaan aan de pensioenverplichtingen en de indexatie-ambitie van het fonds.

Het pensioenfonds belegt vanuit de 'prudent person' uitgangspunten. Hierbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds tegen marktwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het financieel toetsingskader aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. DNB houdt hier toezicht op.
Het beleggingsbeleid wordt ook beschreven in de 'Verklaring inzake de beleggingsbeginselen' die als bijlage VII aan de ABTN is toegevoegd.

4.2 Strategisch balans- en beleggingsbeleid

Het pensioenfonds heeft in een ALM-studie, welke is uitgevoerd in 2020, een asset allocatie op hoofdlijnen en de mate van afdekking vastgesteld op basis van het risicobudget en de rendementsdoelstelling. In deze ALM-studie zijn stochastische en deterministische economische scenario's doorgerekend (waaronder een Corona scenario en, ten behoeve van de ERB, een Klimaatscenario).

Risicohouding
De risicohouding van het pensioenfonds, zoals beschreven in hoofdstuk 3.8 van de abtn vormt een belangrijk uitgangspunt voor de ALM-studie. Daarnaast zijn in een sessie met de sociale partners, het bestuur, de BAC en de ALM adviseur aanvullende beoordelingscriteria voor de ALM-studie vastgesteld. Voorafgaand aan de ALM-studie is uitgebreid stil gestaan bij de aannames en uitgangspunten. Naast de BAC en ALM adviseur is ook de fiduciair beheerder (NN IP) hierbij betrokken, ook om een prudente aansluiting bij de (uitgangspunten in de) SAA-studie te bewerkstelligen.

Aan de hand van de uitkomsten van de periodieke ALM-studie wordt bepaald of de risico's bij het huidige strategisch beleggingsbeleid passen binnen de gedefinieerde risicohouding. Daarnaast wordt onderzocht of varianten op het strategisch beleggingsbeleid tot optimalere resultaten leiden, rekening houdend met de risicohouding van het pensioenfonds en de wettelijke mogelijkheden (specifiek: risico/VEV neutraal in een tekortsituatie). Ook is in de ALM-studie van 2020 een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd met betrekking tot de vrijstellingsregeling (niet korten bij een dekkingsgraad boven de 90%).
Uit de ALM-studie is naar voren gekomen dat er binnen het bestuur unaniem draagvlak is voor het verhogen van het risicoprofiel (hogere allocatie returnportefeuille i.c.m. ongewijzigde renteafdekking). Hoewel er vanuit de risicohouding van het pensioenfonds ruimte is om het risicoprofiel te verhogen, is dit in de praktijk niet mogelijk omdat het fonds zich

momenteel in een tekortsituatie bevindt. Door de adviserend actuaris is indicatief becijferd dat er slechts zeer beperkte VEV-ruimte is, waardoor een verhoging van de allocatie naar de returnportefeuille niet praktisch en efficiënt uitvoerbaar is. Alles overwegende heeft het bestuur besloten om de strategische beleggingsmix en renteafdekking te handhaven.

De strategische beleggingsmix op hoofdlijnen wordt weergegeven in de volgende tabel:

Beleggingscategorie	Strategische allocatie (doelportefeuille)	Bandbreedtes
Matching portefeuille	61,5 %	+/- 5%-punt
Return portefeuille	38,5%	+/- 5%-punt

Voor de afdekking van het renterisico op de balans worden de volgende percentages gehanteerd:

Risico	Strategisch beleid	Bandbreedte
Rente	55% afdekking op basis van de marktrentecurve	+/- 2,5%-punt

De investment beliefs

De investment beliefs vormen de visie van het bestuur PHJ op de werking van financiële markten en de manier en overtuiging waarop het pensioenfonds hierin acteert om haar doelstellingen te optimaliseren. Deze overtuigingen heeft het bestuur vanuit bewuste keuzes vastgesteld, rekening houdend met fondsspecifieke kenmerken en de doelstelling van het pensioenfonds. Het pensioenfonds streeft ernaar een waardevast pensioen aan haar deelnemers uit te kunnen keren, waarbij zekerheid over de nominale aanspraken[4] niet uit het oog wordt verloren. De investment beliefs dienen op deze wijze ook als een duidelijke verantwoording van de gemaakte beleggingskeuzes naar onze deelnemers, toezichthouders en andere stakeholders. De investment beliefs zijn opgenomen in de verklaring beleggingsbeginselen.

Beleggingsuniversum en richtlijnen

Het bestuur van PHJ heeft investment cases opgesteld voor de diverse beleggingscategorieën die het pensioenfonds ter beschikking staat. Voor iedere categorie is het bestuur op basis van de investment case gekomen tot een positief of een negatief oordeel. Categorieën met een positieve investment case kunnen een plek krijgen in de strategische beleggingsmix van PHJ. Categorieën met een negatief oordeel krijgen deze plek niet. PHJ heeft enkele beleggingscategorieën in de portefeuille waarvoor een negatieve investment case is vastgesteld. Voor deze 'legacy portefeuille' heeft PHJ een afbouw plan opgesteld. Voor de invulling van iedere beleggingscategorie geldt een aantal algemene en een aantal specifieke richtlijnen.

Lange termijn strategische beleggingsmix

De strategische beleggingsmix op hoofdlijnen, is vervolgens verder ingevuld met behulp van de beleggingscategorie waarvoor een positieve investment case is. Met behulp van een portefeuilleconstructiestudie is een nader gespecificeerde normportefeuille vastgesteld die jaarlijks herijkt wordt.

Beleggingscategorie	Norm %	Min %	Max %

[4] Een *waardevast* pensioen is een pensioen waarvan de hoogte in de loop der jaren wordt gecorrigeerd voor het oplopen van het algehele prijsniveau (inflatie). Dat is bij een *nominaal* pensioen niet het geval. Dit maakt dat het uitsluitend uitkeren van nominale pensioenen leidt tot verlies van koopkracht van de deelnemers.

Renteafdekkingsportefeuille	41,5	j36,5	46,5
Bedrijfsobligaties + Hypotheken*	20,0	19,0	29,0
*Bedrijfsobligaties**	*10,0*	*8,0*	*15,0*
*Nederlandse Hypotheken**	*10,0*	*5,0*	*12,0*
Totaal matching portefeuille	**61,5**	**56,5**	**66,5**
Vastrentende Waarden	**16,0**		
High Yield Obligaties	5,0	3,0	7,0
Emerging Markets Obligaties HC	6,0	4,0	8,0
Emerging Markets Obligaties LC	5,0	3,0	7,0
Aandelen	**15,5**		
Wereldwijde aandelen	12,0	9,0	15,0
Emerging Markets aandelen	3,5	1,5	5,5
Indirect Vastgoed Nederland	7,0	5,0	9,0
Infrastructuur	0,0		
Totaal Return portefeuille	**38,5**	**33,5**	**43,5**
Totale portefeuille	**100,0**		

Renteafdekkingsbeleid
De afdekking van het renterisico is gebaseerd op de rentegevoeligheid van de Technische Voorziening (TV). Het doel is om de rentegevoeligheid van de TV gedeeltelijk af te dekken. Afdekking vindt plaats op basis van de marktrentecurve.

Strategie:
- Rentegevoeligheid TV: Rentegevoeligheid kasstromen TV gebaseerd op de marktrentecurve[5]
- Afdekkingspercentage: 55%
- Af te dekken rentegevoeligheid: 55% x Rentegevoeligheid TV

De afdekking van het renterisico van de TV wordt gerealiseerd door de matchingportfeuille. De matchingportefeuille bestaat uit alle beleggingscategorieën waarvan het rendement voldoende correleert met de euro-swaprente. Concreet wordt de matchingportefeuille gevormd door de beleggingscategorieën:
- Renteafdekkingsportefeuille;
- Bedrijfsobligaties;
- Nederlandse hypotheken.

De overige vastrentende beleggingscategorieën dragen niet bij aan het afdekkingspercentage, omdat het totale rendement in de betreffende categorieën onvoldoende correleert met de euro-swaprente.

Het bestuur is zich bewust dat met het opnemen van bedrijfsobligaties en Nederlandse hypotheken, het rendement van de matchingportefeuille niet meer uitsluitend wordt gedreven door de ontwikkeling van de euro-swaprente, maar ook door andere risicofactoren, zoals spreads. Het bestuur ziet deze categorieën als waardevolle toevoeging aan de totale beleggingsportefeuille. Tegelijkertijd acht bestuur het verband tussen het rendement van deze beleggingscategorieën en de euro-swaprente echter te groot om te negeren in het renteafdekkingsbeleid. In de periodieke rapportages van de fiduciair beheerder wordt het totale resultaat van de matchingportefeuille geattribueerd naar het renteresultaat en de respectievelijke resultaten op de overige risicofactoren, zodat het bestuur voldoende grip houdt op de effectiviteit van de matchingportefeuille.

De matchingportefeuille als geheel heeft geen expliciete overrendementsdoelstelling. De bedrijfsobligaties en Nederlandse hypotheken hebben dit wel. PHJ voert binnen de matchingportefeuille derhalve ook geen tactisch of dynamisch beleid om in te spelen op relatieve aantrekkelijkheid van onderdelen van de matchingportefeuille. De strategische asset allocatie legt de gewichten van de verschillende categorieën in de matchingportefeuille vast.

[5] Dit betreft de euro swapcurve.

Uitgangspunten voor berekening en bijsturing renteafdekking:

- De rentegevoeligheid van de TV op basis van marktrentecurve wordt berekend op basis van de kasstromen zoals gebruikt voor de meest recente TV-berekening.
- De rentegevoeligheid van de matchingportefeuille wordt bepaald op basis van de kasstromen van de werkelijke posities van de renteafdekkingsportefeuille en de Nederlandse hypotheken en op basis van de kasstromen van de benchmark van de bedrijfsobligaties.
- De rentegevoeligheid van de TV en de matchingportefeuille wordt uitgedrukt als DV01 (waardeverandering als gevolg van 1 bp verschuiving van de marktrente) en gemeten over negen looptijdsegmenten (2, 5, 10, 20, 30, 40 en 50 jaar, t/m 15 jaar, vanaf 15 jaar). Voor ieder looptijdsegment geldt het overall afdekkingspercentage als doelstelling, waarbij de afdekking op segmentniveau maximaal 15%-punt van deze doelstelling af mag wijken.

Monitoring en eventuele bijsturing van het afdekkingspercentage vindt dagelijks door de fiduciair beheerder plaats.

Valuta-afdekkingsbeleid

Vanuit het investment belief over valutarisico ziet PHJ valutarisico niet als structurele bron van rendement op de lange termijn. De afwegingen over de valuta-afdekking per regio worden zowel kosten- als diversificatieoverwegingen meegenomen.

Dit heeft geleid tot de volgende uitgangspunten voor de afdekking van valuta-exposure:

- Uitsluitend valuta-exposure naar US Dollar wordt afgedekt.
- Valuta-exposure naar USD is met afstand het grootste valutarisico. De valuta-exposure naar de overige valuta is ofwel te klein, ofwel niet op kostenefficiënte wijze af te dekken en wordt daarom niet afgedekt.

Op basis van deze uitgangspunten wordt het volgende afdekkingsbeleid op het niveau van beleggingscategorieën toegepast:

- Valuta-exposure binnen de categorie aandelen ontwikkelde markten wordt zodanig afgedekt dat voor 75% van het USD risico op totaal portefeuilleniveau wordt afgedekt. Onderzoek heeft aangetoond dat met een 50%-75% afdekking de optimale risico/rendements-verhouding wordt bereikt. Daarnaast zorgt een 75% afdekking er in vergelijking met 100% afdekking voor dat het grootste deel van de risicoreductie al wordt bereikt, dat de transactiekosten lager zijn en dat over afdekking wordt voorkomen.
- Valutaexposure binnen de categorieën high yield, obligaties opkomende markten in harde valuta en infrastructuur wordt volledig afgedekt. Indien bij eventuele nieuwe beheerders gekozen wordt voor de unhedged variant, dan wordt hiervoor gecorrigeerd via de valuta-afdekking binnen aandelen.
- Exposure naar valuta's in opkomende landen wordt niet afgedekt. Argumenten hiervoor zijn dat:
    - de exposures per individuele valuta klein zijn;
    - de transactiekosten relatief hoog zijn;
    - het bestuur de verwachting heeft dat de valuta's in opkomende markten op de langere termijn stijgen, als gevolg van de verwachte relatief hogere economische groei.

Herbalanceringsbeleid

In 2020 is het herbalanceringsbeleid geëvalueerd. Deze evaluatie heeft geleid tot een herziening van het bestaande beleid. Deze herziening wordt met de ingang van het beleggingsplan 2021 geïmplementeerd.
De uitgangspunten van het herbalanceringsbeleid zijn als volgt:

- Zoveel als mogelijk een mechanisch proces;
- Beschrijven hoe illiquide beleggingscategorieën in het herbalanceringsproces worden betrokken;
- Beheersen van transactiekosten;
- Maandelijkse bijsturing via cash inflow;
- Bijsturing naar halverwege de bandbreedte en de normweging;
- Beschrijving rolverdeling tussen partijen.

De belangrijkste aspecten vanuit het beleid zijn de volgende:

Normportefeuille

- Het gewicht van Nederlandse Hypotheken wordt in de normportefeuille van PHJ gecompenseerd met Euro bedrijfsobligaties, omdat de hypotheken potentieel niet direct belegbaar zijn. De compensatie vindt plaats tot het moment dat de Nederlandse Hypotheken wel belegbaar zijn. Euro bedrijfsobligaties zijn liquide en betreft de categorie die het meest overeenkomt in termen van rendement/risico met hypotheken;
- Het gewicht van de illiquide return portefeuille (bestaande uit Vastgoed, Infrastructuur en Private Equity) wordt in de normportefeuille van PHJ gecompenseerd met Aandelen Ontwikkelde Markten. Hier geldt ook dat de illiquide return portefeuille niet direct belegbaar is. De compensatie vindt plaats tot het moment dat betreffende returncategorieën wel belegbaar zijn. Aandelen ontwikkelde markten zijn liquide en betreft de categorie die goed overeenkomt in termen van rendement/risico.

Bandbreedtes en transactiekosten

- Bandbreedtes worden zodanig gedefinieerd dat een marktbeweging die eens in de vijf jaar voorkomt tot een overschrijding leidt. Voor de volatiliteit van de categorieën wordt de volatiliteit zoals gebruikt in de analyses van de strategische asset allocatie gehanteerd. Vervolgens wordt berekend wat de weging is van de benchmark als enkel de betreffende benchmark een eens-in-de-vijf-jaar marktbeweging zou ondergaan. De resulterende weging wordt vergeleken met de normweging en naar boven afgerond op 1%. De minimale bandbreedte wordt vastgesteld op +/- 2%. Dit geeft de benodigde bandbreedte op subcategorieën.
- Op het niveau deelportefeuilles (matching, liquide return) wordt uitgegaan van een gewogen optelling van de onderliggende volatiliteit, met als aanvullende randvoorwaarde dat de bandbreedte van een categorie of hoofdportefeuille niet groter mag zijn dan de som van de bandbreedtes op de lagere niveaus. Zie Appendix 1 voor een rekenvoorbeeld.
- De bandbreedtes zijn ten opzichte van de vaste normweging.
- De bandbreedtes worden vooraf getoetst op impact op VEV. Hiervoor wordt bekeken wat de maximale VEV is die gerealiseerd kan worden binnen de bandbreedtes. Hiervoor wordt de portefeuillesamenstelling gekozen die binnen de bandbreedtes tot een maximaal VEV beslag leidt. Dit maximaal haalbare VEV wordt vergeleken met de korte termijn risicohouding. Indien dit buiten het gewenste risicoprofiel valt worden bandbreedtes krapper gedefinieerd.

Frequentie en timing

- Het fonds stelt jaarlijks de benchmark vast, deze gaat in op 1 februari van het jaar. 1 januari wordt vermeden gezien beperkte liquiditeit. In de maand januari wordt de normportefeuille van het voorgaande kalenderjaar gehanteerd.
- Rebalancing van de normportefeuille vindt één keer per jaar plaats met het nieuwe beleggingsplan. Er is dus geen tussentijdse geplande rebalancing. Uitzondering zijn de overschrijding van bandbreedtes en de aanpassing van de gewichten van illiquide beleggingen.
- De bandbreedtes worden maandelijks gecontroleerd op basis van de rapportages van de fiduciair manager, waarin de normwegingen zijn opgenomen. Bij overschrijding van de bandbreedte worden de benchmarkwegingen met ingang van de daaropvolgende maand weer teruggezet naar halverwege de bandbreedte. Op tijdelijke overschrijdingen van de bandbreedtes gedurende de maand wordt dus niet gereageerd.
- Aanpassingen ten behoeve van illiquide beleggingen worden wel met ingang van de maand waarin de aanpassing van toepassing is doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn vooraf bekend en komen overeen met de transacties in de werkelijke portefeuille.

Overschrijding bandbreedtes

Indien de weging van een of meer indices buiten de vastgesteld bandbreedte terecht, komt vindt er een aanpassing van de gewichten plaats volgens de volgende stappen:

- De normweging van alle categorieën ten opzichte van de initiële startweging wordt bepaald op basis van de meest actuele benchmarkrendementen, met inachtneming van de correctie voor illiquide beleggingen op dat moment.

- De benodigde aanpassing in de normweging wordt per overschrijding vastgesteld. Deze is gebaseerd op een herijking van de gewichten naar halverwege de bandbreedte.
- Als het totaal van de benodigde afbouw in de normportefeuille van alle categorieën die een te hoge normweging hebben kleiner is dan de benodigde opbouw van alle categorieën met een te lage normweging wordt de benodigde afbouw naar rato verdeeld over de benodigde opbouw. Als het omgekeerde van toepassing is, wordt de benodigde opbouw naar rato verdeeld over de benodigde afbouw.
- Vervolgens wordt opnieuw bepaald of er sprake is van overschrijdingen (dit zal vaak het geval zijn omdat stap 4 geen wijzigingen brengt als er slechts van één overschrijding sprake is). Er resteert in dat geval nog enkel een netto opwaartse respectievelijk neerwaartse aanpassing van de normweging van een of meer categorieën.
- Indien een netto opbouw van het normgewicht nodig is, wordt dit verdeeld over de categorieën met een overweging naar rato van de afwijking met de voor illiquiditeit gecorrigeerde startweging. Bij een netto afbouw van het normgewicht wordt dit toegekend aan de onderwegingen.
- De resulterende wegingen worden afgerond op 0,1% en zijn per primo maand van toepassing.

Ten aanzien van het uitgangspunt om maandelijkse bij te sturen via cash inflow, is het van belang te realiseren dat het herbalanceringsbeleid de normportefeuille betreft. Deze kent geen cashflows. De werkelijke portefeuille volgt de normportefeuille zo goed mogelijk. Indien de normportefeuille en werkelijke portefeuille overeen komen, worden cash flows naar rato belegd in de verschillende categorieën. Afwijkingen kunnen echter altijd optreden, bijvoorbeeld door out-/ underperformance van managers. In dat geval zal eerst bijgestuurd worden via de cashflows en de resterende cashflows naar rato worden verwerkt.

Liquiditeitsbeleid

In 2020 is het liquiditeitsbeleid van PHJ verder uitgewerkt.
De doelstelling van het liquiditeitsbeleid is dat PHJ te allen tijde op korte termijn over voldoende liquiditeit kan beschikken voor:

- Het uitbetalen van pensioenuitkeringen;
- Financieringsverplichtingen vanuit beleggingen, te weten onderpandverplichtingen vanuit derivatenposities en betaling van eerder toegezegde gelden aan categorieën zoals hypotheken, vastgoed, infrastructuur en Private Equity.

De beleidsallocatie aan illiquide categorieën bedraagt voor 2021 17% (normportefeuille 2021), de strategische allocatie 2021-2023 bedraagt 20% (10% vastgoed, 10% hypotheken). Indien gespreid over matching en returnportefeuille hanteert het pensioenfonds een maximum omvang van illiquide beleggingen van 25%. De resterende portefeuille bestaat uit beleggingen die in normale omstandigheden goed verhandelbaar zijn.

Samenvattend kan het volgende worden geconcludeerd met betrekking tot het liquiditeitsrisico dat PHJ in de praktijk loopt:

- Het pensioenfonds bevindt zich in de situatie dat het saldo van de pensioenpremies en pensioenuitkeringen positief is, wat positief bijdraagt aan de liquiditeit en dus de liquiditeitsrisico's verkleint.
- Ten behoeve van de rente-afdekking zorgen de overlay-fondsen in eerste instantie voor eigen liquiditeit. Voor de liquiditeit in de duration matching fondsen wordt aangesloten bij het liquiditeitsbeleid van de beheerder.
- Ten behoeve van de valuta-afdekking moet voldoende liquiditeit aanwezig zijn. In deze berekening dient een valutastijging met 10% te moeten kunnen worden opgevangen voor alle valuta's tegelijkertijd.
- PHJ heeft geen toezeggingen/ commitments waardoor (periodiek) op korte termijn extra liquide middelen nodig zijn.

Het liquiditeitsrisico wordt op verschillende manieren gemeten:

- De allocatie en bandbreedtes naar illiquide beleggingen.
- De omvang van de liquide middelen.

Beide indicatoren worden gerapporteerd in de maand- en kwartaalrapportage van de fiduciair manager.

Bovendien wordt iedere 3 jaar het beleid inzake liquiditeiten geëvalueerd en zo nodig aangepast. Hierbij wordt onder andere:

- Geanalyseerd of het liquiditeitsrisico tot onacceptabele situaties heeft geleid en of er redenen zijn om het aan te passen;
- Beoordeeld of de hoogte van de schokken ten aanzien van valuta in het stress scenario ter bepaling van de omvang van liquiditeiten ten behoeve van de onderpandverplichtingen nog realistisch zijn.

Daarnaast worden ieder jaar de normwegingen van de illiquide beleggingen opnieuw vastgesteld afhankelijk van de invulling van het totale risicobudget, de inschatting van de verschillende risico's en daarbij de verwachte rendementen.

Tegenpartijenbeleid

Het pensioenfonds loopt tegenpartijrisico in de volgende situaties:

- Bij het aangaan van *Over the counter* (OTC) derivaten;
- Bij securities lending activiteiten.

De beheersing van het tegenpartijrisico bij securities lending activiteiten wordt beschreven bij het securities lending beleid.

PHJ kiest ervoor het renteafdekkingsbeleid vorm te geven met een invulling waarbij gebruik wordt gemaakt van centraal geclearde rentederivaten. Hiermee wordt het risico op tegenpartijen in de derivatentransacties gemitigeerd.

Voor het beheersen van het tegenpartijrisico van OTC derivaten die betrekking hebben op valutarisico wordt het volgende beleid gehanteerd:

- Bij bestaande en nieuw af te sluiten valutaderivaten wordt gekeken naar de kredietwaardigheid van de tegenpartij.
- Er worden alleen transacties uitgevoerd met tegenpartijen die als voldoende kredietwaardig zijn beoordeeld.
- De valuta-termijncontracten hebben (voornamelijk) een looptijd van 3 maanden, en worden regelmatig opnieuw afgesloten. Hiermee kan ook het exposure per tegenpartij worden bijgesteld.
- Vanwege de beperkte omvang van het exposure wordt er geen specifiek spreidingsbeleid toegepast.
- Er wordt op dagelijkse basis onderpand uitgewisseld. Onderpand kan bestaan uit cash en/of hoogwaardige Euro-staatsobligaties. De ondergrens voor uitwisseling van onderpand mag niet hoger zijn dan 250 duizend euro.

De fiduciair beheerder monitort de kredietwaardigheid van tegenpartijen op dagelijkse basis en kan een tegenpartij op de *watchlist* plaatsen wanneer er aanwijzingen zijn dat die tegenpartij een downgrade zal krijgen.

Derivatenbeleid

Het pensioenfonds maakt gebruik van derivaten voor zover dit betrekking heeft op de efficiënte uitvoering van het portefeuillebeheer of risicomanagement. Derivaten kunnen niet worden ingezet voor speculatieve doeleinden.

Securities lending beleid

Binnen de portefeuille van het pensioenfonds wordt het toepassen van securities lending in principe niet toegestaan. Het pensioenfonds is terughoudend ten aanzien van beleggingsfondsen die gebruik maken van securities lending. Deze beleggingsfondsen worden echter niet bij voorbaat uitgesloten. Het securities lending beleid is wel onderdeel van de beoordeling van het beleggingsfonds. In geval een beleggingsfonds een securities lending programma uitvoert zijn hiervoor de volgende richtlijnen van toepassing:

- Maximaal 20% van de NAV van het beleggingsfonds kan in aanmerking komen voor securities lending;
- Minimale kredietlening van partijen waar aan geleend word is A-;
- Er wordt dagelijks minimaal 105% onderpand van hoogwaardige staatsobligaties, aandelen uit liquide indices van ontwikkelde markten en hoogwaardige bedrijfsobligaties gestort. Hierbij zijn geen aandelen en obligaties van financiële instellingen toegestaan;
- Aandelen worden voor het uitoefenen van stemrecht niet uitgeleend in het stemseizoen om te voorkomen dat andere partijen stemmen uitbrengen op effecten van het beleggingsfonds;
- Er wordt gebruik gemaakt van een lending agent die het beleggingsfonds schadeloos stelt bij het niet nakomen van de verplichting door de tegenpartij;

- Minimaal 50% van de opbrengsten van het securities lending programma dienen ten gunste te komen van de fondsparticipanten;
- Jaarlijks rapporteert de fondsbeheerder over het securities lendingprogramma aan de fiduciair beheerder. Ook verklaart de vermogensbeheerder jaarlijks dat zij conform het bovenstaande beleid heeft gehandeld.

De fiduciair beheerder rapporteert jaarlijks aan de BAC over het totaal aan securities lending activiteiten.

Waarderingsbeleid

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op reële waarde.
De waardering van beleggingen plaats volgens een vaste waarderingshiërarchie:

1. Marktprijzen;
2. Modelprijs;
3. Externe waardering (onafhankelijk);
4. Overig (laatst bekende prijs, kostprijs).

Participaties in beleggingspools en –instellingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen.

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.
Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering).
Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.
Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.
Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid.

De beleggingen van het pensioenfonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen.

Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.
Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Hierbij wordt aanvullend als voorwaarde gesteld dat er minimaal jaarlijks een volledige en onafhankelijke taxatie van de gehele portefeuille plaatsvindt en dat periode wordt gewisseld van taxateur. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.

Hypotheken

Hypotheken worden gewaardeerd tegen reële waarde. Hierbij worden de verstrekte of verworven hypothecaire leningen gewaardeerd door de toekomstige geldstromen tot aan de renteherzieningsdatum contant te maken.

De netto vermogenswaarde op hoofdlijnen volgens de volgende waarderingsmethodiek bepaald:

- De hypothecaire leningen worden gewaardeerd op basis van een model. Dit model waardeert de leningen door de contante waarde te berekenen van de toekomstige verwachte kasstromen tot de eerstvolgende renteherzieningsdatum.
- Verworven registergoederen worden gewaardeerd tegen de onderhandse verkoopwaarde, zoals die blijkt uit het taxatierapport.
- Financiële instrumenten ter afdekking van renterisico's worden gewaardeerd tegen de marktwaarde, of (indien niet mogelijk) op basis van een modelwaarde.
- De overige passiva en activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aandelen
Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Van ter beurze genoteerde aandelen is dit de beurswaarde. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden
Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van ter beurze genoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Overige beleggingen
Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering hiervan geschiedt tegen de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert. In de kaderstelling van de investment case van de beleggingscategorie kunnen nadere eisen aan de waardering van de belegging worden gesteld.

4.3 Beleggingscyclus en -proces

Het beleggingsproces dat het pensioenfonds hanteert ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

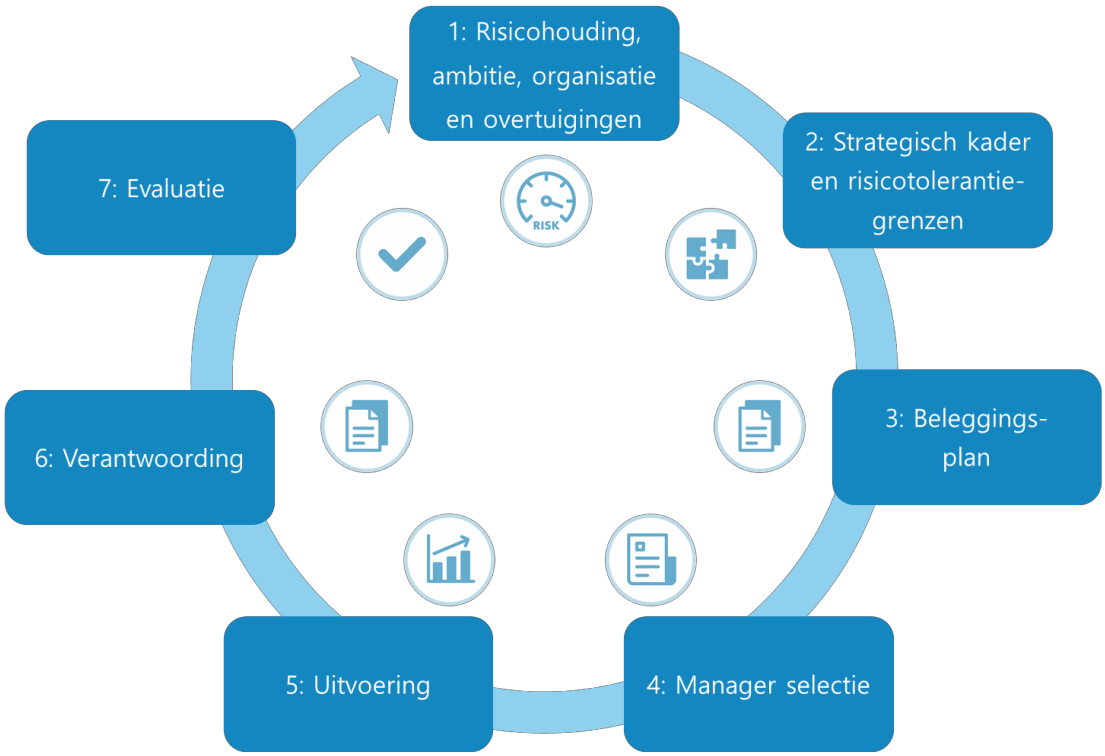

Het beleggingsproces bestaat uit zeven stappen en resulteert in een gebalanceerde werkelijke beleggingsportefeuille die aansluit bij de specifieke wensen en situatie van het pensioenfonds.

Stap 1: Risicohouding, ambitie, organisatie en overtuigingen
In de eerste stap van het beleggingsproces worden de belangrijkste uitgangspunten voor het beleggingsbeleid vastgesteld, te weten de risicohouding en de investment beliefs. Het door het pensioenfonds gehanteerde risicoprofiel en de investment beliefs zijn de basis onder de beleggingscyclus.

Stap 2: Strategisch kader en risicotolerantiegrenzen
In de tweede stap van het beleggingsproces wordt het strategisch kader voor de asset allocatie vastgesteld. Bij de strategische asset allocatie staat de lange termijn centraal en worden kwantitatieve analyses uitgevoerd, gericht op de belangrijkste risicofactoren van de pensioenbalans. Het bestuur stelt voor iedere beleggingscategorie een investment case vast.

Het optimale strategische beleid wordt vastgesteld met behulp van een ALM-studie. Het doel van deze studie is toetsing van de premie- en indexatiebeleid, bepaling van de optimale strategische asset allocatie en risico-afdekking op hoofdlijnen. De uitkomsten worden getoetst onder verschillende economische aannames en stress-scenario's. Het bestuur stelt de economische uitgangspunten van de ALM-studie vast.

De resulterende strategische asset allocatie op hoofdlijnen wordt door middel van een portefeuilleconstructiestudie verder verfijnd tot het niveau van de beleggingscategorieën waarvoor een investment case is opgesteld.

De strategische asset allocatie wordt in beginsel voor een periode van drie jaar vastgesteld. Het pensioenfonds voert geen tactisch, op een actuele marktvisie gebaseerd beleid op de strategische asset allocatie. Wel kan van de strategische asset allocatie worden afgeweken indien naar aanleiding van een ALM-studie is besloten tot een wijziging in de allocatie naar

illiquide beleggingen. Ook een hoge volatiliteit of grote wijzigingen in marktomstandigheden of de situatie van het pensioenfonds kunnen leiden tot tussentijdse aanpassingen van het strategisch beleid. Deze aanpassingen dienen te worden onderbouwd door strategische analyses.

Stap 3: Jaarlijks beleggingsplan
Ter voorbereiding op het jaarlijkse beleggingsplan wordt via een portefeuilleconstructiestudie getoetst of de geldende strategische asset allocatie nog optimaal is. Tevens wordt via de jaarlijkse portefeuilleconstructiestudie een eventueel ingroeimodel voor een illiquide beleggingscategorie, zoals beschreven in het implementatieplan van de toe- of uittreding van die categorie, getoetst en waar nodig (bijvoorbeeld als gevolg van wijziging in de liquiditeit van de categorie) bijgesteld.

Deze jaarlijkse analyse resulteert in een normportefeuille die wordt opgenomen en beschreven in het jaarlijkse beleggingsplan.

Stap 4: Manager selectie
De investment case van iedere beleggingscategorie beschrijft de te prefereren beheerstijl (bijvoorbeeld passief of actief). Aan de hand van de kaderstelling in de investment case worden vermogensbeheerders en/of beleggingsfondsen geselecteerd. Het resultaat is dat voor elke categorie een vermogensbeheerder is aangesteld die conform de door het bestuur geaccordeerde richtlijnen de portefeuille beheert. Voor de selectie- en monitoring wordt een vastomlijnd proces gevolgd dat wordt uitgevoerd door de fiduciair beheerder.

Stap 5: Uitvoering
Na de vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan volgt de uitvoeringsfase. Indien het beleggingsplan in een grote verschuivingen voorziet, bijvoorbeeld bij mutatie van beleggingscategorieën of vermogensbeheerders, wordt een transitieplan opgesteld. Waar nodig wordt een transitie, uit oogpunt van kostenefficiëntie, in meerdere stappen uitgevoerd.

De verschillende operationeel vermogensbeheerders van de geselecteerde beleggingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de beleggingen in de in het jaarplan opgenomen beleggingscategorieën. De portefeuille wordt door de aangestelde operationeel vermogensbeheerder beheerd op basis van de door het pensioenfonds vastgestelde richtlijnen.

Stap 6: Verantwoording
Na de implementatie vindt monitoring plaats door verschillende partijen. De operationeel vermogensbeheerders worden gemonitord en over de uitvoering van het beleggingsmandaat wordt gerapporteerd in de kwartaalrapportage. Indien noodzakelijk wordt door de fiduciair beheerder geadviseerd over een vervanging van een beleggingsinstelling.
Nadat het bestuur van het pensioenfonds een besluit heeft genomen tot een selectie naar een (andere) operationeel vermogensbeheerder, dan wordt het selectieproces zoals beschreven in stap 4 gevolgd. Afhankelijk van de op dat moment vooraf vastgestelde specifieke voorwaarden zal het selectieproces worden uitgevoerd.
De fiduciair beheerder monitort de richtlijnen voor de totale beleggingsportefeuille en het beleid voor het afdekken van het renterisico.
De beslissingen die consequenties kunnen hebben voor het strategisch beleggingsbeleid en de daarvan afgeleide randvoorwaarden worden slechts na goedkeuring van het bestuur genomen.

De fiduciair beheerder levert de volgende rapportages:
- vermogensbeheerrapportage (kwartaal);
- risicomonitor (kwartaal);
- management summary portefeuille en resultaten (maandelijks)

De fiduciair beheerder legt elke vergadering verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid en bespreekt de financiële risico's in de portefeuille aan de hand van de risicorapportage.

Stap 7: Evaluatie
In stap zeven worden de verschillende stappen van het beleggingsproces plus enkele beleidsonderdelen geëvalueerd. De evaluatie van stap 1 en 2 vindt in principe elke drie jaar plaats. Met uitzondering van de evaluatie van de managers (driejaarlijks) geldt voor de overige stappen een jaarlijks evaluatieproces.

Deze stappen zijn volledig toegelicht in de verklaring beleggingsbeginselen.

4.4 Risicobeheersing

PHJ heeft beleid ten aanzien van risicomanagement geformuleerd. Dit ligt vast in het risicomanagementbeleid.

PHJ hanteert een integrale benadering bij voor het risicobeheer. Adequaat risicomanagement is onderdeel van de sturing van de organisatie (bij PHJ en bij uitbestedingspartners). De verschillende commissies zijn als eerste lijn verantwoordelijk voor het beheerst uitvoeren van de processen waar de commissie verantwoordelijk voor is. Dit betreft ook het zicht houden op de risicobeheersing van de uitbestedingspartijen van de commissie.

De governancestructuur van PHJ is zodanig ingericht dat de onafhankelijkheid van het tweedelijns derdelijns risicomanagement ten opzichte van de eerste lijn is gewaarborgd.

Jaarlijks wordt een jaarplan Integraal Risicomanagement opgesteld om nadere invulling te geven aan het beleid. Startpunt van het jaarplan is de jaarlijkse evaluatie van de risicoanalyses. Tijdens deze evaluatie komen de aandachtspunten naar voren, die onderdeel uit (moeten) maken van het jaarplan. In het jaarplan zijn specifieke thema's, acties en terugkerende activiteiten opgenomen waarvoor de beleggingscommissie verantwoordelijk is.

PHJ hanteert de risicocategorieën die in de FIRM-aanpak door de Nederlandsche Bank (DNB) worden gehanteerd. In de risicoanalyse wordt voor deze categorieën een inschatting van het bruto en netto risico gemaakt ten opzichte van het gewenste risico.

De risicobeheersmaatregelen van de risico's gerelateerd aan het strategisch beleggingsbeleid zijn vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

4.5 MVB-Beleid

Visie en doelstelling
Voor een pensioenfonds is het beleggingsbeleid, naast de andere financiële sturingsmiddelen, voor het verschaffen van een goed en betaalbaar pensioen van cruciaal belang. De visie van PHJ is dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak.

Doelstelling
Het MVB-doel van PHJ is tweeledig:

1. Portefeuilledoelstelling: met maatschappelijk verantwoord beleggen wil het pensioenfonds rekening houden met MVB-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Het fonds heeft hiermee ten doel dat de portefeuille op de langere termijn een betere rendements-risicoverhouding kent dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG-factoren.

2. Invloedsdoelstelling: anderzijds wil PHJ invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Ook hier geldt dat de focus zal liggen op het beter voldoen aan de S(ocial)-criteria. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor PHJ belangrijk is (engagement).

Investment belief en leidende principes

Ten aanzien van duurzaam beleggen heeft PHJ de volgende overtuiging:
We geloven dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een beter risico/rendementsprofiel leidt.

Wij geloven dat beleggen in bedrijven en landen die in de bedrijfs- en beleidsvoering rekening houden met ESG-maatstaven, op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven en landen die dat niet doen. Dit leidt tot een beperking van onbeloonde beleggingsrisico's. ESG wordt altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

Uitgangspunten en thema's
Het pensioenfonds heeft verschillende uitgangspunten gedefinieerd in haar MVB-beleid. Ten aanzien van thema's vindt PHJ binnen het ESG-raamwerk alle drie de factoren belangrijk met een (lichte) voorkeur voor S(ocial). Het bestuur heeft de MVB-thema's Mensrechten/arbeidsnormen en Klimaat als de twee meest belangrijke thema's gedefinieerd. Daarnaast heeft het bestuur aandacht voor het thema goed onderwijs.
Voor de uitvoering van het MVB-beleid maakt het pensioenfonds gebruik van oplossingen die zich hebben bewezen en toegankelijk zijn via vermogensbeheerders. PHJ zet hierbij de volgende instrumenten in:

- ESG-integratie in de algehele beleggingscyclus;
- De door het bestuur geselecteerde vermogensbeheerders hebben de "Principles for Responsible Investments" van de Verenigde Naties (UNPRI) ondertekend of hebben de intentie om dat te doen;

PHJ heeft een uitsluitingsbeleid voor ondernemingen en landen vastgesteld. Daarnaast voert PHJ een stem- en engagementbeleid. Het MVB-beleid is een levend document en dit zal verder worden gefinetuned om te komen tot weloverwogen MVB-beleid.

Het beleid van het pensioenfonds is uitgewerkt in bijlage VIII MVB-beleid.

Europese wetgeving

Op 10 maart 2021 is de Europese Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (de Sustainable Finance Disclosure Regulation6 (SFDR)) in werking getreden. De SFDR is onderdeel van het EU Actieplan Duurzame Financiering en bevat nieuwe regels over informatieverschaffing over duurzaamheid van beleggingen. Op dit moment is de secundaire wetgeving met alle onderliggende technische standaarden nog niet definitief. Vanuit deze Europese wetgeving verklaart PHJ het volgende:

Pensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna PHJ) houdt in de investeringsbeslissingen geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening en de nog te verschijnen secundaire wetgeving.

Omdat de secundaire wetgeving nog niet definitief is, kan PHJ niet beoordelen of dat het Pensioenfonds hieraan voldoet. Bovendien biedt de wetgeving kleinere entiteiten met minder dan 500 werknemers de mogelijkheid om op een minder uitgebreid niveau te rapporteren over de duurzaamheidsfactoren die het Pensioenfonds meeweegt. Het Pensioenfonds maakt gebruik van deze mogelijkheid, om hoge kosten van extra rapportages te voorkomen.

PHJ classificeert de pensioenregeling als een regeling die geen ecologische of sociale kenmerken promoot, omdat het duurzaamheidsaspect geen primaire doelstelling is van het fonds. Daarnaast geldt voor onze pensioenregeling dat de onderliggende beleggingen geen rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. Voor PHJ staat kwaliteit en kostenefficiënte uitvoering van het aan deelnemers toegezegde pensioen voorop.

Deze verklaringen zal het Pensioenfonds evalueren zodra de secundaire wetgeving definitief is.

[6] Zie hiervoor https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj

4.6 Beleggingsorganisatie

Het bestuur van PHJ is eindverantwoordelijk voor de totstandkoming, uitvoering, monitoring en evaluatie van het beleggingsbeleid. Het bestuur wordt hierbij ondersteund door diverse gremia en partijen. Diverse organen en partijen zijn betrokken bij de verschillende stappen in beleggingscyclus. Deze organen en partijen zijn hieronder kort beschreven.

Bestuur
Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor vaststelling van het strategische balans- en beleggingsbeleid. Hieronder wordt onder meer verstaan het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de beleggingsbeginselen, de jaarlijks vast te stellen normportefeuille en bandbreedtes, de benchmarks en het proces rond selectie en aanstelling van de operationele vermogensbeheerders.

Beleggingsadviescommissie
De beleggingsadviescommissie adviseert en ondersteunt het bestuur van het pensioenfonds bij het financiële management. De beleggingsadviescommissie bestaat uit ten minste twee bestuursleden. De commissie laat zich in de vergadering bijstaan door een (externe) beleggingsbeleidsadviseur.

De samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsadviescommissie zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement van het pensioenfonds.

Beleggingsbeleidsadviseur
De externe beleggingsbeleidsadviseur adviseert de BAC en het bestuur over beleggingsonderwerpen en zorgt mede voor de countervailing power van het pensioenfonds richting de fiduciair beheerder en andere uitbestedingspartijen die betrokken zijn bij het vermogensbeheer.

De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsbeleidsadviseur zijn vastgelegd in het ‘profiel beleggingsbeleidsadviseur’.

Risicobeheerfunctie
Het bestuur heeft een sleutelfunctiehouderrisicobeheer en vervuller. De houder van de risicobeheerfunctie wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden ondersteund door een externe deskundige.

De taken en verantwoordelijkheden van de risicobeheerfunctie zijn vastgelegd in de RASCI van het pensioenfonds.

Ondersteuning
De bestuur en de beleggingsadviescommissie worden ondersteund door een externe operationeel beleggingsadviseur. De operationeel beleggingsadviseur voert samen met de voorzitter van de beleggingsadviescommissie de regie over de agenda van de commissie. De adviseur bereidt de vergaderingen voor door het uitzetten van acties en het beoordelen van en het waar nodig geven van countervailing power op de aangeleverde vergaderstukken.

De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsbeleidsadviseur zijn vastgelegd in het ‘profiel operationeel beleggingsadviseur’.

Fiduciair beheerder
Het bestuur heeft de coördinatie van het vermogensbeheer uitbesteed aan een fiduciair beheerder. De fiduciair beheerder is onder meer verantwoordelijk voor:

- Uitvoerdersrol ten aanzien van advies rond balans- en beleggingsbeleid;
- Binnen het gegeven mandaat voor integrale aansturing, beheersing en rapportage van de portefeuille;
- (Advies over) selectie en monitoring van beleggingsinstellingen;
- Rapportage van risico's en performance totale portefeuille;
- Bewaken van restricties en mandaatcompliance (financieel risicomanagement).

De taken en verantwoordelijkheden van de fiduciair beheerder zijn vastgelegd in de fiduciaire dienstenovereenkomst.

Operationeel vermogensbeheerders
De operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor uitvoering van het operationeel beleggingsbeleid binnen het aan hen gegeven mandaat. De operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen rapporteren aan de fiduciair beheerder, die op kwartaalbasis weer rapporteert aan het fonds over de bevindingen per operationele vermogensbeheerder en beleggingsinstelling.

ALM adviseur
Voor de uitvoering van de ALM-studie wordt gebruik gemaakt van een externe partij. Deze partij adviseert het pensioenfonds over de te hanteren uitgangspunten, scenario's en voert de ALM studie uit. De ALM adviseur wordt geselecteerd conform het uitbestedingsbeleid.

4.7 Prudent person verklaring

Pensioenfondsen dienen op basis van de Pensioenwet een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. Het bestuur is van mening dat het beleggingsbeleid van het fonds voldoet aan de prudent person regel zoals verwoord in de Pensioenwet. De onderbouwing hiervoor is opgenomen in de bijlage.

5 Organisatie van het pensioenfonds

Het bestuur heeft de bevoegdheid tot het vaststellen en/of wijzigen van de statuten en het pensioenreglement en is daarmee verantwoordelijk voor het pensioenbeleid.

Het bestuur heeft de uitvoering van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer uitbesteed aan respectievelijk
AZL N.V.,
NN Investment Partners (afgekort NNIP). In het vervolg van dit hoofdstuk wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de genoemde afkortingen. Het bestuur heeft daarbij deze uitvoeringsorganisaties gemandateerd voor de hieraan verbonden werkzaamheden.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid, de wijze waarop dit beleid is uitgevoerd en over de naleving van de Code Pensioenfondsen. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De raad van toezicht staat het bestuur met raad ter zijde en ziet toe op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De raad van toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van haar taken en uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

Het pensioenfonds en AZL en NNIP hebben de afspraken inzake uitbesteding vastgelegd in respectievelijke onderlinge uitbestedingsovereenkomsten, waarbij partij zijn enerzijds het pensioenfonds en anderzijds AZL en NNIP. Nadere afspraken over de kwaliteit van de dienstverlening zijn vastgelegd in de pensioenbeheerovereenkomst en de overeenkomst voor vermogensbeheer. De overeenkomsten voorzien in een procedure om de bestaande dienstverlening aan te passen of nieuwe diensten toe te voegen. In overleg tussen het bestuur en AZL en NNIP worden daarover afspraken gemaakt en contractueel vastgelegd.

Met AZL is sinds 2018 een pensioenbeheerovereenkomst overeengekomen. Deze overeenkomst sluit aan bij het administratieplatform Compas en is afgestemd op de specifieke wensen van het bestuur. Daarnaast beschikt het fonds over een Beleid Integraal Risicomanagement, waarin het risicomanagementbeleid is vastgelegd. Het risicomanagementbeleid is begin 2021 geactualiseerd en door het bestuur vastgesteld. Het risicomanagementbeleid beschrijft op hoofdlijnen hoe PHJ risico's beheerst en de kaders die hiervoor bij het pensioenfonds en bij alle uitbestedingspartners gehanteerd worden. Het doel van dit document is om richting te geven en transparantie te verschaffen aan alle belanghebbenden in het kader van integraal risicomanagement binnen PHJ.

5.1 Uitbesteding

Het bestuur heeft op grond van zijn verantwoordelijkheid voor het beheer van het fonds en de noodzakelijke risicobeheersing en professionalisering gekozen voor uitbesteding van alle werkzaamheden betreffende pensioen- en vermogensbeheer aan externe partijen. Het bestuur heeft een uitbestedingsbeleid vastgesteld. Het uitbestedingsbeleid van het fonds maakt als bijlage IV onderdeel uit van deze abtn.

Het bestuur heeft onder meer de volgende taken uitbesteed aan AZL:

- het vaststellen van welke werkgevers volgens de verplichtstelling en de statuten aangesloten zijn bij het pensioenfonds en welke werknemers dientengevolge deelnemer zijn;

- het afsluiten van overeenkomsten inzake vrijwillige aansluiting met werkgevers die niet (meer) onder de verplichtstelling van het pensioenfonds vallen;
- het afsluiten van overeenkomsten inzake vrijwillige verzekering met werknemers die volledig of gedeeltelijk niet (meer) onder de verplichtstelling vallen;
- het afsluiten van overeenkomsten inzake de excedentregeling;
- het op verzoek van een werkgever namens het bestuur verlenen van vrijstelling van de verplichte deelneming op grond van het voor de betrokken werknemers getroffen zijn van een pensioenvoorziening welke voldoet aan de door het bestuur gestelde voorwaarden, alsmede het zo nodig intrekken van de verleende vrijstelling indien niet meer wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden. Dit mandaat geldt alleen bij de verplichte vrijstellingsgronden, behalve bij de vrijstelling in verband met onvoldoende beleggingsrendement;
- het invorderen van de relevante premie;
- het vaststellen van de (premievrije) pensioenaanspraken en het informeren van de deelnemers hieromtrent. De deelnemers krijgen jaarlijks een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken, de gewezen deelnemers om de vijf jaar;
- het vaststellen van de hoogte van de pensioenuitkeringen en het uitbetalen hiervan;
- het vervaardigen van een concept jaarverslag en concept jaarrekening en het verzorgen van de staten voor De Nederlandsche Bank.

Het bestuur heeft onder meer de volgende taken uitbesteed aan Montae & Partners:
- Bestuursondersteuning en -advisering;
- het organiseren en voorbereiden van bestuursvergaderingen;
- Het organiseren en voorbereiden van bestuurs- en commissievergaderingen.

Het bestuur heeft onder meer de volgende taken uitbesteed aan NNIP:
- Het beheren van het vermogen volgens de door het bestuur gegeven aanwijzingen.
- Met betrekking tot de totstandkoming van de strategische allocatie: ALM ondersteuning, jaarlijkse vastlegging van het strategisch beleggingsplan en de beleggingsrichtlijnen;
- Manager selectie en monitoring: onder andere een shortlist van kandidaten samenstellen inclusief onderbouwing, risicoprofiel opstellen, kosten transparantie en ‘due diligence’, evaluaties, (voorstel voor) afscheid nemen van bestaande uitbestedingspartijen, advies voor inzetten stemrecht en verslaglegging van toepassen van stemrecht.
- Integraal balansbeheer: risico overlay, compliance monitoring en bijsturing, overleg bij overschrijding beleggingsrichtlijnen, betalingsverkeer en liquiditeitenbeheer, administratieve systemen en transitie management;
- Beleggingsadministratie en rapportage waaronder rapportage aan de administrateur en aan het pensioenfonds. Het betreft rapportages als: de kwartaal risicomonitor, maand en kwartaalrapportages en K- en J-staten ten behoeve van de rapportage aan wetgever, maar ook ISAE 3402 II en fiduciaire diensten rapportage. Tevens verzorgt NNIP de z-score berekeningen;
- Advies in periodiek overleg, maar ook op ad hoc basis; tevens jaarlijkse evaluatie van dienstverlening;
- Op het gebied van ICT en risicomanagement: informatie verstrekking (business continuity plan, meldplicht datalekken, incidentenrapportage en niet financiële risico kwartaalrapportage).

5.2 De aansluiting

AZL baseert zich voor aansluiting op gegevens van openbare bronnen, het UWV en het Handelsregister. Zij beoordeelt, mede in overleg met de Sociale Fondsen voor de bedrijfstakken, over de indeling en de aansluiting van de werkgever bij het pensioenfonds.
De aangesloten werkgevers leveren vervolgens de personele gegevens, jaaropgaven en mutaties aan. De gegevens die binnenkomen bij AZL worden, na een basale check op volledigheid en juistheid, toebedeeld aan een proces cq. een afdeling. Het desbetreffende proces verwerkt deze gegevens ten behoeve van de vaststelling van de pensioenaanspraken en ten behoeve van de te heffen premie.

5.3 Uitvoeringsreglement

Het bestuur heeft met ingang van 30 november 2020 een geüpdate uitvoeringsreglement vastgesteld, waarin de verhouding tussen het pensioenfonds en de verplicht aangesloten werkgevers is vastgelegd. In de uitvoeringsovereenkomst met de vrijwillig aangesloten werkgevers wordt verwezen naar het uitvoeringsreglement.
De premie wordt door het bestuur, na overleg met de sociale partners, vastgesteld en zo nodig gewijzigd.
De aangesloten werkgever is premie verschuldigd aan het pensioenfonds voor de in zijn dienst zijnde deelnemers.
In het uitvoeringsreglement is de wijze van premiebetaling vastgelegd en welke incassomaatregelen het pensioenfonds kan nemen als de werkgever de verschuldigde premie niet op tijd betaalt. Tevens zijn in het uitvoeringsreglement de informatieverplichtingen van de werkgever vastgelegd. In het uitvoeringsreglement zijn de procedures vastgelegd voor wijziging van de pensioenovereenkomst en het pensioenreglement. In het uitvoeringsreglement zijn de voorwaarden voor toeslagverlening vastgelegd. De toeslagverlening is afgestemd met sociale partners. De ambitie is het volgen van de loonindex voor de deelnemers en de prijsindex voor gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden.

Overigens is in het uitvoeringsreglement ook onder andere de mogelijkheid tot vrijstelling van verplichte deelneming in het pensioenfonds dan wel wegens gemoedsbezwaren bij de werkgever vastgelegd.

5.4 Organogram

De relatie tussen het bestuur en de uitvoerder en haar belangrijkste taken worden in het onderstaande organogram weergegeven.

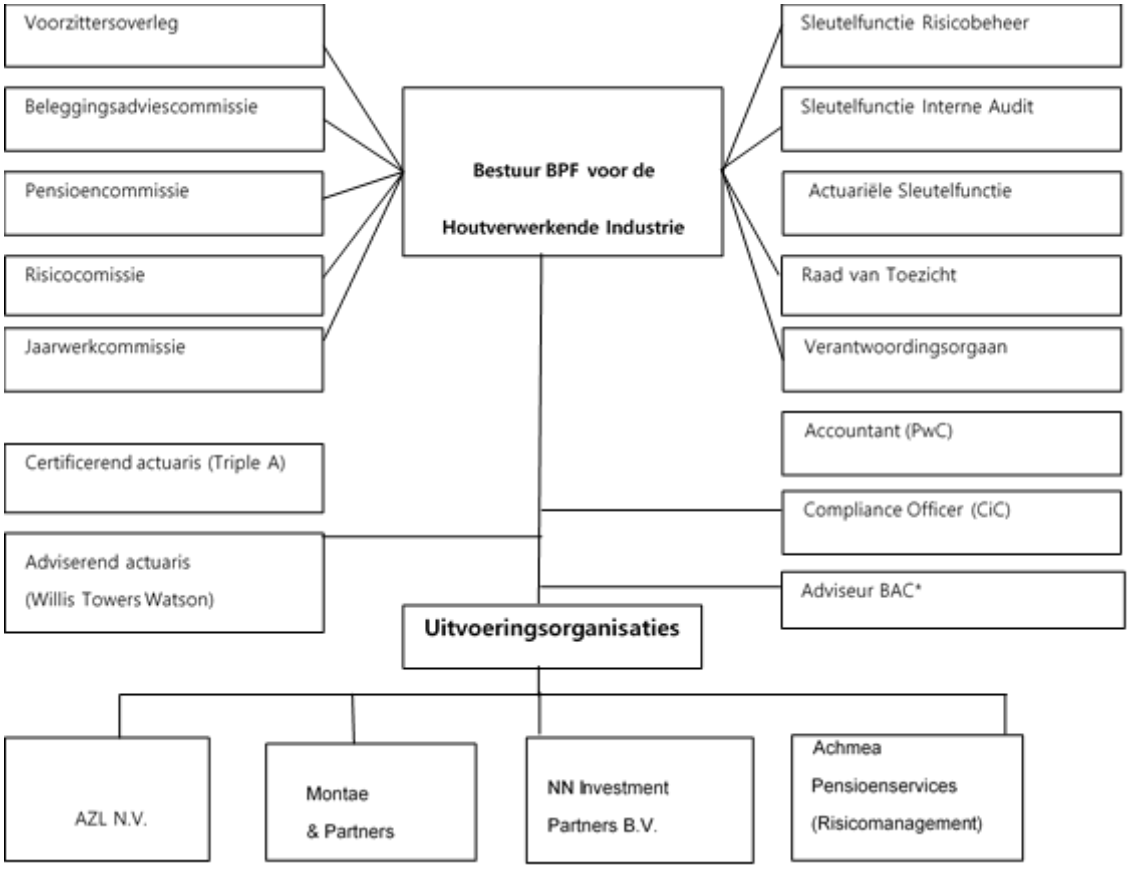

* Per 24 maart 2020 is de heer Euverman van S&V aangesteld als beleggingsbeleidsadviseur en mevrouw Hellegers van Montae als operationeel beleggingsadviseur van PHJ.

Het bestuur heeft de volgende commissies ingesteld:

- De beleggingscommissie adviseert en ondersteunt het bestuur van het pensioenfonds bij het financiële management. De beleggingscommissie is samengesteld uit drie leden van het bestuur, een onafhankelijk BAC-adviseur en de specialisten van NNIP.
- De pensioencommissie adviseert het bestuur over alle zaken aangaande de communicatie, het beleid rondom de aansluitingen van werkgevers bij het pensioenfonds van het pensioenfonds, deelnemersdossiers, IT- en beveiligingsbeleid en wijzigingen pensioenregeling
- De jaarwerkcommissie begeleidt het jaarwerkproces. Naast het begeleiden bewaakt de commissie ook dat het jaarwerkproces goed en tijdig verloopt. De commissie brengt verslag en advies uit aan het bestuur.
- Het voorzittersoverleg komt minimaal vier maal per jaar bijeen, bereidt de bestuursvergaderingen voor en is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken rond het fonds.
- De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke leden en komt minimaal 2 maal per jaar met het bestuur bij elkaar.

De adviserend actuaris adviseert het bestuur over de mogelijke financiële gevolgen van bestaand beleid en van (wettelijke) wijzingen daarop.
De accountant voert haar controlewerkzaamheden uit op basis van eigen waarnemingen en geeft een accountantsverslag af bij de jaarrekening.
Het fondsmanagement en de afdeling bestuursondersteuning van AZL bereiden de bestuurs- en commissievergaderingen, de vergaderingen van het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht voor en zijn voor het bestuur het aanspreekpunt buiten de bestuursvergadering om.
Het interne actuariaat is ondergebracht bij AZL.
Het actuariaat stelt o.a. tijdens het jaarwerk de voorziening pensioenverplichtingen vast, welke door de certificerend actuaris wordt gecontroleerd. De afdeling bestuursadvisering volgt (o.a.) wettelijke en fiscale ontwikkelingen op pensioenterrein en adviseert naar aanleiding daarvan over wijzigingen in de statuten en van het pensioenreglement.

Sleutelfuncties

Het fonds heeft in haar organisatie de volgende sleutelfuncties ingebed: de actuariële functie, de interne auditfunctie en de risicobeheerfunctie. Het bestuur zorgt ervoor dat voor elk van deze sleutelfuncties een houder wordt aangewezen en dat elke sleutelfunctiehouder zijn functie op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier kan uitoefenen. Het bestuur heeft een reglement vastgesteld waarin het bestuur onder meer beschrijft aan welke eisen de sleutelfunctiehouders dienen te voldoen, wat hun taken en bevoegdheden zijn en wie de sleutelfuncties uitoefenen.

Het bestuur heeft het houderschap van de risicobeheerfunctie door middel van inbesteden belegd bij een externe deskundige. De houder van de risicobeheerfunctie wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden ondersteund door Achmea Pensioenservices (APS). Het bestuur heeft het houderschap van de interne auditfunctie belegd bij een onafhankelijk bestuurslid. De houder van de interne auditfunctie wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden ondersteund door een externe partij. Het bestuur heeft de actuariële functie uitbesteed aan de certificerend actuaris inclusief de uitvoering van de werkzaamheden als vervuller.

5.5 Informatievoorziening aan het bestuur

Het bestuur vergadert ten minste acht keer per jaar. Het verantwoordingsorgaan vergadert ten minste twee keer per jaar in aanwezigheid van een voorzitter.
AZL adviseert het bestuur over juridische, financiële en overige pensioentechnische zaken. NNIP adviseert het bestuur over beleggingen.
Dringende kwesties worden tussen de bestuursvergaderingen schriftelijk aan de voorzitters en/of bestuursleden voorgelegd.
De kwartaalrapportage beleggingen worden ieder kwartaal aan het bestuur verzonden.

Het bestuur heeft PwC als accountant aangesteld. De accountant doet verslag van zijn bevindingen in de vorm van een accountantsrapport aan het bestuur. In dit verslag worden op hoofdlijnen de bevindingen en de verbeterpunten in de beheersing van de processen gesignaleerd. In de bestuursvergadering waarin de jaarstukken worden besproken, is de accountant aanwezig. Daarnaast kan hij, afhankelijk van de agendaonderwerpen en indien het bestuur dit wenselijk acht, ook bij overige bestuursvergaderingen aanwezig zijn. Het bestuur heeft het Compliance-i-Consultancy (C-i-C) als compliance officer aangesteld. De compliance officer rapporteert jaarlijks aan het bestuur. Triple A is aangesteld als certificerend actuaris, stelt jaarlijks een actuariële verklaring op en is aanwezig in de bestuursvergadering waarin de jaarstukken worden besproken. Willis Towers Watson is aangesteld als adviserend actuaris en is uit dien hoofde aanwezig bij bestuursvergaderingen.

5.6 Beleidskader uitbestede processen

Het bestuur van het pensioenfonds toetst regelmatig of de wijze waarop de uitbestede bedrijfsprocessen worden uitgevoerd nog in overeenstemming is met de gemaakte afspraken. AZL rapporteert daartoe ieder kwartaal over de nakoming van de gemaakte afspraken in de dienstverleningsovereenkomst.
In het kader van een integere bedrijfsvoering geldt voor de medewerkers van AZL een gedragscode, die voldoet aan de daartoe in of krachtens de Pensioenwet gestelde eisen. Voor de medewerkers van NNIP geldt een aanvullende gedragscode, die voldoet aan de daartoe in of krachtens de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. Naast de gedragscodes zijn maatregelen genomen ter voorkoming van fraude. In de ICT-procedures zijn beveiligingen ingebouwd en in alle processen zijn functiescheidingen aangebracht met betrekking tot het vaststellen, controleren en accorderen.
NNIP en AZL hebben zowel een ISAE-3402 type 1 verklaring als een type 2 verklaring. Deze verklaring geeft zekerheid dat de processen van de uitvoerder en de daarin opgenomen interne controles, in opzet en bestaan adequaat zijn (type 1) en effectief hebben gewerkt (type 2). Deze rapportages worden jaarlijks in de risicocommissie besproken en conclusies worden aan het bestuur voorgelegd.

6 Goed Pensioenfondsbestuur

De Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid hebben samen de Code Pensioenfondsen opgesteld. De code bevat normbepalingen over het functioneren van de verschillende bestuurlijke organen binnen een pensioenfonds en gaat ook uitgebreid in op daaraan gekoppelde thema's als benoemingen en zittingstermijnen. Onderwerpen als integraal risicomanagement, beloningen, diversiteit en verantwoord beleggen komen ook aan bod. Met de code wordt beoogd de verhoudingen binnen het pensioenfonds en de communicatie met de belanghebbenden transparanter te maken en bij te dragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'. Het bestuur onderschrijft de normen uit de Code Pensioenfondsen die de Stichting van de Arbeid (STAR) en de Pensioenfederatie gezamenlijk hebben opgesteld en zijn verankerd in de Pensioenwet artikel 33 juncto Besluit uitvoering Pensioenwet artikel 11. Het bestuur leeft deze normen na of legt uit waarom van een bepaalde norm geheel of gedeeltelijk wordt afgeweken. Het bestuur rapporteert (vanaf 2015) in het jaarverslag over de naleving van de Code Pensioenfondsen. Indien door het bestuur besloten wordt om geen invulling te geven aan de normen van de Code Pensioenfondsen, dan zal het bestuur hier in het jaarverslag een verklaring over afleggen.

6.1 Geschiktheid

Het bestuur draagt er zorg voor dat wordt voldaan aan alle geschiktheidseisen die op basis van wet- en regelgeving worden gesteld. Het bestuur heeft hiertoe een geschiktheidsplan vastgesteld. Hiermee draagt het bestuur zorg voor een doorlopend programma om de geschiktheid van het bestuur op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen (permanente educatie).
In het geschiktheidsplan wordt uiteengezet welke deskundigheden, competenties en professioneel gedrag van het bestuur en van de individuele bestuursleden worden verwacht en welke mogelijkheden daartoe worden aangereikt. Onderdeel daarvan is het te volgen opleidingstraject. In het geschiktheidsplan wordt verder aangegeven op welke wijze het fonds het functioneren van het bestuur (het collectief) en van de individuele bestuursleden (inclusief de deskundigheid) toetst. Tevens is het geschiktheidsplan een referentiepunt voor de geschiktheidstoets die DNB uitvoert.

6.2 Beloningsbeleid

Het bestuur heeft een beloningsbeleid vastgesteld voor bestuurs- en commissieleden, leden van het verantwoordingsorgaan en voor de raad van toezicht. Dit document zal op de website worden gepubliceerd.

6.3 Evaluatiebeleid

Het bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren als geheel en van de individuele bestuursleden afzonderlijk. Eén maal per drie jaar schakelt het bestuur hiervoor een externe begeleider in. Doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur te bewaken en/of te verbeteren. Naast deskundigheid en competenties speelt ook de bestuurscultuur een belangrijke rol. De resultaten uit de jaarlijkse evaluatie worden vertaald in concrete actie- en aandachtspunten.

6.4 Integriteitsbeleid

Als onderdeel van het integriteitsbeleid heeft het fonds een incidentenregeling, een klokkenluidersregeling en een gedragscode vastgesteld.
De incidentenregeling en klokkenluidersregeling van het fonds heeft als doel leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en andere personen die door het bestuur zijn aangewezen te verplichten om een gedraging of een gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de beheerste en integere bedrijfsvoering van het fonds te melden. Daarnaast kan iedereen als klokkenluider misstanden melden aan de compliance officer. Als

vertrouwenspersoon fungeert de door het bestuur benoemde compliance officer. De incidentenregeling en klokkenluidersregeling is als bijlage III opgenomen bij deze abtn. Tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie komt de belangenverstrengeling aan de orde.

6.5 Risicobeleid

Het bestuur brengt in kaart welke risico's inherent zijn aan de activiteiten van het pensioenfonds. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar hoofdstuk 8 inzake Risicomanagement.

6.6 Klachten en geschillen

Het fonds heeft een klachten- en geschillenregeling.
De klachtenregeling betreft klachten van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of andere aanspraakgerechtigden over de uitvoering van de pensioenregeling. Klachten worden door de administrateur behandeld. Indien de klager zich niet met de inhoud van de beslissing kan verenigen, kan de klager in beroep gaan bij het bestuur van het fonds.
De klachten en geschillenregeling voorziet in de behandeling van geschillen tussen (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of andere aanspraakgerechtigden en het fonds. Een deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde die een geschil heeft met het fonds inzake een besluit van het bestuur, niet zijnde een besluit van algemene strekking kan dit geschil voorleggen aan de Ombudsman Pensioenen. (zie bijlage V).

6.7 Communicatie

Het fonds heeft een communicatiebeleidsplan opgesteld.
Voor iedere doelgroep zijn communicatiedoelstellingen geformuleerd met betrekking tot houding, kennis en gedrag.
De communicatiedoelstellingen uit het beleidsplan worden jaarlijks via een jaarplan met een begroting concreet ingevuld en door het bestuur vastgesteld. De basis van dit plan is de communicatie die verplicht is volgens de Pensioenwet.

6.8 Interne beheersing en uitbestedingsrelaties

Het fonds, AZL en NNIP hebben de afspraken betreffende uitbesteding vastgelegd in beheerovereenkomsten.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van interne controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het fonds. De administrateur is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de daadwerkelijke uitvoering van de pensioenregeling
Nadere afspraken over de kwaliteit van de dienstverlening van pensioenbeheer is vastgelegd in aparte bijlage van de pensioenbeheerovereenkomst en voor vermogensbeheer is dit vastgelegd in de overeenkomst met NNIP. Alle overeenkomsten voorzien in een procedure om de bestaande dienstverlening aan te passen of nieuwe diensten toe te voegen. In overleg tussen het bestuur en de administrateur worden daarover afspraken gemaakt en contractueel vastgelegd.

Het bestuur van het fonds toetst regelmatig of de wijze waarop de uitbestede bedrijfsprocessen worden uitgevoerd nog in overeenstemming is met de daartoe in de overeenkomsten vastgelegde afspraken. AZL rapporteert daartoe ieder kwartaal over de nakoming van de gemaakte afspraken door middel van een SLA-rapportage. Het bestuur kan de werkzaamheden van de pensioenadministrateur bijsturen aan de hand van deze rapportage. De vermogensbeheerder rapporteert en informeert het bestuur door middel van (standaard) kwartaalrapportages omtrent de ontwikkelingen in de beleggings- en vastgoedportefeuille.

De uitbestede bedrijfsprocessen zijn vastgelegd in procesbeschrijvingen en werkinstructies. Per proces is een matrix met taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden opgesteld. In het kader van een integere bedrijfsvoering geldt voor de medewerkers van AZL een gedragscode, die voldoet aan de daartoe in of krachtens de Pensioenwet gestelde eisen. Voor de medewerkers van NNIP geldt een aanvullende gedragscode, die voldoet aan de daartoe in of krachtens de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. Naast de gedragscodes zijn maatregelen genomen ter voorkoming van fraude. In de ICT-procedures zijn beveiligingen ingebouwd en in alle processen zijn functiescheidingen aangebracht met betrekking tot het vaststellen, controleren en accorderen.

In het kader van het procesmodel dat ten grondslag ligt aan de pensioenbeheerovereenkomst, zijn de uitbestede processen systematisch geanalyseerd en zijn per proces beheersingsmaatregelen getroffen. Aan verbetering van de bedrijfsprocessen wordt voortdurend gewerkt. De in de pensioenbeheerovereenkomst opgenomen processen worden via interne kwaliteitscontroles systematisch geanalyseerd en geoptimaliseerd. Op basis van een vooraf afgesproken methode wordt van de belangrijkste primaire processen en vooral op overdrachtsmomenten een risicoanalyse gemaakt. De uitkomsten van de risicoanalyse worden vastgelegd in een risico-control-matrix, waarin alle onderzochte primaire processen zijn opgenomen. De in de risico-control-matrix opgenomen interne controle maatregelen worden opgenomen in de controle kalender. Van de geconstateerde bevindingen, risicoanalyses en controles, wordt door de externe accountant een beschrijving opgenomen in het accountantsverslag, dat bestemd is voor het bestuur.
Het bestuur beoordeelt de uitbesteding van diensten ook via de ISAE-3402-rapportages van AZL. Deze rapportages beschrijven wat de beheersdoelstellingen en –maatregelen zijn en of deze in de praktijk ook functioneren.

7 Financieel Crisisplan

Dit hoofdstuk beschrijft de negen elementen van het financieel crisisplan voor het fonds. Dit financieel crisisplan is in juni 2017 door het bestuur vastgesteld en wordt jaarlijks herzien.

7.0 Inleiding

Wat is een crisisplan?
Een financieel crisisplan is een beschrijving van maatregelen die een fonds op korte termijn zou kunnen inzetten als de dekkingsgraad zicht bevindt op of zeer snel beweegt richting kritische waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt. In de Beleidsregel Financieel Crisisplan Pensioenfondsen staan negen elementen van het plan genoemd. Dit rapport bevat deze negen elementen. Het bestuur is met dit plan voorbereid op mindere tijden.

Dit crisisplan is onderdeel van de ABTN van het fonds. Daarmee geeft het bestuur invulling aan de eis van artikel 145 PW dat in de Actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) van een fonds onder meer een beschrijving dient te worden opgenomen van het interne beheersingssysteem en de financiële sturingsmiddelen.

Verschil tussen crisisplan en herstelplan
In tegenstelling tot een herstelplan is een crisisplan niet uitsluitend gericht op het weer op peil brengen van de dekkingsgraad. Het fonds beschikt bij voorkeur over een crisisplan voor de situaties waarin er geen noodzaak is een herstelplan op te stellen.

Inhoud financieel crisisplan
Dit crisisplan geeft aan in welke situaties of bij welke grenswaarden:
- het bestuur maatregelen neemt;
- wat de aard van die maatregelen is;
- hoe zij concreet en materiële vorm krijgen (besluitvormingsproces en informatieproces); en
- hoe de maatregelen uitgevoerd worden.

Het rapport bevat negen elementen:
1. Beschrijving crisissituatie
2. Dekkingsgraad waarbij het fonds niet binnen de gestelde termijn kan voldoen aan het (minimaal) vereist eigen vermogen
3. Maatregelen die ter beschikking staan
4. Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?
5. Indicatie financiële effect van de maatregelen
6. Evenwichtige belangenafweging
7. Communicatie met belanghebbenden
8. Besluitvormingsproces
9. Beoordeling actualiteit financieel crisisplan

Het benoemen van de belangenafweging
Het bestuur benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het bestuur invulling door de lasten van de crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers. Daarnaast houdt het bestuur rekening in de verdeling van de lasten tussen alle belanghebbenden.

Jaarlijkse toetsing
Ieder jaar zal het bestuur het financieel crisisplan toetsen waarbij de uitgangspunten opnieuw worden vastgesteld en eventueel aanpassingen aan de hand van de dan geldende situatie worden aangebracht. Voor de financiële effecten van de maatregelen worden, voor zover mogelijk, prognoses gemaakt voor perioden na één, drie en vijf jaar. De financiële effecten worden daarbij uitgedrukt in de impact die de maatregel heeft op de dekkingsgraad, ofwel in een percentage van de dekkingsgraad.

Uitgangspunten
Uitgangspunt voor bepaling van het financiële effect van een maatregel is de financiële positie aan het eind van het voorgaand boekjaar en het per die datum geactualiseerde herstelplan en het op dat moment geldende beleid voor premiestelling, beleggingen en toeslagen. Voor het herstelplan worden prognoses gemaakt die gebaseerd zijn op een ontwikkeling van de technische voorzieningen en het belegd vermogen. De technische voorzieningen worden vastgesteld met de grondslagen zoals beschreven in de ABTN en de rentetermijnstructuur (RTS) zoals DNB deze ultimo van een boekjaar publiceert en met de daaruit afgeleide forwardcurves. Voor het rendement op het belegd vermogen hanteert het bestuur de maximale rendementen die zijn toegestaan volgens het Besluit Commissie Paramaters pensioenfondsen.

Voor 2021 is in de prognoses gerekend met de in het per 1 januari 2021 opgestelde herstelplan en de financiële situatie van het fonds per 31 december 2020. De dekkingsgraad per ultimo 2020 bedroeg 95,4%. De beleidsdekkingsgraad per ultimo 2020 is 91,8% en is per 31 december 2020 voor de zesde maal lager (te meten per jaareinde) dan de bij het minimaal vereist vermogen horende dekkingsgraad van 104,4%.

7.1 Beschrijving crisissituatie

Het fonds streeft er naar om de pensioenen, gedeeltelijk, te kunnen indexeren. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% wordt er op grond van het toeslagbeleid niet geïndexeerd. Een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt om deze reden als voorstadium van een financiële crisis aangemerkt. Dit crisisplan richt zich met name op maatregelen in een financiële crisissituatie. In de communicatie zal echter wel rekening worden gehouden met het voorstadium, de situatie dat geen indexatie verleend kan worden.
Een crisissituatie kan ontstaan door veranderende marktomstandigheden die van invloed zijn op de hoogte van de technische voorzieningen c.q. de beleggingen en een negatieve invloed hebben op de beleidsdekkingsgraad. Om vast te stellen of er sprake is van een (dreigende) crisissituatie, onderscheidt het bestuur de volgende kritieke situaties:

a. Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de bepalingen ten aanzien van minimaal vereist eigen vermogen.
b. Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de bepalingen ten aanzien van vereist eigen vermogen.
c. De actuele dekkingsgraad daalt in enige maand met 5%-punt of meer of is binnen een periode van één jaar gedaald met 10%
d. De premie in enig jaar is niet kostendekkend.

In het vervolg wordt:

- met een crisissituatie gedoeld op het bij het opstellen van een (geactualiseerd) herstelplan niet zonder aanvullende maatregelen kunnen voldoen aan bovengenoemde bepalingen, en
- met een *dreigende* crisissituatie gedoeld op het mogelijk, bij het opstellen van een (geactualiseerd) herstelplan op de eerstvolgende wettelijke datum, niet zonder aanvullende maatregelen kunnen voldoen aan bovengenoemde bepalingen.

De volgende dekkingsgraden zijn hierbij van belang:

- ***Actuele dekkingsgraad***: het pensioenvermogen gedeeld door de verplichtingen van het fonds op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
  Deze wordt maandelijks per maandeinde bepaald en gepubliceerd.

- ***Beleidsdekkingsgraad***: het gemiddelde van de gepubliceerde actuele dekkingsgraden van de laatste 12 maanden.
  Deze wordt maandelijks per maandeinde bepaald en gepubliceerd.
  De beleidsdekkingsgraad is leidend voor beslissingen over toeslagverlening en het moeten korten van pensioen.

- ***Kritieke dekkingsgraad***: het niveau van de actuele dekkingsgraad waarbij het fonds naar verwachting nog net in 10 jaar kan herstellen tot een beleidsdekkingsgraad op het niveau van het Vereist Vermogen.
  Deze wordt jaarlijks bij het opstellen of actualiseren van het herstelplan vastgesteld.

Als *de beleidsdekkingsgraad* lager is dan het Vereist Vermogen moet het fonds in een herstelplan en vervolgens in een jaarlijks te actualiseren herstelplan uitwerken hoe de beleidsdekkingsgraad van het fonds in een periode van 10 jaar naar verwachting kan herstellen tot het Vereist Vermogen van het fonds (110,6% per eind 2020).
Ten aanzien van het moeten nemen van aanvullende maatregelen zijn de volgende niveaus van de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad van belang:

- Als de *beleidsdekkingsgraad* gedurende een periode van 5 jaren (op basis van 6 meetmomenten per jaareinde) onafgebroken lager is geweest dan het Minimaal Vereist Vermogen (MVV, 104,4% per eind 2020) en na deze periode de *actuele dekkingsgraad* lager is dan het MVV, dienen direct maatregelen genomen te worden die de *actuele dekkingsgraad* direct op het niveau brengt van het MVV. De maatregelen mogen in maximaal 10 jaar worden gespreid maar moet wel gedurende deze periode worden doorgevoerd.
- Op 31 december 2020 was de beleidsdekkingsgraad voor de zesde maal lager dan het MVV (en eveneens was de actuele dekkingsgraad lager dan het MVV). Het fonds heeft echt geen korting hoeven door te voeren omdat het gebruik heeft gemaakt van de vrijstellingsregeling zoals deze van toepassing was per 31 december 2020 gelet op de uitzonderlijke economische omstandigheden. De vrijstellingsregeling hield in dat het fonds geen korting hoefde door te voeren als de actuele dekkingsgraad hoger was dan 90% of de korting kon beperken tot 90%. Ook voor 31 december 2021 is opnieuw een vrijstellingsregeling van kracht gelet op de uitzonderlijke economische omstandigheden (en mede gelet op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel).

- Als op het moment van opstellen of actualiseren van het herstelplan de *actuele dekkingsgraad* lager is dan de *kritieke dekkingsgraad*, dienen direct maatregelen genomen te worden die naar verwachting de *beleidsdekkingsgraad* in 10 jaar op het niveau van het Vereist Vermogen (VV, 110,6% per eind 2020) brengen.
  De maatregelen mogen in maximaal 10 jaar gelijkmatig worden gespreid en hoeven niet meer te worden doorgevoerd als bij de eerstvolgende actualisatie van het herstelplan (een jaar later) de *actuele dekkingsgraad* hoger is dan de *kritieke dekkingsgraad*,

Het fonds heeft voor de eerste maal een herstelplan opgesteld per 1 januari 2015. Per 1 januari 2016, 1 januari 2017, 1 januari 2018, 1 januari 2019, 1 januari 2020 en 1 januari 2021 is een geactualiseerd herstelplan opgesteld.

7.2 Dekkingsgraad waarbij het fonds niet binnen de gestelde termijn kan voldoen aan het (minimaal) vereist eigen vermogen

In de volgende tabel staan de niveaus van de actuele dekkingsgraad (kritieke grenzen) weergegeven waarbij het fonds zonder aanvullende maatregelen niet tijdig kan herstellen tot een actuele dekkingsgraad op het niveau van het MVV (gelijk aan niveau MVEV per 31 december 2021)) of tot een beleidsdekkingsgraad van het niveau van het VV (in 10 jaar). Daarbij is uitgegaan van de uitgangspunten die zijn gehanteerd in het laatstelijk opgestelde herstelplan. Het herstel is voornamelijk afhankelijk van de stand van de lange rente en het te behalen overrendement. Dit laatste is het verschil tussen het behaalde rendement en de marktrente voor de korte termijn.

	Actuele dekkingsgraad = MVV (104,4%) op 31 december 2021	**Beleidsdekkingsgraad = VV (110,6%) na 10 jaar**
Kritieke grens (op basis van actuele dekkingsgraad)	104,4%	Ca. 87,5%

Voor 31 december 2021 is echter gelet op de uitzonderlijke economische omstandigheden een vrijstelling aangekondigd. Het fonds hoeft geen korting door te voeren als de actuele dekkingsgraad hoger is dan 90% of kan de korting beperken tot 90% indien het gebruik maakt van deze vrijstellingsregeling.

7.3 Maatregelen die ter beschikking staan

Het fonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het beleggingsbeleid, het toeslagbeleid en het premiebeleid . Tevens kan het fonds sociale partners adviseren de inhoud van de pensioenovereenkomst aan te passen, waar het de opbouw van toekomstige aanspraken en de risicohouding betreft en kan het fonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

Aanpassing beleggingsbeleid

In geval van een (dreigende) financiële crisis kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. De oorzaken en gevolgen van een crisis op de beleggingen kunnen op voorhand zeer divers zijn. Afhankelijk hiervan zal het bestuur passende maatregelen nemen in de portefeuille. Hierbij kan, in het voorstadium van een dreigende financiële crisis gedacht worden aan de tijdelijke afbouw van risico’s tot het wijzigen van de risicohouding en het daarmee geheel aanpassen van de beleggingsportefeuille.

Aanpassing toeslagenbeleid

Het pensioenfonds kent over de reeds opgebouwde aanspraken toeslagen toe. De pensioenaanspraken van actieve deelnemers worden in beginsel verhoogd op basis van loonsverhogingen CAO-Houtverwerkende Industrie en CAO-Jachtbouw. De pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en ingegane pensioenuitkeringen worden in beginsel verhoogd met de consumenten prijs index alle huishoudens, afgeleid. Deze toeslagen zijn voorwaardelijk en worden toegekend afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van het fonds. In een crisissituatie kan het bestuur geheel of gedeeltelijk afzien van het verlenen van toeslagen.

Aanpassing premiebeleid

De financiering van de krachtens het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van een doorsneepremie. De totale bijdrage is bepaald in overleg tussen de sociale partners en is door het bestuur – gehoord de actuaris van het pensioenfonds – getoetst op adequaatheid.

Met CAO-partijen is afgesproken dat met ingang van 2019 de premie voor de basisregeling jaarlijks maximaal 26,0% van de geldende pensioengrondslag bedraagt en voor de excedentregeling jaarlijks maximaal 28,2% van de geldende pensioengrondslag. Het bestuur dient met CAO-partijen in overleg te treden als de premie hoger wordt dan deze maxima. Dit overleg heeft voor de premievaststelling van 2022 plaatsgevonden aangezien de benodigde premie voor zowel de basisregeling als de excedent regeling in 2022 hoger waren dan respectievelijk 26,0% en 28,2%. De CAO-partijen hebben vervolgens besloten om de premies in 2022 voor de basisregeling en excedentregeling op 28,6% respectievelijk 30,3% te stellen en de opbouw te verlagen naar 1,565%.

Het pensioenfonds hanteert een intern financieringsbeleid dat uitgaat van een gedempte premie met inachtneming van een gewenst premiedekkingsgraadsniveau. Uitgangspunt bij de bepaling van de gedempte premie is het voortschrijdend gemiddelde van de rentetermijnstructuren per 31 oktober van het voorafgaande jaar en per 31 december van de daaraan voorafgaande 6 kalenderjaren. Uitgangspunt voor de gewenste premiedekkingsgraad is 100% of indien lager de actuele dekkingsgraad per 31 oktober van het voorafgaande jaar .

Op basis van de maatregelen in een herstelplan kunnen extra premies verschuldigd zijn. Bij de bepaling van de gedempte premie worden deze extra premies opgeteld bij de gedempte premie indien de premie in enig jaar niet kostendekkend is. Indien deze situatie zich voordoet kunnen de extra premies worden verrekend nadat hierover een akkoord met de CAO-partijen is bereikt.

Versoberen van de regeling

Er is een aantal mogelijkheden om de pensioenregeling te versoberen.

a. *Verlaging opbouwpercentage*
   Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen is vanaf 2022 1,565% van de pensioengrondslag. Verlaging van het opbouwpercentage met behoud van dezelfde premieniveaus vergroot de herstelkracht van het fonds.
b. *Verhoging franchise*
   De franchise wordt jaarlijks voor het daarop volgende kalenderjaar door het bestuur vastgesteld (2022: € 16.377). De franchise wordt jaarlijks per 1 januari aangepast. Het percentage waarmee de franchise wordt verhoogd is in beginsel gelijk aan het percentage waarmee de uitkeringen uit hoofde van de Algemene Ouderdomswet worden verhoogd per dezelfde datum. Het bestuur van de stichting kan jaarlijks besluiten de verhoging van de franchise in het betreffende jaar op een andere dan de in dit lid beschreven wijze vast te stellen.
c. *Verhoging van pensioenleeftijd*
   De standaard pensioeningangsdatum ligt op dit moment op 67 jaar. Verhoging van de pensioenleeftijd levert een hogere herstelcapaciteit op.

Korten van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken

Het pensioenfonds kan de pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort resp. reservetekort te komen en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te realiseren. Het korten van de pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden als alle daarvoor genomen maatregelen niet het noodzakelijke resultaatgeven om het benodigde herstel te bereiken.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen. Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en belanghebbenden. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin kunnen de al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van de technische voorzieningen voor hun rekening nemen.

7.4 Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe realistisch de inzet van de beschikbare maatregelen is.

Aanpassen beleggingsbeleid
Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. Het aanpassen van het beleggingsbeleid is een realistische maatregel aangezien het bestuur zelfstandig tot wijzigingen kan besluiten. Het bestuur onderkent dat de mogelijkheid om het risicoprofiel te vergroten beperkt is zolang het fonds een herstelplan moet opstellen of actualiseren (er mag geen toename van het totale risico plaatsvinden) en dat het verlagen van het risicoprofiel mogelijk kan leiden tot een lagere herstelkracht.

Verminderen van of geen toeslagen
Het bestuur besluit jaarlijks of een toeslag wordt verleend, rekening houdend met de financiële positie van het pensioenfonds. Het in enig jaar achterwege laten van een toeslag is een meer toegepaste en dus een realistische maatregel.

Verhogen premie
De doorsneepremie (inclusief deelnemersbijdrage) voor de bedrijfstak voor de Houten en Kunststoffen Jachtbouw alsmede waterrecreatieondersteunende activiteiten en de bedrijfstak voor de Houtverwerkende Industrie is in 2022 voor de basisregeling 28,6%.Voor de excedentregeling in 2022 gelijk aan 30,3% van de geldende pensioengrondslag.

Verhoging van de premie behoort in een (dreigende) crisisituatie tot de mogelijkheden. Echter, het bestuur dient bij deze maatregel met CAO-partijen in overleg te treden als de jaarlijkse premie hoger wordt dan 26,0% en 28,2% van de pensioengrondslag voor respectievelijk de basisregeling en de excedentregeling. Wat voor 2022 reeds het geval is.

Versoberen van de regeling
In zijn algemeenheid geldt dat CAO-partijen voor de pensioenovereenkomst verantwoordelijk zijn. Het fonds stelt het pensioenreglement voor de verplichte pensioenregeling vast in overeenstemming met de pensioenovereenkomst. Het fonds adviseert CAO-partijen over aan te brengen wijzigingen in de pensioenovereenkomst indien het fonds overeenkomstige wijziging van het pensioenreglement wenselijk vindt. In een (dreigende) crisissituatie kan het fonds CAO-partijen adviseren om de pensioenregeling aan te passen. Deze aanpassing kan in combinatie met bijvoorbeeld de verhoging van de premie worden voorgesteld.

Korten van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken
Het fonds kan volgens het pensioenreglement pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken alleen korten als er sprake is van onderdekking en het fonds niet in staat is om hieruit te komen zonder de belangen van actieve deelnemers, inactieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgevers onevenredig te schaden. Bovendien moeten de beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals is uitgewerkt in het kortetermijnherstelplan.

7.5 Indicatie financiële effect van de maatregelen

Deze paragraaf geeft de financiële effectiviteit van de maatregelen die het bestuur voldoende realistisch acht.

Aanpassen beleggingsbeleid
Het financiële effect van het aanpassen van het beleggingsbeleid is afhankelijk van de maatregel die wordt genomen en de marktontwikkelingen. Op voorhand is dit niet te kwantificeren.

Verminderen van of geen toeslagen
In geval van een crisis of kritieke situatie kan het toeslaginstrument worden benut. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Het besluit tot het niet verlenen van toeslag raakt alle deelnemers in hun koopkracht. De effectiviteit van het toeslagenbeleid is in geval van onderdekking afwezig, omdat er volgens het beleid dan al geen toeslagen meer worden gegeven.

Verhogen premie
Het bestuur kan na overleg met CAO-partijen de premie verhogen. Onderstaande tabel toont de impact van een premieverhoging op de dekkingsgraad na verschillende looptijden.

TABEL

Verhoging in % PG	1%	2%	3%	4%
DG effect na 1 jaar	0,1%	0,2%	0,3%	0,5%
DG effect na 3 jaar	0,4%	0,8%	1,2%	1,6%
DG effect na 5 jaar	0,6%	1,3%	1,9%	2,6%

Versoberen van de regeling
Het bestuur kan na overleg met CAO-partijen de regeling versoberen. In onderstaande tabel is een indicatie van het effect van een verlaging van het opbouwpercentage, bij ongewijzigde premiestelling, op de financiële positie van het pensioenfonds.

TABEL

Verlagen van opbouwpercentage met	0,10%	0,20%	0,30%	0,40%
DG effect na 1 jaar	0,2%	0,5%	0,7%	1,0%
DG effect na 3 jaar	0,8%	1,5%	2,3%	3,0%
DG effect na 5 jaar	1,3%	2,6%	4,0%	5,3%

Korten van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken
Inzet van het korten van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken is uiteraard zeer effectief voor verbetering van de financiële positie. Het bestuur kan in een situatie dat de dekkingsgraad niet binnen de wettelijke termijnen herstelt, de opgebouwde pensioenaanspraken verlagen.

Als zich de situatie voordoet dat het fonds zonder aanvullende maatregelen niet meer kan voldoen aan de wettelijke hersteltermijnen, dan zal het bestuur de CAO-partijen verzoeken maatregelen te nemen zodat het fonds naar verwachting weer aan de wettelijke hersteltermijnen voldoet. Het bestuur adviseert de CAO-partijen gebruik te maken van de sturingsmiddelen premie en versobering regeling.

Het bestuur zal de pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken als laatste redmiddel korten als de voorgaande maatregelen niet voldoende herstelkracht opleveren. Indien actieve deelnemers de mate van korting hebben beperkt door hun aandeel in de herstelopslag of door versobering van de regeling, zal het bestuur hier rekening mee houden.

7.6 Evenwichtige belangenafweging

Verhoging van de premie is een mogelijke crisismaatregel waarbij de betrokken werkgevers ook bijdragen aan herstel. Door de premie te verhogen dragen actieve deelnemers mogelijk ook bij aan het herstelvermogen.

Actieve deelnemers worden geraakt door versobering van de regeling. Verlaging van het opbouwpercentage om te voldoen aan de wettelijke eisen voor kostendekkendheid als de premie niet verhoogd kan worden, is noodzakelijk. Niveaus hoger dan dit plafond, zijn daadwerkelijke extra bijdragen aan herstel. Wijzigingen in de toezegging zullen gewezen deelnemers en gepensioneerden niet raken, omdat deze stakeholders geen pensioen meer opbouwen. Zij worden getroffen doordat toeslagen beperkt of niet worden toegekend.

Het korten van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken raakt naast de actieve deelnemers ook de gewezen deelnemers en de gepensioneerden. Gepensioneerden krijgen meteen een lagere uitkering. Deelnemers zullen in de toekomst een lagere uitkering tegemoet kunnen zien.

Als het nodig is om te korten, dan kan het bestuur eventueel besluiten om gedifferentieerd te korten. Dit zal het bestuur alleen doen als er aanleiding toe is. Het bestuur zal de belangen van alle stakeholders dan evenwichtig afwegen.
De volgende tabel geeft een overzicht van de mogelijke maatregelen en de belanghebbenden. De impact van een maatregel voor een groep belanghebbenden is afhankelijk van de mate waarin een maatregel (voor die groep) ingezet wordt.

TABEL

Maatregel	Belangengroepen
Beleggingsbeleid aanpassen	allen
Lagere toeslagen	actieven slapers gepensioneerden
Premie verhogen	werkgevers actieven
Versoberen regeling	
1. verlagen opbouwpercentage	actieven
2. verhogen franchise	actieven
3. nabestaandenpensioen op risicobasis	actieven
4. verhogen pensioenleeftijd	actieven
Korten van uitkeringen en aanspraken	actieven slapers gepensioneerden

7.7 Communicatie met belanghebbenden

De inhoud van het crisisplan wordt ter advisering aan het verantwoordingsorgaan voorgelegd. Het bestuur informeert de deelnemers, werkgevers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden over het opgestelde crisisplan. De deelnemers, werkgevers en pensioengerechtigden worden geïnformeerd via de website en de nieuwsbrief. Gewezen deelnemers en andere aanspraakgerechtigden worden enkel via de website geïnformeerd. Indien gewenst kunnen ook de gewezen deelnemers schriftelijk geïnformeerd worden.

Het verhogen van de premie en/of het versoberen van de regeling wordt actief en schriftelijk gecommuniceerd naar de werkgevers en actieve deelnemers. Over het gedeeltelijk of het niet toekennen van toeslagen worden actieve deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden schriftelijk geïnformeerd. Als de (beleids)dekkingsgraad gedurende het jaar zodanig is dat de eerstvolgende actualisatie van het herstelplan mogelijk zal leiden tot een korting van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken, zal het bestuur dit kenbaar maken aan alle doelgroepen. Als er daadwerkelijk gekort moet worden, communiceert het bestuur actief en schriftelijk conform de opgestelde regelgeving met alle doelgroepen.

Het bestuur vindt het belangrijk dat de verschillende doelgroepen de gevolgen van de maatregelen begrijpen en inzien. Er wordt structureel aandacht besteed aan de financiële aspecten in de bestaande schriftelijke en digitale uitingen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt er extra communicatie richting de verschillende doelgroepen ingezet. Door in de communicatie transparant, open en betrouwbaar te zijn, wordt getracht onrust te voorkomen.

In geval van daadwerkelijk korten is onderstaande communicatie verplicht:

- Deelnemers, slapers en gepensioneerden moeten schriftelijk over het besluit tot korten worden geïnformeerd (art. 134 Pensioenwet).
- Er moet gecommuniceerd worden uiterlijk drie (voor pensioengerechtigden) respectievelijk één maand (voor deelnemers, gewezen deelnemers en andere aanspraakgerechtigden) vóór de inwerkingtreding (art. 134 lid 3 Pensioenwet).

Indien sprake is van korten is het beleid dat het pensioenfonds:
- De deelnemers al informeert bij de verwachting dat er gekort moet worden (ook al is dit wettelijk niet vereist).
- Duidelijk en begrijpelijk communiceert om verwarring te voorkomen.
- Helder is over de consequenties voor verschillende groepen.

7.8 Besluitvormingsproces

Deze paragraaf beschrijft het besluitvormingsproces in een crisissituatie.
Elke maand worden de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad bepaald. Aan de hand van deze dekkingsgraden wordt in de beslisboom die in paragraaf 7.10 is opgenomen bekeken welke stappenplannen doorlopen dienen te worden om tot besluitvorming over te nemen maatregelen in het geval van een financiële crisissituatie te komen.

Indien bij (de voorbereidingen voor) het vaststellen van het jaarverslag over een boekjaar blijkt dat de premie in enig jaar niet bijdraagt aan herstel, zullen respectievelijk het Stappenplan Verhogen premie en het Stappenplan Versoberen regeling worden doorlopen voordat de premie voor het volgende boekjaar wordt vastgesteld.

Bij de te nemen maatregelen zal de volgende prioritering worden aangehouden:
- het bestuur zal beoordelen in hoeverre het aanpassen van het beleggingsbeleid tot de mogelijkheden behoort;
- het bestuur treedt in overleg met de CAO-partijen over de mogelijkheden voor het verhogen van de premie en/of versoberen van de pensioenregeling;
- er kunnen geen toeslagen worden verleend op de opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten;
- indien de hiervoor genoemde maatregelen naar verwachting niet tot het gewenste effect leiden, zal het bestuur overgaan op het korten van pensioenrechten (uitkeringen) en opgebouwde aanspraken.

Deze maatregelen worden tevens meegenomen in het in te dienen (geactualiseerde) herstelplan en zullen met het verantwoordingsorgaan worden besproken en waar nodig bij het verantwoordingsorgaan ter advies worden neergelegd. Indien het aanpassen van het beleggingsbeleid leidt tot wijziging van de met CAO-partijen en het verantwoordingsorgaan afgestemde risicohouding, kan dit alleen na overleg met CAO-partijen en het verantwoordingsorgaan.

Indien sprake is van een dreigende crisissituatie zoals genoemd in 7.1 neemt de vigerende voorzitter de regie over de situatie. Hij zoekt zo snel als mogelijk contact met de secretaris en adviserend actuaris om de situatie af te stemmen en acties op basis van de stappenplannen uit paragraaf 7.10 uit te zetten. Tevens stelt hij de overige bestuursleden en de uitvoerder zo spoedig mogelijk op de hoogte van de situatie. Indien de vigerende voorzitter niet bereikbaar is, dan neemt de secretaris de regie. Voor zover een voorzitter te ener zijde niet bereikbaar is, zal een ander bestuurslid / commissie voorzitter(s) aan die zijde benaderd worden voor het crisisoverleg.

Voorzitter en secretaris (of hun vervangers) bereiden een voorstel voor met te nemen maatregelen en leggen deze schriftelijk voor in een eerstvolgende bestuursvergadering of per e-mail met toelichting in een conference call met het bestuur. De besluitvorming over de te nemen maatregelen vindt plaats binnen het bestuur, al dan niet via schriftelijke stemming. Hierbij zal de volgende prioritering worden aangehouden:

- het bestuur treedt in overleg met de CAO-partijen over de mogelijkheden voor het verhogen van de premie en/of versoberen van de pensioenregeling in geval op basis van het in te dienen herstelplan of geactualiseerde herstelplan maatregelen ingezet moeten gaan worden;
- het bestuur zal beoordelen in hoeverre het aanpassen van het beleggingsbeleid tot de mogelijkheden behoort om een daadwerkelijke crisissituatie af te kunnen wenden.

Indien het aanpassen van het beleggingsbeleid leidt tot wijziging van de met CAO-partijen en het verantwoordingsorgaan afgestemde risicohouding, kan dit alleen in overleg met CAO-partijen en het verantwoordingsorgaan.

7.9 Beoordeling actualiteit financieel crisisplan

Het crisisplan wordt jaarlijks op actualiteit beoordeeld. Hiervoor wordt aangesloten bij de procedure die het bestuur hanteert voor actualiseren van de abtn. Deze actie wordt opgenomen op de actielijst van het bestuur.

7.10 Bijlage met beslisboom en stappenplannen

Beslisboom n.a.v. inschatting dekkingsgraad per maandeinde

Stap	Actie
1	Vaststellen ADG en BDG per ultimo maand (of twee wekelijks indien ADG < xxxx%)
2	Indien ADG < VV en BDG > VV
	Stappenplan Verminderen of geen toeslagen
3	Indien 110% < ADG < VV en 110% < BDG < VV
	Stappenplan Herstelplan
	Stappenplan Verminderen of geen toeslagen
4	Indien MVV < ADG < 110% en MVV < BDG < VV
	Voorstadium financiële crisissituatie indien BDG < 110% –> overgang van maandelijkse naar tweewekelijkse vaststelling dekkingsgraden
	Stappenplan Verminderen of geen toeslagen
	Stappenplan Aanpassing beleggingsbeleid
5	Indien ADG < MVV en 100% < BDG < 110%
	Stappenplan Verminderen of geen toeslagen
	Stappenplan Aanpassing beleggingsbeleid
	Stappenplan Maatregel Minimaal vereist vermogen
6	Indien ADG < 100% en KDG < BDG < 100%
	Stappenplan Verminderen of geen toeslagen
	Stappenplan Aanpassing beleggingsbeleid
	Stappenplan Opschorten waardeovedrachten
	Stappenplan Maatregel Minimaal vereist vermogen
7	Indien ADG < 100% en BDG < KDG
	Stappenplan Verminderen of geen toeslagen
	Stappenplan Aanpassing beleggingsbeleid
	Stappenplan Opschorten waardeovedrachten
	Stappenplan Maatregel Minimaal vereist vermogen
	Stappenplan Verhoging premie
	Stappenplan Versobering pensioenregeling
	Stappenplan Korten
	ADG = Actuele dekkingsgraad BDG = Beleidsdekkingsgraad KDG = Kritieke dekkingsgraad VV = Vereist vermogen MVV = Minimaal vereist vermogen

Stappenplan Verminderen of geen toeslagen

Stap	Actie
a.	In maand van besluit toeslagen (niet gedefinieerd in ABTN) bepalen of er volgens het toekomstbestendig indexeren een toeslag kan worden toegekend en hoe hoog deze toeslag kan zijn.
b.	Over het besluit zal advies worden aangevraagd aan het verantwoordingsorgaan.
c.	Over het besluit zal de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.
d.	Over het besluit tot het (niet of gedeeltelijk) verlenen van een toeslag zullen alle belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, CAO-partijen, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. Hierbij wordt het communicatieplan van het fonds gevolgd.
e.	De eventuele toeslag wordt in de administratieve systemen verwerkt.

Stappenplan Herstelplan

Stap	Actie
a.	Bij eerste keer BDG < VV melden aan DNB dat fonds in situatie van reservetekort is gekomen.
b1.	Bij blijvend reservetekort gedurende 3 maanden herstelplan opstellen volgens aanwijzingen DNB en tijdig rapporteren in eLine.
b2	Bij blijvend reservetekort het herstelplan jaarlijks actualiseren op met DNB afgesproken datum en tijdig rapporteren in eLine.
c.	Het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.

Stappenplan Aanpassing beleggingsbeleid

Stap	Actie
a.	Vaststellen of het bestuur en de beleggingsadviescommissie het beleggingsbeleid (tijdelijk) aan willen passen.
b.	Indien het antwoord op de vraag bij a met ja beantwoord is: • vaststellen welke (tijdelijke) aanpassing in het beleggingsbeleid gewenst is • de beleggingsadviescommissie doet een voorstel tot (tijdelijke) aanpassing van het beleggingsbeleid • overleg voeren met sociale partners indien de risicohouding door het (tijdelijk) aanpassen van het beleggingsbeleid wijzigt • besluit nemen over de (tijdelijke) aanpassing van het beleggingsbeleid
c.	Over het besluit zal het verantwoordingsorgaan de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.
d.	Over het besluit tot het (tijdelijk) aanpassen van het beleggingsbeleid zullen alle belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, CAO-partijen, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. Hierbij wordt het communicatieplan van het fonds gevolgd
e.	De eventuele (tijdelijke) aanpassing van het beleggingsbeleid wordt in alle beleidsdocumenten gewijzigd.

Stappenplan Maatregel Minimaal vereist vermogen

Stap	Actie
a.	Wanneer de BDG ultimo boekjaar onder het MVV uitkomt vaststellen voor de hoeveelste maal dit achtereenvolgens is gebeurd.
b.	Indien dit voor de vijfde achtereenvolgende maal plaatsvindt, dan nagaan de ADG per ultimo boekjaar

ook onder het MVV uitkomt.

c. Wanneer de ADG ultimo boekjaar < MVV dan het stappenplan korten uitvoeren.

Stappenplan Opschorten waardeoverdrachten

Stap	Actie
a.	In de maand volgend op de maand aan het einde waarvan de beleidsdekkingsgraad onder 100% is gedaald, worden de waardeoverdrachten opgeschort.
b.	Over het besluit zal het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.
c.	Over het besluit tot opschorten van waardeoverdrachten zullen alle belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, CAO-partijen, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. Hierbij wordt het communicatieplan van het fonds gevolgd
d.	In de administratie worden tijdelijk geen waardeoverdrachten verwerkt, met uitzondering van waardeovedrachten waar deelnemers al mee hebben ingestemd.

Stappenplan Verhogen premie

Stap	Actie
a.	Vaststellen of fonds zelf autonoom uit herstel komt en of feitelijke premie kostendekkend is.
b.	Indien beide nee of een van beide vragen bij a met nee beantwoord is: • vaststellen welke verhoging van de feitelijke premie nodig is • overleg voeren met sociale partners • besluit nemen over verhoogde feitelijke premie
c.	Over het besluit zal advies worden aangevraagd aan het verantwoordingsorgaan.
d.	Over het besluit zal de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.
e.	Over het besluit tot het verhogen van de feitelijke premie zullen alle belanghebbenden (deelnemers, CAO-partijen, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. Hierbij wordt het communicatieplan van het fonds gevolgd
f.	De eventuele premie verhoging wordt in alle beleidsdocumenten gewijzigd en in de administratieve systemen verwerkt.

Stappenplan Versobering regeling

Stap	Actie
a.	Vaststellen of fonds zelf autonoom uit herstel komt en of de feitelijke premie verhoogd kan worden.
b.	Indien beide vragen bij a met nee beantwoord zijn: • vaststellen welke wijzigingen in de pensioenregeling aangebracht kunnen worden om de regeling te versoberen voor het beoogde effect dat nodig is • overleg voeren met sociale partners over deze mogelijke wijzigingen • besluit nemen over de versobering van de regeling
c.	Over het besluit zal advies worden aangevraagd aan het verantwoordingsorgaan in verband met de mogelijk bijbehorende wijziging van de feitelijke premie
d.	Over het besluit zal de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.
e.	Over het besluit tot versobering van de regeling zullen alle belanghebbenden (deelnemers, CAO-partijen, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. Hierbij wordt het communicatieplan van het fonds gevolgd
f.	De versobering van de regeling wordt in alle beleidsdocumenten (inclusief pensioenreglement) gewijzigd en in de administratieve systemen verwerkt.

Stappenplan Korten

Stap	Actie
a.	Vaststellen of fonds zelf autonoom uit herstel komt en of de feitelijke premie verhoogd of de pensioenregeling versoberd kan worden.
b.	Indien de vragen bij a met nee beantwoord zijn: • vaststellen welke korting doorgevoerd moet worden om de ADG weer op het niveau van het MVV te brengen • vaststellen hoe hoog de korting per boekjaar wordt bij spreiding gedurende maximaal 10 jaren • besluit nemen over het korten van de pensioenaanspraken en –rechten
c.	Over het besluit zal advies worden aangevraagd aan het verantwoordingsorgaan.
c.	Over het besluit zal de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.
d.	Over het besluit tot het korten van de pensioenaanspraken en -rechten zullen alle belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, CAO-partijen, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. Hierbij wordt paragraaf 7.7 uit het financieel crisisplan ten aanzien van de communicatie met de belanghebbenden gevolgd.
e.	De korting wordt in de administratieve systemen verwerkt.

8 Risicomanagement

8.1 Systematiek van risicobeheersing

Het bestuur is verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het fonds. Het bestuur bepaalt de koers van het fonds en weegt de factoren af die de koers positief of negatief beïnvloeden. Het bestuur wordt bij het streven om de doelstelling van het fonds te bereiken, met onzekerheden geconfronteerd. Voor het bestuur is het van belang om vast te stellen welke mate van onzekerheid als acceptabel wordt beschouwd. Integraal risicomanagement stelt het bestuur in staat om op een efficiënte en effectieve wijze om te gaan met onzekerheid en de hieraan verbonden risico's en kansen. Het bestuur heeft de mogelijke risico's van het fonds in kaart gebracht en bepaald hoe het bestuur met deze risico's om wil gaan. Op basis van een actueel en volledig beeld van alle relevante risico's kan het bestuur gepaste beheersmaatregelen nemen en is het bestuur in control. Het pensioenfonds beschikt tevens over een procedure datalek.

Voor de beheersing van de risico's die betrekking hebben op de uitvoering van de pensioenregeling en de werkzaamheden van het fonds, is aansluiting gezocht bij de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van risico-identificatie zoals dit werd toegepast door DNB. In dit model worden relaties gelegd tussen de in wetgeving vastgelegde doelstellingen van toezicht op pensioenfondsen en financiële instellingen.

Expliciet noemt FIRM de volgende risicocategorieën:

- Matching-/renterisico;
- Marktrisico;
- Liquiditeitsrisico;
- Kredietrisico;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Omgevingsrisico;
- Operationeel risico;
- Uitbestedingsrisico;
- IT-risico;
- Integriteitsrisico;
- Juridisch risico.

De eerste vier categorieën zijn financieel van aard, de overige zijn niet-financieel.

In FIRM worden per categorie de inherente risico's benoemd, worden de beheersingsmaatregelen beschreven die het bestuur op deze risico's toepast en worden vervolgens de netto risico's bepaald. Op basis van deze systematiek tracht het bestuur om op alle mogelijke risicogebieden toe een verantwoorde uitvoering van de pensioenregeling te komen.

Ter ondersteuning van het integraal risicomanagement hanteert het bestuur, sinds 2015, het programma RisicoMaat van Achmea Pensioenservices. De doelstelling van Risicomaat is om het bestuur gemeenschappelijk inzicht te bieden in de risico's en de beheersmaatregelen zoals die door het bestuur gedefinieerd zijn. Daarnaast vormt Risicomaat de basis van waaruit het bestuur het risicomanagement verder vorm geeft en waarmee de besturing en de beheersing van de risico's transparant wordt gemaakt.
Het bestuur heeft een stappenplan opgesteld dat ertoe leidt dat RisicoMaat in juli 2015 volledig operationeel is.

8.2 Risicobeheersing

Matching-/renterisico
Het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balanceposten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkelingen.

Dit risico kan nader onderverdeeld worden in:

Renterisico
Renterisico is het risico dat een rentebeweging de financiële situatie van het pensioenfonds negatief beïnvloedt. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de looptijd van de beleggingen meer overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen.

Valutarisico
Valutarisico is het risico dat wisselkoersschommelingen de waarde van een belegging beïnvloeden. Dit risico is voor het pensioenfonds beperkt. Het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille bestaat namelijk uit in euro's genoteerde waarden. Daarnaast wordt binnen twee beleggingsfondsen het valutarisico door de vermogensbeheerders afgedekt. Daarom heeft het fonds het valutarisico op de aandelenportefeuilles momenteel niet afgedekt. Het bestuur laat zich over het al dan niet afdekken van dit risico periodiek informeren door de fiduciair manager.

Liquiditeitsrisico
Het risico dat een inkomende en uitgaande kasstromen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit risico wordt beheerst doordat de vermogensbeheerder de beleggingsportefeuille zo opzet dat de portefeuille naar verwachting aan de liquiditeitsbehoefte van het fonds kan voldoen. Daarom is bijvoorbeeld een groot deel van de portefeuille belegd in effecten die worden verhandeld op openbare, gereguleerde markten. Ook zijn eisen gesteld aan de minimale marktkapitalisatie van effecten. Daarnaast is de uitkeringenstroom van het fonds kleiner dan de premiestroom.

Inflatierisico
Inflatierisico is het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast in termen van koopkracht. Het inflatierisico kan worden verkleind door meer inflatiegevoelige beleggingen in de portefeuille op te nemen. Het fonds kent een voorwaardelijk toeslagbeleid.

Marktrisico
Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels-)portefeuille. Gedacht kan worden aan prijsvolatiliteit, marktliquiditeit en concentratie. Het fonds kent een gespreide portefeuille. Maandelijks wordt aandacht besteed aan rendementen, mutaties, liquiditeit en bandbreedtes.

Kredietrisico
Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen en ontvangen garanties) niet nakomt al dan niet als gevolg van het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse beleggingsinstellingen. Het fonds kent een gespreide portefeuille met kwaliteitseisen aan de vastrentende waarden (waaronder onderpand).

Verzekeringstechnisch risico

Het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van de pensioenregeling. Het fonds schenkt jaarlijks aandacht aan het resultaat op sterfte en arbeidsongeschiktheid. Grondslagen worden geactualiseerd en waar nodig aangepast.

Omgevingsrisico
Het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Gedacht kan worden aan afhankelijkheid, reputatie, achterban en economisch/financiële omgeving. Het fonds beschikt over een informatieprotocol, waarin onder andere is opgenomen dat tweemaal per jaar overleg met sociale partners plaatsvindt. Belanghebbenden worden actief door het fonds geïnformeerd.

Operationeel risico
Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. De belangrijkste onderdelen van operationeel risico, die de bestuursorganen betreft zijn informatie (ter ondersteuning van adequate managementbeslissingen), kosten en geschiktheid (kennis, ervaring, competenties en gedrag). Het pensioenfonds heeft een groot deel van de werkzaamheden uitbesteed en beheerst operationele risico's dienaangaande door eisen te stellen aan zowel nieuwe als bestaande dienstverleners.

Uitbestedingsrisico
Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden (al dan niet binnen een groep, al dan niet aan de sponsor) uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. Het pensioenfonds beheerst operationele risico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan zijn dienstverleners. Daarbij kan worden gedacht aan regels aangaande de continuïteit, integriteit en kwaliteit van de door de externe dienstverleners te leveren werkzaamheden en van de bij deze dienstverleners werkzame personen. IT-risico vormt hiervan een belangrijk onderdeel.

IT-risico
Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Hieraan kan worden tegemoetgekomen door het vragen van uitleg over en onderbouwing van IT-risicomanagement bij uitvoeringsorganisaties.

Integriteitsrisico
Het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde regels. Het fonds beschikt over een gedragscode en een klokkenluiders- en incidentenregeling, hanteert het 4-ogenprincipe en heeft een compliance-officer aangesteld die de naleving bewaakt.

Juridisch risico
Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van het pensioenfonds, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. Het fonds volgt de ontwikkelingen rondom wet- en regelgeving op de voet en past waar nodig het beleid en de bijbehorende fondsdocumenten aan.

9 Ondertekening

Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw heeft deze ABTN vastgesteld.

H. Roeten	J.J. van den Heuvel
Voorzitter	Secretaris
Datum, 17 januari 2022	Datum, 17 januari 2022

10. Bijlagen

Bijlage I: Periodiciteit grondslagen, fondsspecifieke ervaringssterfte en partnerfrequenties

Periodiciteit grondslagen

De grondslagen worden periodiek onderzocht om op deze wijze de actualiteit te waarborgen en de toereikendheid te monitoren. De onderstaande tabel fungeert als leidraad, daarin is voor alle grondslagen en veronderstellingen opgenomen wanneer deze voor het laatst zijn onderzocht en wanneer het nieuwe onderzoek gepland staat. Uiteraard wordt op basis van (markt)ontwikkelingen ook tussentijds (globaal) beoordeeld of een actualisatie nodig is. Zo is in het kader van de toekomst van het fonds ook eind 2020 beoordeeld of er aanleiding was de excasso-opslag aan te passen.

Grondslagen en veronderstellingen	Korte omschrijving	Laatste update	Eerstvolgende update	Reguliere Periodiciteit
Overlevingskansen - Bevolkingstafel	AG Prognosetafel	2020	2022	2-jaarlijks
Overlevingskansen - Ervaringssterfte	Fondsspeciek (obv WTW-model)	2020	2022	2-jaarlijks
Discontering	DNB-rente	n.v.t.	n.v.t.	voorgeschreven
Leeftijdsvaststelling	1e v/d maand	2019	n.v.t.	marktconform
Partnerschap	Fondsspecieke partnerfrequenties	2019	2024	5- jaarlijks
Leeftijdsverschil	3 jaar (M) / 2 jaar (V)	2019	2024	5- jaarlijks
Uitkeringen	Uitbetalingswijze continu	2019	n.v.t.	marktconform
Excasso-opslag	3,7% op netto TV	2019	2022	3- jaarlijks
Opslag voor kosten in premie	2,5% van de PG	2019	2022	3- jaarlijks
Wezenpensioen - Latent	0,5% op latent PP	2019	2024	5- jaarlijks
Wezenpensioen - Ingegaan	tot 21 jaar / 27 jaar	2019	2024	5- jaarlijks
AO - factor ivm revalidatie	90%	2019	2022	3- jaarlijks
AO- opslag voor premievrijstelling	3,0% van CS koopsom	2019	2022	3- jaarlijks
AO- IBNR voorziening	2x opslag PVI	2019	n.v.t.	marktconform
Niet opgevraagd pensioen	5 jaar 100%, daarna 0%	2019	2024	5- jaarlijks

Fondsspecifieke ervaringssterfte (op basis van WTW-model)

	Hoofdverzekerde		Medeverzekerde	
Leeftijd	**Man**	**Vrouw**	**Man**	**Vrouw**
0-14	0,225	0,551	0,880	0,635
15	0,225	0,551	0,880	0,635
16	0,223	0,551	0,880	0,655
17	0,219	0,548	0,880	0,684
18	0,211	0,545	0,880	0,722
19	0,201	0,541	0,880	0,762
20	0,189	0,538	0,874	0,794
21	0,181	0,535	0,859	0,815
22	0,176	0,538	0,838	0,821
23	0,175	0,545	0,808	0,810
24	0,180	0,555	0,768	0,790
25	0,192	0,571	0,731	0,768
26	0,210	0,592	0,701	0,750
27	0,234	0,616	0,676	0,739
28	0,262	0,642	0,659	0,738
29	0,294	0,668	0,649	0,745
30	0,328	0,694	0,644	0,758
31	0,362	0,719	0,640	0,775
32	0,395	0,741	0,640	0,797
33	0,428	0,762	0,641	0,820
34	0,459	0,782	0,647	0,845
35	0,490	0,799	0,655	0,870
36	0,521	0,813	0,665	0,894
37	0,551	0,824	0,676	0,916
38	0,580	0,831	0,689	0,934
39	0,609	0,834	0,701	0,949
40	0,636	0,833	0,713	0,964
41	0,661	0,829	0,724	0,976
42	0,684	0,824	0,733	0,988
43	0,704	0,818	0,742	1,000
44	0,720	0,812	0,746	1,012
45	0,732	0,807	0,752	1,021
46	0,742	0,804	0,756	1,030
47	0,749	0,801	0,761	1,037
48	0,753	0,802	0,766	1,042
49	0,759	0,806	0,772	1,044
50	0,765	0,814	0,779	1,046

	Hoofdverzekerde		Medeverzekerde	
Leeftijd	Man	Vrouw	Man	Vrouw
51	0,772	0,826	0,787	1,049
52	0,782	0,842	0,796	1,050
53	0,794	0,861	0,805	1,052
54	0,808	0,884	0,814	1,054
55	0,824	0,908	0,824	1,054
56	0,840	0,935	0,834	1,054
57	0,857	0,964	0,846	1,054
58	0,875	0,994	0,858	1,054
59	0,893	1,025	0,870	1,054
60	0,911	1,059	0,884	1,054
61	0,931	1,096	0,898	1,054
62	0,951	1,136	0,912	1,054
63	0,974	1,179	0,925	1,055
64	0,999	1,223	0,938	1,055
65	1,026	1,264	0,950	1,055
66	1,052	1,299	0,960	1,055
67	1,075	1,325	0,968	1,052
68	1,093	1,339	0,976	1,050
69	1,103	1,339	0,980	1,045
70	1,106	1,328	0,984	1,040
71	1,100	1,307	0,988	1,033
72	1,091	1,278	0,990	1,025
73	1,077	1,245	0,991	1,016
74	1,063	1,210	0,992	1,008
75	1,050	1,176	0,994	0,997
76	1,038	1,144	0,994	0,988
77	1,028	1,116	0,994	0,978
78	1,019	1,091	0,994	0,968
79	1,013	1,070	0,995	0,959
80	1,006	1,053	0,995	0,950
81	1,002	1,040	0,996	0,943
82	0,998	1,029	0,997	0,937
83	0,995	1,020	0,998	0,932
84	0,993	1,013	1,001	0,929
85	0,990	1,008	1,008	0,935
86	0,988	1,004	1,015	0,939
87	0,986	1,001	1,022	0,945
88	0,983	0,999	1,030	0,954
89	0,981	0,998	1,037	0,963
90	0,979	0,997	1,043	0,973
91	0,981	0,997	1,045	0,981
92	0,983	0,998	1,045	0,988
93	0,985	0,998	1,043	0,993
94	0,987	0,998	1,038	0,996
95	0,989	0,999	1,033	0,998
96	0,991	0,999	1,028	1,001
97	0,994	0,999	1,022	1,002
98	0,996	0,999	1,015	1,003
99	0,998	1,000	1,008	1,002
100 en ouder	1,000	1,000	1,000	1,000

Fondsspecifieke partnerfrequenties

Partnerfrequenties WTW CBS 2019 met opslag van 8% voor mannen en 4% voor vrouwen		
Leeftijd	**Man**	**Vrouw**
18	1%	2%
19	2%	4%
20	4%	8%
21	6%	13%
22	9%	20%
23	14%	28%
24	21%	37%
25	29%	45%
26	37%	52%
27	44%	58%
28	51%	63%
29	56%	66%
30	61%	70%
31	65%	73%
32	69%	74%
33	70%	76%
34	72%	77%
35	74%	77%
36	75%	78%
37	77%	79%
38	77%	79%
39	78%	79%
40	78%	79%
41	79%	79%
42	79%	79%
43	79%	78%
44	79%	78%
45	79%	77%
46	79%	77%
47	80%	77%
48	79%	77%
49	79%	77%
50	80%	77%
51	80%	77%
52	80%	77%
53	80%	76%
54	80%	76%
55	81%	77%
56	81%	76%
57	81%	76%
58	81%	76%
59	82%	76%
60	82%	76%
61	82%	76%
62	83%	75%
63	84%	75%
64	84%	75%
65	84%	74%
66	85%	74%
67*	85%	73%

* in verband met uitruilbaarheid wordt deze frequentie bij het vaststellen van de actuariële factoren op 100% gesteld.

Bijlage II: Berekeningswijze vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. Hierbij is het eigen vermogen zodanig dat het fonds over één jaar met zekerheid van 97,5% minimaal evenveel bezittingen heeft als verplichtingen. De hoogte van het eigen vermogen in de evenwichtssituatie, en dus ook de hoogte van het vereist eigen vermogen, is afhankelijk van het risicoprofiel van het fonds.

De evenwichtssituatie wordt bepaald met een iteratief proces. Hierbij wordt een beleggingsportefeuille gecreëerd die dezelfde omvang heeft als de voorziening voor risico fonds plus de vereiste solvabiliteitsbuffer uit de voorgaande iteratie. De procentuele verdeling van de beleggingsportefeuille komt overeen met de onderliggende verdeling. Voor de bepaling van de evenwichtssituatie van het fonds wordt gebruikgemaakt van vijf iteraties.

Het vereist eigen vermogen wordt vastgesteld aan de hand van de wortelformule van DNB.

Renterisico (S1)

Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Daardoor ontstaat voor het fonds een renterisico. Bij een rentedaling zullen de verplichtingen doorgaans sterker toenemen in waarde dan de bezittingen.

Het renterisico wordt berekend met twee rentescenario's. Deze scenario's worden bepaald door de actuele rentetermijnstructuur te vermenigvuldigen met de per looptijd voorgeschreven rentefactoren. Het ene scenario bestaat uit de vermenigvuldiging van iedere rente in de huidige rentetermijnstructuur met een stijgingsfactor. Het andere scenario bestaat uit de vermenigvuldiging van iedere rente in de huidige rentetermijnstructuur met een dalingsfactor.

Voor de vaststelling van het renterisico worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de technische voorziening voor risico fonds. Alle rentegevoelige beleggingen worden bij de bepaling van het renterisico meegenomen. Het fonds kent naast de rentegevoelige beleggingen in staatsobligaties ook beleggingen in bedrijfsobligaties, hypotheken, high yield, index-linked bonds en EMD. Daarnaast verlagen de rentederivaten in de portefeuille het aanwezige renterisico. De berekeningen voor de rentegevoelige beleggingen zijn gebaseerd op de kasstromen die zijn aangeleverd door de vermogensbeheerder. Naarmate het verschil tussen de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen en de kasstromen van de toekomstige uitkeringen groter wordt, neemt het renterisico toe.

Het renterisico van de rentegevoelige beleggingen is vastgesteld op basis van de swapcurve, terwijl het renterisico van de technische voorziening voor risico fonds bepaald is op basis van
de DNB-rentetermijnstructuur. Doordat bij de bepaling van het renterisico gerekend wordt met twee verschillende rentecurves zijn de afdekkingspercentages op basis van de berekende DNB-renteschokken anders dan hetgeen strategisch wordt nagestreefd door het fonds.

Uitgangspunt voor de berekening van het strategisch renterisico zijn de feitelijk ontvangen beleggingskasstromen. Deze feitelijk ontvangen beleggingskasstromen zijn vervolgens omgezet naar strategische beleggingskasstromen conform de strategische normgewichten voor de diverse rentegevoelige categorieën. Tot slot zijn de derivatenkasstromen aangepast om te geraken tot de gewenste normafdekking.
Bij de aggregatie van de afzonderlijke risico's bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van

een correlatie van 40% tussen neerwaartse renteschokken en aandelenrisico en een correlatie van 40% tussen neerwaartse renteschokken en het kredietrisico.

Aandelen- en vastgoedrisico (S2)
De waarden van de beleggingen in zakelijke waarden kunnen fluctueren. Fondsen lopen hierdoor risico. De bepaling van de hoogte van het aandelen- en vastgoedrisico gebeurt met een scenario waarin de waarde van de beleggingen in zakelijke waarden daalt. Hierbij wordt met verschillende risicocategorieën gewerkt.

In het standaardmodel is uitgegaan van vier goed gediversifieerde risicocategorieën, waarbij elke categorie een andere veronderstelde schok kent.

Standaardschok	
Aandelen ontwikkelde markten/indirect vastgoed	30%
Aandelen opkomende markten	40%
Niet-beursgenoteerde aandelen (i.e.hedge funds)	40%
Direct vastgoed	15%

Het totale aandelen- en vastgoedrisico wordt berekend conform voorschrift, waarbij rekening wordt gehouden met een onderliggende samenhang tussen de verschillende zakelijke waarden categorieën van 75%.

Bij de aggregatie van de afzonderlijke risico's bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van een correlatie van 40% tussen neerwaartse renteschokken en aandelenrisico en een correlatie van 50% tussen kredietrisico en aandelenrisico.

Valutarisico (S3)
Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen in vreemde valuta vermindert door wijzigingen in de koersen ten opzichte van de euro. Dit is een risico voor het fonds, omdat de verplichtingen doorgaans in euro's luiden. Het valutarisico is van belang voor zowel directe posities in een valuta, als voor beleggingen die gewaardeerd zijn in een andere valuta dan de euro.

In het standaardmodel wordt onderscheid gemaakt tussen valuta in ontwikkelde markten (een waardedaling van 20%) en valuta in opkomende markten (een waardedaling van 35%). Binnen de berekening van het valutarisico wordt rekening gehouden met een correlatie van 50% tussen individuele valuta in ontwikkelde markten, 75% tussen individuele valuta in opkomende markten en 25% tussen het valutarisico voor ontwikkelde markten enerzijds en het valutarisico voor opkomende markten anderzijds.

Voor de berekening van het strategisch valutarisico wordt rekening gehouden met de feitelijke netto exposure, het strategisch valuta afdekkingsbeleid van het fonds en de precieze wijze waarop het fonds wil beleggen in de verscheidene beleggingscategorieën conform de strategische beleggingsrichtlijnen.

Grondstoffenrisico (S4)
Fondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een negatief scenario. In dit scenario wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Er wordt geen onderscheid gemaakt naar verschillende soorten grondstoffen.

Kredietrisico (S5)
Het kredietrisico drukt het effect van de kredietwaardigheid van de tegenpartij uit. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de rentemarge van kredieten, de zogenoemde creditspread. Dit is het verschil tussen het effectieve rendement op een verzameling kasstromen waarvan de uitkering afhangt van de kredietwaardigheid van tegenpartijen en het effectieve rendement op dezelfde verzameling kasstromen indien die met volledige zekerheid

tot uitkering zouden komen. Het fonds loopt het risico dat de gemiddelde creditspread wijzigt en daarmee de waarde van de beleggingen. Het kredietrisico wordt bepaald aan de hand van een stijging van de creditspread van kredietgevoelige beleggingen, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar ratingklasse.

Type instrument	
Europees staatspapier AAA	+ 0 basispunten
AAA	+ 60 basispunten
AA	+ 80 basispunten
A	+ 130 basispunten
BBB	+ 180 basispunten
< BBB of not rated	+ 530 basispunten

De berekening van het strategisch kredietrisico is gebaseerd op de feitelijk ontvangen beleggingskasstromen gesplitst naar rating rekening houdend met de normgewichten zoals het fonds in de diverse rentegevoelige beleggingen wil investeren.

Bij de aggregatie van de afzonderlijke risico's bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van een correlatie van 40% tussen neerwaartse renteschokken en kredietrisico en een correlatie van 50% tussen aandelen- en vastgoedrisico en kredietrisico.

Verzekeringstechnisch risico (S6)
Het verzekeringstechnisch risico omvat risico's in verband met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend. De sterftetrend zelf moet worden meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor het risico fonds.

Het verzekeringstechnisch risico conform het standaardmodel omvat het procesrisico, de risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend (TSO) en de risico-opslag voor negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde (NSA). Het verzekeringstechnisch risico hangt af van het aantal deelnemers (hoe groter het aantal deelnemers, hoe lager de factor), de gemiddelde leeftijd van de deelnemers (hoe jonger het fonds, hoe hoger de factor) en het karakter van de gehanteerde regeling (bijvoorbeeld een partnerpensioen op opbouw- dan wel op risicobasis).

De volgende formule bepaalt het procesrisico:
Procesrisico = $(c1/\sqrt{n} + c2/n)$ * technische voorziening voor risico fonds

DNB heeft voor c1 en c2 tabellen opgesteld, die rekening houden met leeftijdscohorten van de gemiddelde leeftijd van het fonds, de aanwezige pensioenvormen en de aard van deze pensioenvormen (opbouw of risicodekking). De variabele n staat voor het totaal van alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden in het fonds.

Ook voor het vaststellen van de risico-opslag (TSO) heeft DNB tabellen opgesteld. Ook hier wordt rekening gehouden met leeftijdscohorten voor de gemiddelde leeftijd van het fonds, de aanwezige pensioenvormen en de aard van deze pensioenvormen (opbouw of risicodekking). De benodigde buffer TSO is vastgesteld aan de hand van de volgende formule: TSO = c3 * technische voorziening voor risico fonds
Component c3 is gelijk aan het percentage uit de DNB-tabel.

Analoog aan de risico-opslag van TSO wordt de risico-opslag van NSA vastgesteld met de volgende formule: NSA = $(c4/\sqrt{n})$ * technische voorziening voor risico fonds
Component c4 is gelijk aan het percentage uit de DNB-tabel en n staat ook hier voor het totaal van alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden in het fonds.

De benodigde buffer voor het verzekeringstechnisch risico wordt vervolgens met de volgende formule vastgesteld:
Verzekeringstechnisch risico = Procesrisico + √(TSO2 + NSA2)

Liquiditeitsrisico (S7)
Het fonds loopt het risico dat het niet over voldoende liquide financiële middelen beschikt om op het beoogde moment aan de pensioenuitkeringsverplichtingen te voldoen. Ten behoeve van risicomanagement en het prudent person beginsel dient het fonds rekening te houden met liquiditeitsrisico, hetgeen kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het vereist eigen vermogen voor het liquiditeitsrisico vooralsnog gelijkgesteld aan 0%. Bij een verdere vergrijzing van de Nederlandse samenleving kan het liquiditeitsrisico in de toekomst een meer prominente rol gaan spelen.
Naast het bovenstaande liquiditeitsrisico is er ook sprake van een liquiditeitsrisico als een lange periode vooraf gaat aan de volledige verkoop van een beleggingsobject. Dit beleggingsobject is dan illiquide. Beleggingen in (niet-beursgenoteerd) vastgoed en in hedge funds worden vaak als illiquide betiteld. Ook met dit liquiditeitsrisico wordt geen rekening gehouden in het standaardmodel. Oftewel de buffer is gelijkgesteld aan 0%.

Concentratierisico (S8)
Als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt, loopt het fonds concentratierisico. Ten behoeve van risicomanagement en het prudent person beginsel dient het fonds rekening te houden met concentratierisico, hetgeen kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor het concentratierisico gelijkgesteld aan 0%.

Operationeel risico (S9)
Operationeel risico is het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen of onverwachte externe gebeurtenissen. Ten behoeve van haar risicomanagement dient het fonds rekening te houden met het operationeel risico, hetgeen kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor het operationeel risico gelijkgesteld aan 0%.

Actief beheer risico (S10)
Actief beheer risico ontstaat indien vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Actief beheer risico is onder het huidige Financiële Toetsingskader opgenomen in het standaardmodel van DNB. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van de strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico. Actief beheer risico wordt in beginsel alleen becijferd voor de aandelenportefeuille bij een tracking error groter dan 1%. Naast de tracking error wordt bij de becijfering van het actief beheer risico rekening gehouden met de total expense ratio (T.E.R.).

Leverage
Binnen de vastgoedportefeuille kan er sprake zijn van leverage. Dit houdt in dat er meer risico wordt gelopen in verhouding tot de nominale inleg. Anders gezegd, een vastgoedfonds kan meer risico dragen dan wordt aangenomen voor vastgoed in de standaardberekening van het vereist eigen vermogen. Indien dit het geval is, wordt de marktwaarde van de vastgoedbelegging verhoogd conform de mate van leverage.

Relatieve bijdrage afzonderlijke risicocomponenten
De in hoofdstuk 3 getoonde relatieve bijdrage van de afzonderlijke risicocomponenten houdt rekening met de veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, het aandelen- en vastgoedrisico en het kredietrisico. Daarnaast wordt in de procentuele buffers eveneens rekening gehouden met het gegeven dat niet alle

risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie). Door deze rubricering te hanteren wordt de relatieve bijdrage van de afzonderlijke risicocomponenten aan de totale vereiste dekkingsgraad beter inzichtelijk. Onderstaand voorbeeld toont hoe middels deze systematiek de relatieve bijdrage van het renterisico wordt becijferd. De overige risicocomponenten kunnen soortgelijk becijferd worden.

Stap 1: wortelformule DNB kwadrateren

Stap 2: relatieve bijdrage S1 aan totale vereiste dekkingsgraad becijferen

Door de veronderstelde correlaties in de vereiste dekkingsgraad berekening, dragen relatief gezien het renterisico (S1), het aandelen- en vastgoedrisico (S2) en het kredietrisico (S5) veel bij aan de totale vereiste dekkingsgraad.

Bijlage III: De Incidenten- en klokkenluidersregeling

Incidentenregeling

Inleiding

De incidentenregeling bevat een procedure voor interne en externe meldingen van (potentiële) misstanden, incidenten en/of onregelmatigheden en de afhandeling daarvan. De regeling bevat waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon, de melder, die te goeder trouw melding maakt van (potentiële) misstanden.

Regelgeving

Met deze regeling geeft Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna te noemen: het Fonds) uitvoering aan de vereisten van de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Pensioenwet, het Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) en de Code Pensioenfondsen. De Pensioenwet schrijft voor dat een pensioenfonds zijn organisatie zodanig inricht dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt.

Incidenten kunnen een gevaar vormen voor de beheersing en de integriteit van de bedrijfsvoering. Het is van groot belang dat incidenten kunnen worden gemeld en dat deze zorgvuldig worden vastgelegd en afgehandeld. In het Besluit FTK en de bijbehorende toelichting is dit nader uitgewerkt. Het Besluit FTK stelt dat pensioenfondsen een systematische analyse moeten maken van integriteitrisico's en dat aan de hand van de analyse een integriteitsbeleid moeten worden vastgesteld en uitvoering aan dit beleid dient te worden gegeven. Deze incidentenregeling is onderdeel van het integriteitsbeleid van het Fonds.

Samenhang interne regelingen

Er bestaat binnen het Fonds verschillende regelingen en procedures (een integriteitbeleid, een gedragscode een klokkenluidersregeling). Ook in deze regelingen zijn gedragsnormen opgenomen. Deze conflicteren niet met deze regeling en zijn eveneens van toepassing.

Indien het belang van het Fonds, van derden of de bescherming van de eigen positie van de verbonden persoon dit vraagt (bijvoorbeeld omdat hij vreest dat een melding nadelige gevolgen kan hebben voor zijn positie of indien aan een eerdere melding geen gevolg is gegeven), doet de verbonden persoon bij de compliance officer melding van het incident of onregelmatigheid conform de deze regeling. Het oordeel van de verbonden persoon dat een melding dient plaats te vinden conform deze regeling is daarbij doorslaggevend.

Inwerkingtreding

Deze regeling is door het bestuur vastgesteld en treedt in werking op 1 januari 2018.

Artikel 1 Definities

Pensioenfonds: Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw

Incident: een gedraging of een gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de beheerste en integere bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Onder incident wordt in ieder geval, maar niet uitsluitend, verstaan:

a. een gebeurtenis waarbij directe of indirecte financiële schade of reputatieschade ontstaat door ontoereikende of falende interne processen, door verbonden personen of door systemen of door externe gebeurtenissen;
b. een (dreigende) bewuste schending van wet- en regelgeving;
c. een (dreiging van) bewust onjuist informeren van een publiek orgaan;

d. een (dreigende) schending van gedragsregels van het pensioenfonds;
e. (een dreiging van) het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten;
f. een gedraging of gebeurtenis die kan leiden tot een groot afbreukrisico in de media;
g. fraude, misleiding, bedrog, verduistering of diefstal door een of meer personen in zijn/hun hoedanigheid van verbonden persoon;
h. overige (dreigende) strafbare feiten.

Compliance officer: de functionaris die daartoe door het bestuur is aangesteld.

Voorzitter: de voorzitter van het bestuur van het pensioenfonds;

Melder: *de (verbonden) persoon die aan de compliance officer melding doet van een incident of een vermoeden van een incident;*

Verbonden personen: a. leden van het bestuur van het pensioenfonds;
b. leden van de raad van toezicht van het pensioenfonds;
c. leden van het verantwoordingsorgaan
d. externe leden van commissies;
e. andere personen die door het bestuur zijn aangewezen.

DNB: De Nederlandsche Bank.

Artikel 2 Melding en geheimhouding

1. Elke verbonden persoon is verplicht een incident of een vermoeden van een incident direct te melden aan de compliance officer.

2. Elke verbonden persoon is verplicht iedere andere gedraging of gebeurtenis die gevolgen heeft of kan hebben voor de bedrijfsvoering van het pensioenfonds, direct te melden aan de voorzitter en/of compliance officer. Het kan gaan om een onregelmatigheid van algemene, operationele of financiële aard.

3. Iedereen, niet zijnde verbonden personen, die daartoe aanleiding ziet, kan een (vermoeden van een) incident, dan wel een andere gedraging of gebeurtenis die gevolgen heeft of kan hebben voor de bedrijfsvoering van het pensioenfonds, melden aan de compliance officer.

4. De melding wordt bij voorkeur schriftelijk of elektronisch gedaan. Een mondelinge melding is ook mogelijk.
5. De melding kan betrekking hebben op een gedraging of gebeurtenis zowel binnen het pensioenfonds als bij partijen aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed. Als de melding wordt gedaan door een verbonden persoon als bedoel in artikel 1, sub e, die werkzaam is bij een organisatie aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed die een eigen incidentenregeling heeft, heeft de melding betrekking op een gedraging of gebeurtenis binnen het pensioenfonds.

6. Onder incident wordt in ieder geval, maar niet uitsluitend, verstaan:
   i. een gebeurtenis waarbij directe of indirecte financiële schade of reputatieschade ontstaat door ontoereikende of falende interne processen, door verbonden personen of door systemen of door externe gebeurtenissen;
   j. een (dreigende) bewuste schending van wet- en regelgeving;
   k. een (dreiging van) bewust onjuist informeren van een publiek orgaan;
   l. een (dreigende) schending van gedragsregels van het pensioenfonds;

m. (een dreiging van) het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten;
n. een gedraging of gebeurtenis die kan leiden tot een groot afbreukrisico in de media;
o. fraude, misleiding, bedrog, verduistering of diefstal door een of meer personen in zijn/hun hoedanigheid van verbonden persoon;
p. overige (dreigende) strafbare feiten.

7. De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van deze regeling en de behandeling van het incident of het vermoeden van een incident. De melding van een incident of een vermoeden van een incident wordt vertrouwelijk en met grote zorgvuldigheid behandeld.
8. Meldingen van een incident kunnen anoniem gedaan worden. Indien aanvullende informatie benodigd is in het belang van het onderzoek, kan de verbonden persoon worden verzocht zijn medewerking hieraan te verlenen. De verbonden persoon is hiertoe niet verplicht.
9. Meldingen van een incident worden vertrouwelijk behandeld. De identificatiegegevens van de melder worden niet opgenomen in de communicatie naar derden
10. Een ieder die uit hoofde van deze regeling informatie verkrijgt over (de melding van) een incident, betracht daarover uiterste geheimhouding tegenover derden, tenzij op basis van deze regeling of bij of krachtens de wet de bevoegdheid of de verplichting bestaat om die informatie aan een derde te verschaffen.
11. Een ieder die uit hoofde van deze regeling informatie verkrijgt over een incident, betracht daarover uiterste geheimhouding, tenzij op basis van deze regeling of bij of krachtens de wet de bevoegdheid of de verplichting bestaat om die informatie aan een derde te verschaffen.
12. Indien voor de afronding van het incident openheid van zaken is vereist, kan het bestuur beslissen dat de verplichting tot geheimhouding geheel of gedeeltelijk vervalt.

Artikel 3 Besluitvorming omtrent de melding en instellen onderzoek

1. De voorzitter beoordeelt in overleg met de compliance officer de melding als bedoeld in artikel 2 en neemt vervolgens zo nodig het besluit:
   a. om de verbonden persoon te informeren, dat er geen sprake is van een incident;
   b. om de verbonden persoon te informeren dat er sprake is van een incident waarna nader onderzoek wordt ingesteld; of
   c. om de verbonden persoon te informeren dat een nader onderzoek wordt ingesteld of er sprake is van een incident.

   Indien de melding betrekking heeft op de voorzitter, dan treedt de secretaris in het kader van deze regeling in zijn plaats.

2. De voorzitter stelt het bestuur in kennis van een besluit als bedoeld in lid 1.

3. Indien en voor zover op grond van lid 1 is besloten dat er sprake is van een incident meldt de voorzitter het incident direct aan DNB, onder opgaaf van de feiten en omstandigheden van het incident, alsmede de informatie over de functie van de betrokken persoon die het incident heeft veroorzaakt. De voorzitter informeert DNB te zijner tijd tevens over de maatregelen die naar aanleiding van het incident zijn genomen of worden genomen.

Artikel 4 Onderzoek

1. Het doel van het onderzoek is:
   a. waarheidsvinding met betrekking tot de gedraging of gebeurtenis en de daarmee samenhangende bewijsvoering voor disciplinaire, civielrechtelijke en strafrechtelijke vervolgstappen;
   b. het beperken van de (potentiële) schade naar een beheersbaar niveau; en
   c. het herstel van de bedrijfsvoering, voor zover de gedraging of gebeurtenis daarop enige invloed had;

2. Het onderzoek naar de gedraging of gebeurtenis wordt uitgevoerd door interne en/of externe deskundigen. Als de melding betrekking heeft op een partij aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed, wordt het onderzoek verricht in overleg met deze partij.

3. Indien aanvullende informatie nodig is in het belang van het onderzoek, kan de verbonden persoon die melding heeft gedaan van de gedraging of gebeurtenis worden verzocht zijn medewerking hieraan te verlenen.

Artikel 5 Onderzoeksresultaten, besluitvorming en maatregelen

1. De onderzoekers als bedoeld in artikel 4, lid 2 rapporteren de onderzoeksresultaten aan de compliance officer en de voorzitter. De rapportage bevat een kort relaas van feiten en omstandigheden.
   De voortgang van de afhandeling van incidenten wordt in de vergadering van het bestuur geagendeerd. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het toezien op de opvolging van de genomen acties. Namens het bestuur kunnen de compliance officer toezien op de daadwerkelijke opvolging.
2. Indien en voor zover het onderzoek op grond van artikel 3, lid 1 onder c is ingesteld, besluit de voorzitter op basis van de onderzoeksresultaten of er sprake is van een incident. Indien dit het geval is meldt de voorzitter het incident aan DNB, onder opgaaf van de feiten en omstandigheden van het incident, alsmede de informatie over de functie van de betrokken persoon die het incident heeft veroorzaakt. De voorzitter informeert DNB te zijner tijd tevens over de maatregelen die naar aanleiding van het incident zijn genomen of worden genomen. Mocht er geen sprake zijn van een incident dan informeert de voorzitter de verbonden persoon hierover.

3. Als er sprake is van een incident besluit de voorzitter aan de hand van de onderzoeksresultaten, in overleg met het bestuur, over de te nemen maatregel(en), zoals:
   a. disciplinaire maatregelen;
   b. civielrechtelijke maatregelen, zoals regres;
   c. interne en externe openbaarmaking;
   d. aanpassing van procedures; en/of
   e. overige maatregelen voor het herstel van de bedrijfsvoering.

4. Indien een incident veroorzaakt is door een verbonden persoon, wordt bij het bepalen van de maatregel(en) en sancties betrokken dat een incident als een ernstige schending wordt beschouwd van de vertrouwensrelatie tussen het pensioenfonds enerzijds en de verbonden persoon anderzijds.

5. Het veroorzaken van een incident of anderszins daarbij betrokken zijn, kan leiden tot ontslag uit de functie die de betrokken persoon bij het pensioenfonds vervult. Indien sprake is van opzettelijk en ernstige strafbare feiten, zoals misdrijven genoemd in het Wetboek van Strafrecht en de Wet op de economische delicten, wordt in beginsel aangifte gedaan bij justitie of de politie.

6. De voorzitter ziet toe op de implementatie en naleving van nieuwe procedures en maatregelen, die naar aanleiding van het incident getroffen worden.

Artikel 6 Afhandelen melding incident

1. Indien sprake is van een incident wordt binnen een periode van vier weken, vanaf het moment van melding aan de compliance officer, de verbonden persoon door of namens de voorzitter schriftelijk op de hoogte gebracht van een inhoudelijk standpunt over het gemelde incident. Daarbij wordt aangegeven welke maatregelen zijn genomen naar aanleiding van het incident.

2. Indien binnen vier weken geen inhoudelijk standpunt over het gemelde incident kan worden gegeven, wordt de verbonden persoon door of namens de voorzitter hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht. Hierbij wordt aangegeven binnen welke termijn een standpunt tegemoet kan worden gezien.

3. De voorzitter informeert de compliance officer over de maatregelen die naar aanleiding van het incident zijn genomen, alsmede over de meldingen aan DNB.

Artikel 7 Register

De compliance officer houdt door middel van een register een registratie bij van alle binnengekomen meldingen, de wijze van opvolging, ingestelde onderzoeken, onderzoeksresultaten, de genomen preventieve en repressieve maatregelen en de meldingen aan DNB.
De compliance officer stelt jaarlijks een rapportage op voor het bestuur. Deze staat los van de bovengenoemde register. In de rapportage wordt inzicht gegeven in het aantal Incidenten dat zich het betreffende jaar heeft voorgedaan en de aard daarvan. Tevens betreft de rapportage de voortgang van de afhandeling van eerder gemelde Incidenten en eventueel opgelegde sancties. Het bestuur houdt de compliance officer op de hoogte van alle voor het dossier relevante acties en documenten. De compliance officer van het bestuur is verantwoordelijk voor het toezien op de opvolging van de genomen acties door agendering van de voortgang van de afhandeling van het Incident in de vergadering van het bestuur.

Artikel 8 Klokkenluidersregeling

1. Als het belang van het pensioenfonds, van derden of de bescherming van de eigen positie van de verbonden persoon dit vraagt, kan de verbonden persoon een Incident melden bij de door het bestuur aangewezen compliance officer, conform de klokkenluidersregeling van het fonds.
2. Het oordeel van de verbonden persoon dat een melding dient plaats te vinden op de wijze zoals beschreven in de klokkenluidersregeling is doorslaggevend. De compliance officer zal vervolgens het incident melden conform de eisen uit de klokkenluidersregeling.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze regeling is vastgesteld in de bestuursvergadering van 11 december 2018 en treedt in werking met ingang van 1 januari 2018.

Klokkenluidersregeling

Inleiding

De klokkenluidersregeling bevat een procedure voor interne en externe meldingen van (potentiële) misstanden en de afhandeling daarvan. Een misstand kan worden gezien als een incident (zoals fraude en diefstal) dat op specifieke wijze gemeld dient te worden omdat het belang van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (PHJ, hierna: “het fonds”/”het pensioenfonds”), van derden of van de eigen positie van de verbonden persoon in het geding is. De regeling bevat waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon, de melder/klokkenluider, die te goeder trouw melding maakt van (potentiële) misstanden.

Regelgeving

Met deze regeling geeft Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna te noemen: het Fonds) uitvoering aan de vereisten van de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Pensioenwet, het Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) en de Code Pensioenfondsen. De Pensioenwet schrijft voor dat een pensioenfonds zijn organisatie zodanig inricht dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt.

Incidenten kunnen een gevaar vormen voor de beheersing en de integriteit van de bedrijfsvoering. Het is van groot belang dat incidenten kunnen worden gemeld en dat deze zorgvuldig worden vastgelegd en afgehandeld. In het Besluit FTK en de bijbehorende toelichting is dit nader uitgewerkt. Het Besluit FTK stelt dat pensioenfondsen een systematische analyse moeten maken van integriteitrisico’s en dat aan de hand van de analyse een integriteitsbeleid moeten worden vastgesteld en uitvoering aan dit beleid dient te worden gegeven. Deze klokkenluiderregeling is onderdeel van het integriteitsbeleid van het Fonds.

Samenhang interne regelingen

Er bestaat binnen het Fonds verschillende regelingen en procedures (een integriteitbeleid, een gedragscode een incidentenregeling). Ook in deze regelingen zijn gedragsnormen opgenomen. Deze conflicteren niet met deze regeling en zijn eveneens van toepassing.

Indien het belang van het Fonds, van derden of de bescherming van de eigen positie van de verbonden persoon dit vraagt (bijvoorbeeld omdat hij vreest dat een melding nadelige gevolgen kan hebben voor zijn positie of indien aan een eerdere melding geen gevolg is gegeven), doet de verbonden persoon bij de compliance officer melding van het incident of onregelmatigheid conform de deze regeling. Het oordeel van de verbonden persoon dat een melding dient plaats te vinden conform deze regeling is daarbij doorslaggevend.

Inwerkingtreding

Deze regeling is door het bestuur vastgesteld en treedt in werking op 1 januari 2018.

Artikel 1 Definities

Pensioenfonds: Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw

Incident: een gedraging of een gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de beheerste en integere bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Onder incident wordt in ieder geval, maar niet uitsluitend, verstaan:

a) een gebeurtenis waarbij directe of indirecte financiële schade of reputatieschade ontstaat door ontoereikende of falende interne processen, door verbonden personen of door systemen of door externe gebeurtenissen;
b) een (dreigende) bewuste schending van wet- en regelgeving;
c) een (dreiging van) bewust onjuist informeren van een publiek orgaan;
d) een (dreigende) schending van gedragsregels van het pensioenfonds;
e) (een dreiging van) het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten;
f) een gedraging of gebeurtenis die kan leiden tot een groot afbreukrisico in de media;

g) fraude, misleiding, bedrog, verduistering of diefstal door een of meer personen in zijn/hun hoedanigheid van verbonden persoon;
h) overige (dreigende) strafbare feiten.

Vertrouwenspersoon: Als vertrouwenspersoon fungeert de door het bestuur benoemde compliance officer.

Compliance officer: De compliance officer is degene die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de compliance werkzaamheden zoals gedefinieerd in de Gedragscode, Compliance Program, de Incidentenregeling en deze Klokkenluidersregeling.

Voorzitter: de voorzitter van het bestuur van het pensioenfonds;

Melder: *de (verbonden) persoon die aan de compliance officer melding doet van een incident of een vermoeden van een incident;*

Klokkenluider: de verbonden persoon die aan de compliance officer melding doet van een misstand, incident of een vermoeden van een incident;

Misstand een incident zoals bedoeld in artikel 2, dat door de klokkenluider gemeld wordt aan de compliance officer.
Onder misstand wordt tevens verstaan de situatie waarin het bestuur van het pensioenfonds niet tijdig passende corrigerende maatregelen treft, nadat het bestuur en de Raad van Toezicht op de hoogte zijn gesteld van:

a. een substantieel risico dat het pensioenfonds niet aan een bij of krachtens de wet gesteld vereiste van significante betekenis zal voldoen en dit ernstige gevolgen kan hebben voor belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden of pensioengerechtigden; of
b. een significante inbreuk op de voor het pensioenfonds en haar activiteiten geldende bij of krachtens de wet gestelde eisen.

Verbonden personen: a. leden van het bestuur van het pensioenfonds;
b. leden van de raad van toezicht van het pensioenfonds;
c. leden van het verantwoordingsorgaan
d. externe leden van commissies;
e. andere personen die door het bestuur zijn aangewezen.

DNB: De Nederlandsche Bank.

Artikel 2 Melden misstand

1. De melding wordt gedaan bij de compliance officer. Als de klokkenluider vreest voor tegenmaatregelen én hij dientengevolge anoniem wil blijven of als een eerdere melding van dezelfde misstand, de misstand niet heeft weggenomen, bestaat de mogelijkheid om een melding te doen aan de voorzitter van het bestuur van het fonds of, als deze geen actie onderneemt of als de misstand de voorzitter van het bestuur betreft, bij de voorzitter van de raad van toezicht van het fonds.

2. De melding kan zowel schriftelijk, elektronisch als mondeling worden gedaan.

3. De ontvanger van de melding stuurt een bevestiging aan de klokkenluider dat hij de melding ontvangen heeft en stelt, indien de ontvanger van de melding een ander dan de compliance officer is, de compliance officer, door middel van een afschrift van de vastlegging van de melding, op de hoogte van de misstand en de datum waarop deze is gemeld en doet dit zonder vermelding van de naam of andere gegevens van de klokkenluider. De naam van de klokkenluider wordt alleen bekendgemaakt wanneer daartoe een wettelijke verplichting bestaat.

4. De compliance officer onderzoekt of de melding betrekking heeft op een misstand en of de misstand voldoende ernstig is om een verdergaand onderzoek in te stellen. Dit besluit en de gronden waarop het gebaseerd is, worden direct, doch uiterlijk binnen twee weken na de melding schriftelijk aan de klokkenluider meegedeeld. Een afschrift van de toewijzing dan wel de afwijzing wordt gestuurd aan de voorzitter van het bestuur. Indien de melding betrekking heeft op de voorzitter van het bestuur, wordt het besluit gestuurd aan de voorzitter van de raad van toezicht van het fonds.

5. De beoordeling of een gebeurtenis als misstand, conform deze regeling, of als incident, conform de incidentenregeling, gemeld zal worden, is aan de individuele melder.

Artikel 3 Afhandelen misstanden

4. Misstanden worden afgehandeld als incidenten conform de incidentenregeling.

Artikel 4 Rechtsbescherming

3. Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat de klokkenluider beschermd wordt. Dat wil zeggen dat de klokkenluider op geen enkele wijze in zijn positie bij het pensioenfonds benadeeld wordt, voor zover hij te goeder trouw gehandeld heeft. Het pensioenfonds gaat er van uit dat een melding te goeder trouw is gedaan, tot het moment dat het tegendeel is komen vast te staan.

4. Een melding op grond van artikel 2, lid 1 of lid 2 zal op verzoek van de klokkenluider anoniem blijven binnen de rest van de organisatie van het pensioenfonds.

5. Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat de compliance officer en de interne en/of externe deskundigen die het onderzoek naar het (mogelijke) incident uitvoeren op geen enkele wijze in hun positie bij het pensioenfonds benadeeld worden vanwege het uitoefenen van hun taken op grond van deze regeling.

6. Een verbonden persoon die willens en wetens heeft deelgenomen aan of veroorzaker is van een incident, zal bij melding van dit incident geen rechtsbescherming kunnen genieten zoals een te goeder trouw handelende verbonden persoon.

7. Indien de klokkenluider de melding intrekt, vergewist het pensioenfonds zich ervan dat de intrekking niet onder invloed van dreigementen of door omkoping heeft plaatsgevonden.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Deze regeling is vastgesteld in de bestuursvergadering van 11 december 2018 en treedt in werking met ingang van 1 januari 2018.

Bijlage IV: Het uitbestedingsbeleid

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna: PHJ) heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen. Aan uitbesteding is voor PHJ een aantal risico's verbonden. Het bestuur van PHJ heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het bestuur van PHJ is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beheersing van het door het pensioenfonds te voeren beleid, ook voor het

gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed. Het uitbestedingsbeleid van PHJ is in overeenstemming met de “Beleidsregel Uitbesteding” van De Nederlandsche Bank (verder: DNB) en de Code Pensioenfondsen.

Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle naar het oordeel van het bestuur uitbestede bedrijfs(kritische)activiteiten en processen van het pensioenfonds. Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten gedurende de gehele looptijd van deze overeenkomsten.

1. Definities in dit document

- Het pensioenfonds: de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw.
- Uitbesteden/uitbesteding: het onderbrengen van een bedrijfsproces of activiteit die behoort bij de uitvoering van de pensioenregeling van het pensioenfonds naar een externe partij.
- Belanghebbenden: de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers.
- Uitbestedingsrelatie: de natuurlijke- of rechtspersoon aan wie het pensioenfonds heeft uitbesteed.

2. Overwegingen om te komen tot een uitbestedingsbeleid:

- Bij het pensioenfonds is de uitvoering van een aantal pensioenregelingen ondergebracht. Een deel van de bedrijfsprocessen en -activiteiten dat nodig is voor deze uitvoering, is uitbesteed aan anderen.
- Aan de uitbesteding van deze werkzaamheden zijn risico’ s verbonden. Het pensioenfonds moet en wil zicht hebben op deze risico's van uitbesteding en wil zorgen voor een permanente beheersing van aan uitbesteding verbonden risico’s.
- Het pensioenfonds acht het daarom van belang dat op voorhand de criteria worden vastgesteld die bij de selectie van de uitbestedingsrelaties gelden en dat de normen zijn vastgelegd die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

Aldus overwegende heeft het bestuur het volgende uitbestedingsbeleid vastgesteld.

3. Doel van het beleid

In de statuten van het pensioenfonds is het doel van het pensioenfonds geformuleerd. Het bereiken van deze doelstelling en de belangen van de belanghebbenden mogen door de uitbesteding niet in gevaar komen.

4. Reikwijdte van het beleid

Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle uitbestedingrelaties die het pensioenfonds heeft en aangaat na ingang van dit uitbestedingsprotocol.

5. Uitgangspunten bij uitbesteding

- Het pensioenfonds gaat over tot uitbesteding van bedrijfsprocessen en/of bedrijfsactiviteiten indien hierdoor de bedrijfsvoering van het pensioenfonds effectiever en efficiënter wordt.

- Het pensioenfonds legt vast welke werkzaamheden zijn uitbesteed en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen. Deze informatie is beschikbaar voor belanghebbenden.

- Structurele aandacht, goede afspraken met de uitbestedingsrelatie, tijdig optreden en een passende beloning zijn voor het pensioenfonds voorwaarden voor de uitbesteding van werkzaamheden.

- Uitbesteding verlegt de plaats van uitvoering van werkzaamheden, maar niet de eindverantwoordelijkheid daarvoor. Het pensioenfonds blijft eindverantwoordelijk voor de uitbestede activiteiten of processen.

- Het pensioenfonds behoudt te allen tijde de volledige zeggenschap over de uitbestede werkzaamheden en heeft te allen tijde de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen in de wijze waarop de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geschiedt.

- Het pensioenfonds houdt zich bij de uitbesteding aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving en ziet er op toe dat ook de uitbestedingsrelatie zich houdt aan de wet- en regelgeving die voor de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geldt.

- Het pensioenfonds selecteert een uitbestedingsrelatie op basis van objectief vast te stellen criteria zoals kwaliteit, prijs en marktconformiteit. De uitbestedingsrelatie voldoet aan de in dit document gestelde criteria. Het pensioenfonds laat zich bij de selectie zo nodig bijstaan door een onafhankelijke adviseur. Article I.
- Er worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de overeenkomst wordt beëindigd, en over de wijze waarop wordt gewaarborgd dat het pensioenfonds de werkzaamheden na beëindiging van de overeenkomst weer zelf kan uitvoeren of door een andere derde kan laten uitvoeren. Bij het afscheid van een uitvoerder wordt een exitgesprek gevoerd.

- Het uitbestedingsbeleid wordt periodiek getoetst.
- Het pensioenfonds besteed de volgende werkzaamheden niet uit:
    - taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid;
    - het opstellen van en toezien op het strategisch beleid ten aanzien van vermogensbeheer;
    - werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van de uitvoerder voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen;
    - indien de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde.
- Het pensioenfonds stelt DNB tijdig in kennis bij (nieuwe) uitbestedingen van werkzaamheden aan nieuwe uitbestedingspartners. Wanneer de uitbesteding de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie, actuariële functie of het beheer van het pensioenfonds betreft, stelt het pensioenfonds DNB in kennis voordat de overeenkomst in werking treedt. Daarnaast stelt het pensioenfonds DNB in kennis van belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de uitbestede werkzaamheden.

6. Risicoanalyse

Het proces van uitbesteding wordt betrokken in het integraal risicomanagement wat het pensioenfonds uitvoert. Daarbij wordt in het integraal risicomanagement aan de afzonderlijk uitbestede bedrijfsprocessen of bedrijfsactiviteiten apart aandacht besteed.

In het integraal risicomanagement is minstens opgenomen:
- een beschrijving van de uit te besteden of uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten;
- een risico-inschatting dat de juiste keuze in de uitbestedingsrelatie wordt of is gemaakt;
- een risicoanalyse van de financiële en niet-financiële risico’s die verbonden zijn aan de specifieke uitbesteding.

7. Criteria voor de selectie van een uitbestedingsrelatie

De uitbestedingsrelatie voldoet, voor zover relevant, minstens aan de volgende criteria:

- de duurzaamheid in het voortbestaan is gewaarborgd door een algeheel financieel gezonde toestand en een goede administratieve en interne organisatie;
- beschikt over de vereiste operationele en technische vaardigheden, kwaliteitsnormen, goede naam en competentie;
- voor zover het de uitbesteding van het vermogensbeheer en de pensioenadministratie betreft, beschikt over een ISAE 3402 verklaring type II of daaraan gelijkwaardige certificeringen;
- beschikt over de kwaliteiten die voor een goede uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten nodig zijn en voldoet aan eventuele door het pensioenfonds specifiek gestelde kwaliteitsaanduidingen;
- voert een personeelsbeleid dat erop gericht is kwalitatief goed personeel te werven dan wel aan zich te binden;
- de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen en activiteiten zijn gedurende de periode van uitbesteding gewaarborgd;
- de prijs die voor de uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten betaald moet worden ligt op een voor het bestuur aanvaardbaar kostenniveau.
- beschikt over de nodige certificeringen en/of vergunningen;
- heeft een gedragscode en een integriteitregeling ingevoerd en -indien van toepassing op het type onderneming van de uitbestedingsrelatie- heeft een beloningsbeleid vastgesteld dat in overeenstemming is met de daarvoor geldende wet- en regelgeving of de door de toezichthoudende instantie gestelde eisen of normen;
- heeft een klokkenluidersregeling. Hiermee kunnen diegenen die financieel afhankelijk zijn van de dienstverlener, zonder gevaar voor hun positie, rapporteren over onregelmatigheden binnen de onderneming. Dit kan gaan om onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard.
- heeft voorzien in een proces van continue bijwerken van “back-ups” van bestanden en mutaties daarin en in een adequaat noodsysteem bij onvoorziene omstandigheden;
- stelt het pensioenfonds periodiek en zo nodig onmiddellijk in kennis van alle relevante informatie;
- stelt zich te allen tijde bereikbaar op en is op het hoogste niveau aanspreekbaar;
- verstrekt voor zover relevant de toezichthouder alle relevante informatie;
- biedt de toezichthouder de mogelijkheid om onderzoek ter plaatse te doen of te laten doen.

8. Governance waarborgen en normen voor de kwaliteit van uitbesteding

Het bestuur legt vast voor welke uitbestedingsrelatie hij heeft gekozen en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. De kaders waarbinnen de werkzaamheden zijn uitbesteed, zijn vastgelegd in uitbestedingsovereenkomsten waarin een heldere en expliciete taak- en rolverdeling is opgenomen. In de uitbestedingsovereenkomst zijn in ieder geval de onderwerpen opgenomen als bedoeld in artikel 13 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Daarnaast kwalificeert het bestuur (op basis van een gedegen onderbouwing) of de uitbestedingsrelatie als een zogenoemde verwerker dan wel verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) dient te worden aangemerkt. Met een verwerker wordt naast de uitbestedingsovereenkomst een verwerkersovereenkomst aangegaan die voldoet aan de voorwaarden van artikel 28, lid 3 van de AVG.

Waarborging van de kwaliteit van de werkzaamheden vindt plaats door het gelijktijdig met het afsluiten van de uitbestedingsovereenkomst opstellen van een dienstverleningsovereenkomst, waarin specifieke taken, bemensing, op te leveren producten, kwaliteits- en serviceniveau, tijdsafspraken en boetebedingen zijn beschreven.

DVO/SLA
Een gedetailleerde beschrijving van de uitbestede werkzaamheden ten aanzien van de pensioenadministratie en vermogensbeheer, is nader vastgelegd in een dienstverleningsovereen-komst (DVO)/SLA. In de DVO zijn

ook de uitbestede werkzaamheden gekoppeld aan specifieke kwaliteitsnormen, aan serviceniveau en de aan gestelde termijnen. Ten aanzien van specifieke werkzaamheden (pensioenbeheer, vermogensbeheer, vastgoedbeheer, custodian) kunnen te leveren prestaties nog nader in de bijlagen van de DVO omschreven zijn.

In de DVO zijn in ieder geval opgenomen:

- bepalingen over de van toepassing zijnde wettelijke voorschriften of andersoortige voorschriften op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens;
- bepalingen over de beveiliging van de bestanden van het pensioenfonds, de toegang tot deze bestanden en de in verband daarmee afgegeven en af te geven autorisaties;
- bepalingen over de omstandigheden waaronder de uitbesteding beëindigd kan worden en de waarborgen tijdens en na de beëindigingsfase ten aanzien van continuïteit en kwaliteit, de financiële gevolgen en alle overige aspecten die voor de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden relevant zijn.

Deskundigheid en geschiktheid

Het bestuur draagt zorg voor zijn eigen deskundigheid en geschiktheid zodat het voldoende ‘countervailing power’ heeft ten opzichte van de uitbestedingsrelatie. Het bestuur heeft daartoe een geschiktheidsplan opgesteld.

Beloning

Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van de uitbestedingsrelatie niet aanmoedigt om meer risico’s te nemen dan aanvaardbaar is voor het fonds en in beginsel in lijn is met de algemene beginselen van het beloningsbeleid van het fonds. De raad van toezicht ziet hierop toe. De beloning dient in overeenstemming te zijn met de “principes voor beheerst beloningsbeleid” van DNB en AFM. Om dit te bereiken maakt het bestuur de beloning een expliciet onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst.

Toetsing/evaluatie

Het pensioenfonds toetst periodiek of de wijze waarop de uitbestede bedrijfsprocessen en bedrijfsactiviteiten die worden uitgevoerd nog in overeenstemming zijn met de gemaakte afspraken. Deze toetsing/evaluatie gebeurt door:

- monitoring door een periodieke evaluatie of tussentijdse gesprekken met de uitbestedingsrelatie;
- periodieke rapportage(s) door de uitbestedingsrelatie;
- voor zover de uitbestede werkzaamheden het vakterrein van de actuaris en/of accountant raken, het betrekken in de toetsing van het verslag van de actuaris en de verklaring en het verslag van de accountant;
- het monitoren van periodieke audits bij de uitvoerder of de aanbevolen verbeteringen in de ISAE 3402 verklaring type II of een daarmee vergelijkbare verklaring;
- periodiek overleg tussen de uitbestedingsrelatie en de namens het bestuur gemandateerde(en) van het pensioenfonds.

Het bestuur spreekt de uitbestedingsrelatie aan als de afspraken niet of onvoldoende worden nagekomen. Het bestuur neemt adequate maatregelen als de uitbestedingsrelatie of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.

Het uitbestedingsbeleid wordt bij wijziging vooraf en eenmaal in de twee jaar door het bestuur geëvalueerd en getoetst door de compliance officer aan de geldende wet- en regelgeving.

Aldus vastgesteld, te Amsterdam op 11 december 2018.

Bijlage V: Klachten en geschillenregeling

Artikel 1 Klachtenbehandeling

1. Een deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde heeft het recht bij de administrateur een klacht in te dienen over de uitvoering van dit reglement. De klacht dient schriftelijk of per e-mail te worden ingediend. De klacht bevat zo duidelijk mogelijk een omschrijving van de wijze van uitvoering van de werkzaamheden waarover geklaagd wordt.

2. De klacht wordt als volgt afgehandeld.
   a. De administrateur stuurt binnen drie werkdagen na de dag van ontvangst van de klacht aan klager een schriftelijke bevestiging van ontvangst van de klacht, tenzij de klacht binnen een week afgehandeld kan worden. De ontvangstbevestiging bevat een beschrijving van de te volgen procedure en de te verwachten behandelingsduur.
   b. De klacht dient binnen veertien dagen na de dag van ontvangst te zijn afgehandeld. Indien de klacht niet binnen deze termijn kan worden afgehandeld, deelt de administrateur dit vóór het einde van die termijn schriftelijk aan klager mee, waarbij een nieuwe afhandelingstermijn wordt vermeld.
   c. Klager wordt in de gelegenheid gesteld zijn standpunt nader toe te lichten, indien dit noodzakelijk is voor de goede afhandeling van zijn klacht.
   d. Klager kan zich ter behartiging van zijn belangen laten vertegenwoordigen door een raadsman.
   e. Klager heeft recht op inzage in het klachtdossier in overeenstemming met het privacy reglement van de administrateur, dat overigens ten aanzien van de klachtenprocedure onverkort van toepassing is.
   f. Het oordeel over de klacht dient gebaseerd te zijn op een toereikend onderzoek en op voor klager kenbare feiten en stukken.
   g. De beslissing dient te berusten op een deugdelijke motivering en dient op alle onderdelen van de klacht in te gaan. De beslissing bevat een oordeel over de vraag of de wijze van uitvoering van de werkzaamheden waarover geklaagd wordt voldoende zorgvuldig jegens klager is geweest.
   h. Indien na een gedegen onderzoek vastgesteld wordt, dat het niet mogelijk is de ware toedracht met zodanige zekerheid te achterhalen dat daarop een oordeel gebaseerd kan worden, kan het geven van een oordeel achterwege blijven.
   i. De beslissing op de klacht wordt schriftelijk aan klager meegedeeld, tenzij klager heeft aangegeven daarop geen prijs te stellen.

3. Indien klager het niet eens is met de beslissing van de administrateur, heeft klager het recht in beroep te gaan bij het bestuur. Dit wordt bij de beslissing op de klacht aan klager meegedeeld. Klager kan binnen veertien dagen nadat hij over de beslissing op de klacht is geïnformeerd, schriftelijk of per e-mail verzoeken de klacht aan het bestuur voor te leggen. Dit verzoek bevat zo duidelijk mogelijk een omschrijving van de redenen waarom naar het oordeel van klager de beslissing op de klacht niet in stand kan blijven. Het bestuur geeft een oordeel over de vraag of de beslissing op de klacht in redelijkheid genomen had kunnen worden.

4. Indien het bestuur de beslissing van de administrateur bevestigt, heeft klager het recht een beroep te doen op de Ombudsman Pensioenen. Dit wordt bij de beslissing van het bestuur aan klager meegedeeld. De klacht wordt als volgt afgehandeld.
   a. De Ombudsman neemt klachten in behandeling, die betrekking hebben op de uitvoering van dit reglement.
   b. De Ombudsman neemt een klacht niet in behandeling indien:
   - klager geen gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de administrateur, dan wel klager, indien hij het niet eens is met de beslissing van de administrateur, niet in beroep is gegaan bij het bestuur;

- hem bekend is dat deze in handen van een advocaat is gesteld of aan het oordeel van de rechter is onderworpen.

c. Klachten kunnen zowel schriftelijk als mondeling aan de Ombudsman worden voorgelegd.

d. De Ombudsman kan te allen tijde deskundigen raadplegen bij de behandeling van bij hem ingediende klachten.

e. De Ombudsman handelt een klacht af door het geven van een schriftelijk advies dat hij uitsluitend aan klager en het bestuur ter kennis brengt.

f. Indien het bestuur besluit het advies van de Ombudsman niet op te volgen, stelt de stichting klager en de Ombudsman daarvan schriftelijk en gemotiveerd in kennis. Voorts doet de Ombudsman daarvan mededeling aan de voorzitter van het bestuur van de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen onder overlegging van het uitgebrachte advies.

Artikel 2 Geschillen

1. Een deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde die een geschil heeft met de stichting inzake een besluit van het bestuur, niet zijnde een besluit van algemene strekking of een besluit als bedoeld in artikel 1 kan dit geschil voorleggen aan de Ombudsman Pensioenen. De leden 2 tot en met 4 van artikel 1 zijn eveneens van toepassing.

2. Degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit over vrijstelling is betrokken, kan tegen een besluit om vrijstelling te verlenen of te weigeren of in te trekken, dan wel tegen de daaraan verbonden voorwaarden, bezwaar maken bij het bestuur. Het bezwaarschrift wordt door belanghebbende ingediend binnen zes weken na de dag waarop het besluit bekend is gemaakt. Het bezwaarschrift wordt ondertekend en bevat ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het bestreden besluit en de gronden van het bezwaar.

3. De belanghebbende kan tegen een besluit op het bezwaarschrift beroep instellen bij de rechtbank te Rotterdam, sector bestuursrecht. Het beroepschrift wordt ingediend binnen zes weken na de dag waarop het besluit bekend is gemaakt. Het beroepschrift wordt ondertekend en bevat ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het bestreden besluit en de gronden van het beroep. Tevens wordt een afschrift van het bestreden besluit bijgevoegd.

Bijlage VI: Strategisch beleggingsbeleid conform prudent person regel

Deze bijlage onderbouwt dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent person regel zoals voorgeschreven in artikel 13 en 13a Besluit ftk en artikel 135 van de Pensioenwet. Hieronder wordt aan de hand van verschillende onderdelen uit het beleggingsbeleid beschreven hoe wordt voldaan aan de prudent person regel.

Beleggingsbeleid in het belang van de deelnemers

De lange termijn strategische asset allocatie rust op een gedegen ALM-studie waarin de belangen van verschillende groepen deelnemers zijn afgewogen. Het beleggingsbeleid dat uit de ALM-studie volgt, sluit aan op de aard en duur van de toekomstige pensioenuitkeringen. Daarnaast heeft het bestuur een risicohouding vastgelegd waarin is beschreven welke risico's aanvaardbaar zijn bij het streven naar koopkrachtbehoud voor de deelnemers. De risicohouding wordt jaarlijks getoetst op evenwichtigheid in de haalbaarheidstoets.

Het fonds heeft een strategisch beleggingsbeleidsplan opgesteld welke de beleggingscyclus beschrijft en een beschrijving bevat van de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beoogde beleggingsportefeuille en de mate waarin van deze beleggingsportefeuille kan worden afgeweken.

Het beleggingsplan is vervolgens een vertaling van het strategisch beleggingsbeleid voor de korte termijn. Het beleggingsplan bevat concrete en gedetailleerde richtniveaus en bandbreedtes per beleggingscategorie.

Waarborging van risico's, kwaliteit en veiligheid

Het bestuur belegt alleen in beleggingscategorieën en -strategieën die het begrijpt en volledig transparant zijn. Het zorgt er voor dat de complexiteit van de portefeuille in evenwicht is met de kennis en ervaring van het bestuur. De beleggingsrisico's worden gemonitord met behulp van o.a. een tracking error, wat de gemiddelde afwijking in rendement weergeeft van de beleggingen versus de verplichtingen. In investmentcases heeft het fonds eigen criteria voor de beleggingscategorieën vastgesteld. In mandaten en fondsvoorwaarden zijn de beleggingsrichtlijnen (restricties, bandbreedtes en limieten) voor de vermogensbeheerders opgenomen. In de jaarlijkse evaluatie worden de beleggingscategorieën getoetst aan de eigen criteria. Hiermee borgt het bestuur de kwaliteit van de beleggingen. Om in controle te blijven, rapporteert de (fiduciair) vermogensbeheerder eens per kwartaal aan de beleggingscommissie. Verdere afspraken met de vermogensbeheerders zijn vastgelegd in de vermogensbeheerovereenkomsten.

Uitvoering renterisico

Het fonds heeft een rente-afdekkingsbeleid waarbij de ex-ante norm-renteafdekking gelijk is aan 55% op marktrente. Er is oog voor curverisico en minimalisering daarvan, waarbij curverisico een tweede afgeleide is van het renterisico. Oftewel, curverisico wordt zoveel als mogelijk gereduceerd nadat de gewenste normafdekking is gerealiseerd. Bovendien zijn er bandbreedtes vastgesteld rondom de norm-afdekking en de verschillende posities op de rentecurve. De fiduciair beheerder voert de renteafdekking uit op basis van de beleggingsrichtlijnen. Daarnaast monitort de fiduciair beheerder de feitelijke verus norm-afdekking op dagbasis en de curvepositionering op maandbasis. Dit proces wordt vervolgens door de beleggingscommissie op kwartaalbasis gemonitord en additioneel als onderdeel van de jaarlijkse evaluatie van de renteafdekkingsportefeuille en de driejaarlijkse en meer diepgaande evaluatie van de fiduciair beheerder.

Verhandelbaarheid van beleggingen

Wat betreft illiquiditeit geldt voor het pensioenfonds dat de binnenkomende premie grofweg drie keer hoger is dan de te betalen uitkeringen. Bovendien wordt het illiquiditeitsrisico deels bewust gelopen teneinde naar verwachting een illiquiditeitspremie te verdienen. Ongeveer 15-20% van de portefeuille is belegd in de minder liquide (alternatieve) beleggingscategorieën als onroerend goed en hypotheken. De (alternatieve) beleggingscategorieën private equity en infrastructuur zijn nagenoeg afgebouwd. Het fonds is zich bovendien bewust van de mogelijke illiquiditeitsrisico's in bijvoorbeeld de liquiditeitsfondsen binnen de vastrentende portefeuille c.q. renteafdekking. Het pensioenfonds maakt gebruik van overlayfondsen met een relatief hoge rentegevoeligheid, waardoor bij rentestijgingen herbeleggingen nodig zijn.

Gereglementeerde markten
Alternatieve beleggingen zijn over het algemeen minder gereglementeerd. Het pensioenfonds heeft haar allocaties naar alternatieve beleggingen nagenoeg volledig afgebouwd. Er dient opgemerkt dat niet-financiële risico's (bijv. voor vastgoed en hypotheken) op kwartaalbasis worden gemonitord waaronder of door de uitbestedingspartijen wordt voldaan aan de specifieke wetgeving.

Derivaten voor risico-reducerende doeleinden
Derivaten vormen als afgeleide instrumenten geen aparte beleggingscategorie. Op grond van de investment beliefs wil het fonds derivaten uitsluitend inzetten voor risico-reducerende doeleinden. Binnen de beleggingsfondsen mogen verschillende vermogensbeheerders in overeenstemming met de derivatenrichtlijnen gebruik maken van alle soorten derivaten, mits de exposure van de belegde middelen inclusief derivaten ten opzichte van de toepasselijke benchmark, door het gebruik van derivaten binnen de in dit beleggingsplan vermelde beleggingsrestricties blijft. Derivaten zullen door de vermogensbeheerders onder meer mogen worden gebruikt ter sturing van rente- en valutarisico.

Diversificatie binnen de beleggingsportefeuille
Het fonds streeft naar een evenwichtige beleggingsportefeuille, die voldoende is gespreid over meerdere categorieën/ sectoren/ regio's. Het fonds is zich bewust van de beperkingen aan diversificatie (bijvoorbeeld onderzocht aan de hand van een ALM-studie en een jaarlijkse risicobudgetering als basis van het beleggingsplan). Daarnaast dient een beleggingscategorie voldoende groot te zijn wat betreft allocatie om diversificatievoordeel op te leveren in de portefeuille.
Het fonds monitort de concentratierisico's op kwartaalbasis door middel van een risicorapportage. Concentraties zijn voor de beleggingscommissie en het bestuur op kwartaalbasis inzichtelijk op totaal portefeuille niveau en ook binnen aandelen, vastrentende waarden (naar rating en uitgevende partij).
Conform prudent person geldt er een maximum voor beleggingen in de bijdragende onderneming. Omdat het fonds hoofdzakelijk belegd in beleggingsfondsen met voldoende diversificatie en de onderliggende bijdragende ondernemingen niet-beursgenoteerd zijn, is de kans op overschrijding van het maximum in de bijdragende ondernemingen vrijwel nihil.

Marktwaardering instrumenten
Het fonds heeft een waarderingsbeleid. In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op reële waarde. De waardering van beleggingen vindt plaats volgens een vaste waarderingshiërarchie:
1. Marktprijzen,
2. Modelprijs,
3. Externe waardering (onafhankelijk) en
4. Overig (laatst bekende prijs, kostprijs).

Indien geen marktwaarde beschikbaar is, bijvoorbeeld in het geval van het directe vastgoed, wordt gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Daar wordt aanvullend als voorwaarde gesteld dat er minimaal jaarlijks een volledige en onafhankelijke taxatie van de gehele portefeuille plaatsvindt en dat periodiek wordt gewisseld van taxateur.
Daarbij erkent het bestuur dat er risico's zijn verbonden aan beleggen in hypotheken. De totstandkoming van waardering van hypotheken heeft een bepaalde mate van subjectiviteit in zich.

Conclusie

Op basis van bovenstaande onderdelen en de verdere invulling van het beleid in overige beleidsdocumenten heeft het bestuur naar haar mening voldoende onderbouwing gegeven bij de invulling van de prudent person regel binnen het strategisch beleggingsbeleid.

Bijlage VII: Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Versie: 11 december 2020

Inleiding

Deze "Verklaring inzake Beleggingsbeginselen" (hierna: verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van pensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna: het pensioenfonds). De uitgangspunten zijn door het bestuur vastgesteld.

Conform geldende wet- en regelgeving is het volgende opgenomen in de verklaring:

1. De beleidsuitgangspunten waaronder:
    - Beleggingsdoelstelling
    - Risicobereidheid en -houding
    - De investment beliefs
    - Beleggingscyclus en proces
2. De organisatie
3. De risicobeheerprocedures
4. De strategische allocatie
5. Milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen in het beleggingsbeleid

De strategische allocatie van de activa dient hierbij te worden bezien in het licht van de aard en looptijd van pensioenverplichtingen van het pensioenfonds.

Deze verklaring is als bijlage bij de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds opgenomen. Daarnaast wordt de verklaring onverwijld herzien als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

1. Beleidsuitgangspunten

Beleggingsdoelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkering op korte en lange termijn te realiseren, wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. De doelstelling van het beleggingsbeleid is het beheren van de beleggingen zodanig dat mede met de beleggingsresultaten kan worden voldaan aan de pensioenverplichtingen en de indexatie- ambitie van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds belegt vanuit de 'prudent person' uitgangspunten. Hierbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds tegen marktwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het financieel toetsingskader aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. DNB houdt hier toezicht op.

Risicobereidheid en -houding

De risicohouding van het pensioenfonds, bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet wordt gedefinieerd als:

- de mate waarin een fonds bereid is beleggingsrisico's te lopen; én
- de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

De risicohouding van het pensioenfonds voldoet aan de prudent-person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het pensioenfonds gekozen ondergrenzen voor wat betreft het pensioenresultaat in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor.

In het kader van de per 1 januari 2017 uitgevoerde aanvangshaalbaarheidstoets is door het pensioenfonds in samenspraak met sociale partners een ondergrens gesteld aan het gewenste pensioenresultaat. Enerzijds uitgaande vanuit een evenwichtssituatie

(dekkingsgraad waarbij het wettelijke vereist eigen vermogen exact aanwezig is) en anderzijds vanuit de feitelijke situatie (feitelijke dekkingsgraad). Deze ondergrenzen zijn gesteld op:

a) Vanuit evenwichtssituatie: 83%. Deze ondergrens is gelijk aan het verwachte pensioenresultaat uit de ALM-studie 2015 bij de toen vastgestelde kritische dekkingsgraad van 87% die als risicomaat wordt gehanteerd.
b) Vanuit feitelijke situatie: 83%. Deze ondergrens is gelijkgesteld aan de ondergrens vanuit de evenwichtssituatie.

In het kader van de haalbaarheidstoets wordt tevens gekeken naar de maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweerscenario ten opzichte van de gewenste ondergrens vanuit de feitelijke dekkingsgraad. Dit geeft de mate van volatiliteit/risico weer. Deze afwijking is door partijen gesteld op maximaal 34% en is gebaseerd op de ondergrens bij de gestelde risicomaat van 70% koopkracht. Het verwachte pensioenresultaat bij deze ondergrens bedraagt circa 59%.

Het risico op de korte termijn wordt uitgedrukt in de wettelijk vereiste solvabiliteitsbuffer. Deze bedraagt voor het beleggingsprofiel van het pensioenfonds per 30 juni 2015 ongeveer 18,1%. Het vereist eigen vermogen per 30 juni 2015 dient als referentiepunt voor de korte termijn risicohouding, omdat op dat moment de situatie van reservetekort van het pensioenfonds is ontstaan. De randvoorwaarden aan het beleggingsbeleid geven een bandbreedte hieromheen van ongeveer 2,0%-punt. Indien het vereist eigen vermogen behorend bij het strategisch beleggingsbeleid door ontwikkelingen hierin met meer dan 2,0%-punt af- of toeneemt, treedt het pensioenfonds in overleg met sociale partners. Door de dalende rente en de berekeningssystematiek van het vereist eigen vermogen, is het vereist eigen vermogen onder de bandbreedte van 16,1% geraakt. In 2020 zijn de korte termijn risicohoudingsafspraken met sociale partners geactualiseerd naar een bandbreedte voor het vereist eigen vermogen van [8,5% - 12,5%].

In de aanloop naar de ALM-studie 2020 heeft een informatieve sessie plaatsgevonden met het bestuur, de BAC en sociale partners. Tijdens deze sessie is tevens het 'net' opgehaald bij het bestuur en sociale partners met betrekking tot de risicohouding van het pensioenfonds.

De uitkomsten van het onderzoek naar de risicohouding laat zich als volgt samenvatten:

- Volgens de meeste respondenten prevaleert de lange termijn boven de korte termijn.
- Rekening houdend met het toekomstperspectief van het fonds (Pensioenakkoord, maar ook potentiele aansluiting bij een ander fonds) wordt 5 jaar als de 'gemiddelde passende horizon' voor het fonds geacht.
- Er is een sterke en bijna unanieme voorkeur voor het zo veel mogelijk beperken van fluctuaties in premie en pensioenopbouw.
- Over het algemeen wordt het verlagen van aanspraken als (veel) negatiever ervaren dan niet indexeren.
- De deelnemers wensen een kritisch tot maximaal gebalanceerd risico te nemen.
- Een wijziging van de cumulatieve korting wordt over het algemeen zwaarder gewogen dan de wijziging van de toeslagverlening.

Naast bovengenoemde algemene opvattingen, zijn concrete beoordelingscriteria die op basis van de enquête uitkomsten zijn meegenomen in de ALM-studie:

- Vanuit een situatie waarin niet gekort hoeft te worden, maar ook niet geïndexeerd kan worden, dient de verwachte indexatie over de komende 10 jaar minimaal 50% van de prijsindex te bedragen.
- Vanuit deze situatie is de maximaal aanvaardbare cumulatieve korting in een zeer slecht scenario over de komende 10 jaar 6%.

Deze risicohouding behelst enerzijds de ambitie de koopkracht van de opgebouwde pensioenaanspraken in stand te houden en anderzijds de nominale pensioenaanspraken zoveel mogelijk te garanderen. Het eerste deel van de doelstelling impliceert de noodzaak tot het nemen van beleggingsrisico, maar dit vergroot het risico dat het tweede deel van de doelstelling, het garanderen van nominale aanspraken, niet kan worden gerealiseerd. Het bestuur achtte de combinatie ven bovengenoemde risicomaatstaven als goede combinatie van grenzen om een zo goed mogelijk evenwicht te krijgen tussen de twee tegengestelde doelstellingen.

Zoals in de (financiële) doelstellingen van het pensioenfonds is omschreven, heeft het pensioenfonds de ambitie om de pensioenen te indexeren om de koopkracht in stand te houden. Dit wordt niet uit de premie gefinancierd. Dit betekent dat het pensioenfonds dit moet verdienen met beleggen. Het pensioenfonds neemt dus beleggingsrisico, omdat het van mening is dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement. Het lopen van risico's betekent ook dat handhaving van de nominale aanspraken, laat staan koopkrachtbehoud, geen vanzelfsprekendheden zijn.

De prioriteit ligt, conform de visie van het pensioenfonds, meer bij het garanderen van nominale pensioenaanspraken dan het waardevast houden daarvan.

De maatstaf voor de toeslagverlening voor actieve deelnemers is de looninflatie. Voor gepensioneerden en slapers is de maatstaf de prijsinflatie. De toeslagverlening is voorwaardelijk, afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Daarbij wordt geaccepteerd dat de kans bestaat dat de toeslag niet (volledig) toegekend wordt en dat de mate van toeslagverlening van jaar op jaar kan variëren. Ook zijn partijen zich bewust van het risico van afname van de dekkingsgraad en de kans op kortingen.

Er wordt gestreefd naar een zo stabiel mogelijke feitelijke pensioenpremie. De kostendekkende premie wordt bepaald op basis van de gemiddelde rente over een periode van 7 jaar. De pensioenpremie wordt in eerste aanleg niet gezien als een sturingsmiddel.

Bij formulering van de kwantitatieve risicohouding, evenals bij voorgenomen tussentijdse aanpassingen daarin, wordt goedkeuring gevraagd aan sociale partners. De ondergrenzen en bandbreedtes die het pensioenfonds hanteert in de (jaarlijkse) toetsing zijn derhalve pas definitief als sociale partners aangeven akkoord te zijn met de voorgestelde risicohouding.

Investment beliefs

De investment beliefs vormen de visie van het bestuur van ons pensioenfonds op de werking van financiële markten en de manier en overtuiging waarop het pensioenfonds hierin acteert om haar doelstellingen te optimaliseren. Deze overtuigingen hebben wij vanuit bewuste keuzes vastgesteld, rekening houdend met fondsspecifieke kenmerken en de doelstelling van het pensioenfonds. Het pensioenfonds streeft ernaar een waardevast pensioen aan haar deelnemers uit te kunnen keren, waarbij zekerheid over de nominale aanspraken[1] niet uit het oog worden verloren.

De investment beliefs dienen op deze wijze ook als een duidelijke verantwoording van de gemaakte beleggingskeuzes naar onze deelnemers, toezichthouders en andere stakeholders. In de investment beliefs komen vier hoofdthema's terug:

- Financiële markten;
- Beleggingsproces;
- Organisatie en
- Duurzaamheid

Financiële markten

1. We geloven dat wij door het nemen van beleggingsrisico op de lange termijn extra rendement behalen, waardoor we met grotere kans waardevaste pensioenen kunnen uitkeren.

<u>Toelichting:</u>
De ambitie van het pensioenfonds is om waardevaste pensioenen uit te kunnen keren. Omdat een waardevast pensioen niet uit de pensioenpremie kan worden gefinancierd, is extra beleggingsrendement nodig om pensioenen te kunnen indexeren. Dit rendement is te behalen door te beleggen categorieën die extra risico met zich meebrengen. De risico's die we nemen moeten passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds.

2. Wij zijn een langetermijnbelegger. Daar sluiten onze beleggingen bij aan. Dit maakt het mogelijk om voor langere tijd te investeren, wat ons ook de mogelijkheid biedt illiquiditeitspremies te kunnen verzilveren.

<u>Toelichting:</u>
We besturen het pensioenfonds in beginsel vanuit een going-concern perspectief, wat maakt dat we een lange horizon hebben. We houden bij onze beslissingen echter te allen tijde de actuele situatie van het pensioenfonds in ogenschouw en heroverwegen ons langetermijnbeleid wanneer de omstandigheden daar aanleiding toe geven. Dit heeft zowel betrekking op de actuele financiële situatie van het pensioenfonds, als op actuele ontwikkelingen met betrekking tot de toekomst van het pensioenfonds.

3. Wij zien renterisico als het grootste risico om onze verplichtingen te kunnen nakomen. We zien renterisico op lange termijn als onbeloond risico. Daarom dekken we dat risico in belangrijke mate af.

Toelichting:
We hebben geen visie op de ontwikkeling van de rente. We zien derhalve renterisico ook niet als risico waar op lange termijn naar verwachting een voldoende beloning tegenover staat. Actuele marktontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat we, gebaseerd op additionele analyses, voor de korte tot middellange termijn afwijken van ons langetermijnbeleid

4. Wij zetten niet in op het behalen van rendement op valutarisico.

Toelichting:
Onze verplichtingen zijn in euro's. Dit maakt dat iedere belegging in effecten die niet in euro's genoteerd zijn tot een valutarisico leidt. We zien dit risico op lange termijn niet als structurele bron van rendement. We onderzoeken per regio in welke mate het afdekken van het valutarisico wenselijk is. In het niet-afdekken van valutarisico kunnen zowel kosten- als diversificatieoverwegingen een rol spelen.

5. Door diversificatie in onze beleggingsportefeuille kunnen we het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille verlagen bij gelijkblijvend rendement.

6. We beleggen in passieve beleggingsoplossingen, tenzij de toegevoegde waarde van actief beleid duidelijk kan worden aangetoond en de risico's voldoende zijn geïdentificeerd en begrensd.

Toelichting:
Het uitgangspunt van het beleid is een passieve invulling van de portefeuille. Uitsluitend wanneer duidelijk wordt aangetoond dat actief beleid toegevoegde waarde heeft, kan worden overgegaan tot een actieve invulling. Deze afweging wordt per beleggingscategorie apart gemaakt.

Beleggingsproces

7. Kosten zijn belangrijk en worden nadrukkelijk meegenomen bij beleggingsbeslissingen.

Toelichting:
Wanneer een beleggingsoplossing hoge kosten met zich meebrengt dient hier ook een hoog verwacht rendement tegenover te staan. We geloven niet in de toegevoegde waarde van performance gerelateerde vergoedingen en staan die in beginsel derhalve niet toe als onderdeel van de kostenstructuur van de beleggingsoplossingen waarin we beleggen.

8. Goede processen en 'checks and balances' zijn een essentiële voorwaarde voor prestaties.

Toelichting:
Consistente en systematische beleggingsprocessen zijn een belangrijke bron voor een duurzaam rendement. Dit geldt zowel op bestuurlijk niveau als op het niveau van de uitvoering door de daarvoor aangestelde uitbestedingspartijen. Bovendien dragen goede processen bij aan de beheersing van zowel financiële als niet-financiële risico's.

Organisatie

9. We beleggen uitsluitend in beleggingsoplossingen die transparant zijn, die zich bewezen hebben en die we voldoende begrijpen en kunnen uitleggen aan onze stakeholders.

Toelichting:
We staan een eenvoudige beleggingsportefeuille voor. Dit betekent dat we begrijpen hoe iedere beleggingsoplossing, waarin we beleggen, werkt en kunnen doorzien wat er in de oplossing gebeurt ('transparantie'). We beseffen dat we mogelijk kansen laten liggen doordat we niet in categorieën beleggen die we niet begrijpen.

10. We besteden de uitvoering van ons beleggingsbeleid uit aan gespecialiseerde partijen.

Toelichting:
We realiseren ons dat we als pensioenfonds zelf niet in staat zijn het door ons gewenste beleggingsbeleid met voldoende kwaliteit op efficiënte wijze uit te voeren. Daarom besteden we de uitvoering uit aan gespecialiseerde partijen, waarbij ons uitbestedingsbeleid de basis vormt voor te selecteren partijen. We geloven dat een fiduciair beheerder met haar kennis en kunde beter in staat is onze beleggingsbeslissingen uit te voeren dan wij dat zelf kunnen. Daarmee beheersen we de operationele risico's en zijn we in staat het beleggingsproces efficiënt en effectief vorm te geven.

Duurzaamheid

11. We geloven dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een beter risico/rendementsprofiel leidt.

Toelichting:
Wij geloven dat beleggen in bedrijven en landen die in de bedrijfs- en beleidsvoering rekening houden met ESG-maatstaven, op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven en landen die dat niet doen. Dit leidt tot een beperking van onbeloonde beleggingsrisico's. ESG wordt altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken..

De beleggingscyclus en het proces

Het beleggingsproces dat het pensioenfonds hanteert ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

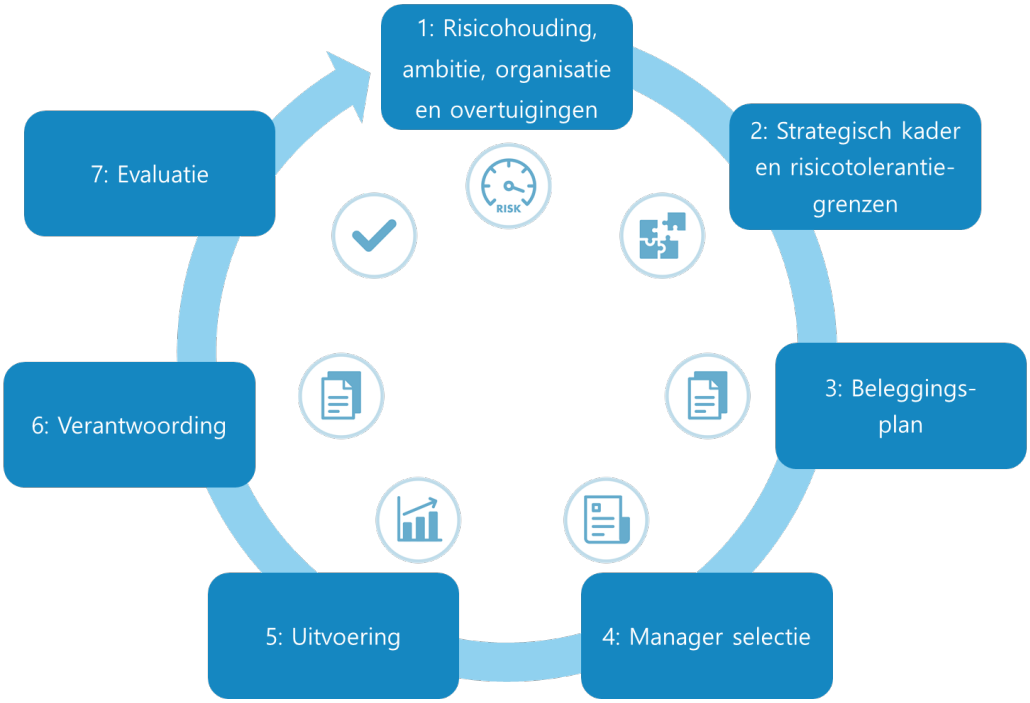

Het beleggingsproces bestaat uit zeven stappen en resulteert in een gebalanceerde werkelijke beleggingsportefeuille die aansluit bij de specifieke wensen en situatie van het pensioenfonds.

Stap 1: Risicohouding, ambitie, organisatie en overtuigingen
In de eerste stap van het beleggingsproces worden de belangrijkste uitgangspunten voor het beleggingsbeleid vastgesteld, te weten de risicohouding en de investment beliefs.
Het door het pensioenfonds gehanteerde risicoprofiel en de investment beliefs zijn de basis onder de beleggingscyclus

Stap 2: Strategisch kader en risicotolerantiegrenzen
In de tweede stap van het beleggingsproces wordt het strategisch kader voor de asset allocatie vastgesteld. Bij de strategische asset allocatie staat de lange termijn centraal en worden kwantitatieve analyses uitgevoerd, gericht op de belangrijkste

risicofactoren van de pensioenbalans. Het bestuur stelt voor iedere beleggingscategorie een investment case vast. Beleggingscategorieën met een positieve investment case worden meegenomen in de analyse van de optimale strategische asset allocatie.

Het optimale strategische beleid wordt vastgesteld met behulp van een ALM-studie. Het doel van deze studie is toetsing van de premie- en indexatiebeleid, bepaling van de optimale strategische asset allocatie en risico-afdekking op hoofdlijnen. De uitkomsten worden getoetst onder verschillende economische aannames en stress-scenario's. Het bestuur stelt de economische uitgangspunten van de ALM-studie vast, na deze uitgebreid te hebben bestudeerd en bediscussieerd.

De resulterende strategische asset allocatie op hoofdlijnen wordt door middel van een portefeuilleconstructiestudie verder verfijnd tot het niveau van de beleggingscategorieën waarvoor een investment case is opgesteld.

De strategische asset allocatie wordt in beginsel voor een periode van drie jaar vastgesteld. Het pensioenfonds voert geen tactisch, op een actuele marktvisie gebaseerd beleid op de strategische asset allocatie. Wel kan van de strategische asset allocatie worden afgeweken in geval naar aanleiding van een ALM-studie is besloten tot een wijziging in de allocatie naar illiquide beleggingen. Op het moment dat de implementatie van een dergelijke wijziging, als gevolg van het illiquide karakter van de betreffende categorie, niet binnen een periode van 1 maand te realiseren is, dan is dat in beginsel toegestaan. In het implementatieplan voor een dergelijke wijziging wordt onder meer vastgelegd hoe lang de implementatieperiode zal zijn, wat daarmee gedurende de implementatieperiode de afwijking van strategische asset allocatie zal zijn en in welke categorie de nog niet gealloceerde gelden tijdelijk worden belegd.

Naast illiquiditeit kan ook hoge volatiliteit een aanleiding zijn een wijziging in de strategische asset allocatie niet direct door te voeren. Indien de actuele volatiliteit van een beleggingscategorie, waarin tot een allocatiewijziging besloten is, groter is dan tweemaal de 5-jaars gemiddelde volatiliteit (geannualiseerd) kan dit reden zijn tot uitstel van de implementatie. Besluitvorming over dit uitstel wordt dan aangevuld met triggers wanneer de implementatie alsnog wordt uitgevoerd, inclusief een proces voor monitoring van die triggers.

Bij grote wijzigingen, in marktomstandigheden of de situatie van het pensioenfonds, kan het bestuur het beleid ook tussentijds aanpassen. Ook tussentijdse aanpassingen worden onderbouwd door strategische analyses.

Stap 3: Jaarlijks beleggingsplan
Ter voorbereiding op het jaarlijkse beleggingsplan wordt via een portefeuilleconstructiestudie getoetst of de geldende strategische asset allocatie nog optimaal is. Tevens wordt via de jaarlijkse portefeuilleconstructiestudie een eventueel ingroeimodel voor een illiquide beleggingscategorie, zoals beschreven in het implementatieplan van de toe- of uittreding van die categorie, getoetst en waar nodig (bijvoorbeeld als gevolg van wijziging in de liquiditeit van de categorie) bijgesteld.

Deze jaarlijkse analyse resulteert in een normportefeuille die wordt opgenomen en beschreven in het jaarlijkse beleggingsplan. Hierin worden de gewenste allocatie naar de verschillende beleggingen opgenomen aangevuld met minimale en maximale allocaties (bandbreedtes) per categorie. Het doel van deze bandbreedtes is enerzijds de afwijking van de normportefeuille als gevolg van ontwikkelingen op de financiële markten te begrenzen, maar tegelijkertijd onnodig handelen (en bijkomende transactiekosten) te voorkomen. Binnen de gestelde bandbreedtes worden niet actief posities ingenomen.

Stap 4: Manager selectie
De investment case van iedere beleggingscategorie beschrijft de te prefereren beheerstijl (bijvoorbeeld passief of actief). Aan de hand van de kaderstelling in de investment case worden vermogensbeheerders en/of beleggingsfondsen geselecteerd. Door middel van een degelijk proces, ondersteund door een uitgebreide database met detailposities van vele strategieën wordt een shortlist van geschikte vermogensbeheerders samengesteld. Hieruit kiest het pensioenfonds uiteindelijk de best passende vermogensbeheerder. Tevens wordt in deze fase de verdere implementatie van het gewenste duurzaamheidsprofiel vormgegeven. Het resultaat van deze stap is dat voor elke categorie een vermogensbeheerder is aangesteld die conform de door het bestuur geaccordeerde richtlijnen de portefeuille beheert.
Voor de selectie- en monitoring wordt een vastomlijnd proces gevolgd.

Stap 5: Uitvoering

Na de vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan volgt de uitvoeringsfase. Indien het beleggingsplan in een grote verschuivingen voorziet, bijvoorbeeld bij mutatie van beleggingscategorieën of vermogensbeheerders, wordt een transitieplan opgesteld. Waar nodig wordt een transitie, uit oogpunt van kostenefficiëntie, in meerdere stappen uitgevoerd.

De verschillende operationeel vermogensbeheerders van de geselecteerde beleggingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de beleggingen in de in het jaarplan opgenomen beleggingscategorieën. De portefeuille wordt door de aangestelde operationeel vermogensbeheerder beheerd op basis van de door het pensioenfonds vastgestelde richtlijnen.

Stap 6: Verantwoording
Na de implementatie vindt monitoring plaats door verschillende partijen. De operationeel vermogensbeheerders worden gemonitord en over de uitvoering van het beleggingsmandaat wordt gerapporteerd in de kwartaalrapportage. Indien noodzakelijk wordt door de fiduciair beheerder geadviseerd over een vervanging van een beleggingsinstelling.

Nadat het bestuur van het pensioenfonds een besluit heeft genomen tot een selectie naar een (andere) operationeel vermogensbeheerder, dan wordt het selectieproces zoals beschreven in stap 4 gevolgd. Afhankelijk van de op dat moment vooraf vastgestelde specifieke voorwaarden zal het selectieproces worden uitgevoerd.

De fiduciair beheerder monitort de richtlijnen voor de totale beleggingsportefeuille en het beleid voor het afdekken van het renterisico.

De beslissingen die consequenties kunnen hebben voor het strategisch beleggingsbeleid en de daarvan afgeleide randvoorwaarden worden slechts na goedkeuring van het bestuur genomen.

Elk kwartaal wordt in een rapportage door de fiduciair beheerder het volgende vastgelegd:
- de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende het kwartaal;
- de behaalde rendementen in het kwartaal en vanaf ultimo vorig jaar per beleggingscategorie;
- een toelichting op het rendement, het gevoerde beleid en de risicometing;
- een toelichting en beoordeling van de operationele managers;
- de omvang van de beleggingen per beleggingscategorie;
- een overzicht van de aan- en verkopen; en
- een portefeuilleoverzicht op regelniveau.

Daarnaast wordt elk kwartaal een risicomonitor opgeleverd met daarin een analyse van de belangrijkste beleggingsrisico's, zoals het renterisico, valutarisico, concentratierisico, etc.. Elke maand levert de fiduciair beheerder een tussentijdse management summary van de beleggingsportefeuille en de resultaten. De fiduciair beheerder legt elke vergadering verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid en bespreekt de financiële risico's in de portefeuille aan de hand van de risicorapportage.

Stap 7: Evaluatie
In stap zeven worden de verschillende stappen van het beleggingsproces plus enkele beleidsonderdelen geëvalueerd. De evaluatie van stap 1 en 2 vindt in principe elke drie jaar plaats. Met uitzondering van de evaluatie van de managers (driejaarlijks) geldt voor de overige stappen een jaarlijks evaluatieproces.

Onderstaande tabel geeft in meer detail de evaluatiefrequentie voor de verschillende beleidsonderwerpen weer. In het jaarlijks beleggingsplan is de laatste en eerstvolgende evaluatie van het betreffende onderwerp opgenomen.

Beleidsonderwerp	Frequentie
Doelstellingen	driejaarlijks
Risicohouding	driejaarlijks
Beleggingsovertuigingen	driejaarlijks
Strategische asset allocatie	driejaarlijks
Investment cases / kaderstellingen	driejaarlijks (met jaarlijks toets op hoofdlijnen)
Uitvoering - fiduciair beheerder	jaarlijks
Uitvoering - operationeel vermogensbeheerders	driejaarlijks
Renteafdekkingsbeleid	driejaarlijks
Valutabeleid	driejaarlijks
Liquiditeitsbeleid	driejaarlijks
Herbalanceringsbeleid	driejaarlijks
Tegenpartijbeleid	driejaarlijks
Securities lendingbeleid	driejaarlijks
Kostenbeleid	driejaarlijks
Waarderingsbeleid	driejaarlijks
Derivatenbeleid	driejaarlijks
MVB-beleid	driejaarlijks
Jaarlijks beleggingsplan	jaarlijks

De evaluatie van beleggingscategorieën vindt plaats aan de hand van de beleggingsrichtlijnen zoals vastgelegd in de investment case van de betreffende beleggingscategorie.

De evaluatie van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de fiduciair beheerder en de operationeel vermogensbeheerders vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde evaluatiecriteria.

2. De organisatie en govenance

Diverse organen en partijen zijn betrokken bij de verschillende stappen in beleggingscyclus. Deze organen en partijen zijn hieronder kort beschreven.

Bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor vaststelling van het strategische balans- en beleggingsbeleid. Hieronder wordt onder meer verstaan het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de beleggingsbeginselen, de jaarlijks vast te stellen normportefeuille en bandbreedtes, de benchmarks en het proces rond selectie en aanstelling van de operationele vermogensbeheerders.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie adviseert en ondersteunt het bestuur van het pensioenfonds bij het financiële management. De beleggingsadviescommissie bestaat uit ten minste twee bestuursleden. De commissie laat zich in de vergadering bijstaan door een (externe) beleggingsbeleidsadviseur.

De samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsadviescommissie zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement het pensioenfonds.

Beleggingsbeleidsadviseur

De externe beleggingsbeleidsadviseur adviseert de BAC en het bestuur over beleggingsonderwerpen en zorgt mede voor de *countervailing power* van het pensioenfonds richting de fiduciair beheerder en andere uitbestedingspartijen die betrokken zijn bij het vermogensbeheer. De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsbeleidsadviseur zijn vastgelegd in het 'profiel beleggingsbeleidsadviseur'.

Risicobeheerfunctie

Het bestuur heeft een sleutelfunctiehouder risicobeheer en -vervuller aangesteld. De houder van de risicobeheerfunctie wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden ondersteund door een extern deskundige.

De taken en verantwoordelijkheden van de risicobeheerfunctie zijn vastgelegd in de RASCI van het pensioenfonds.

Ondersteuning

De bestuur en de beleggingsadviescommissie worden ondersteund door een externe operationeel beleggingsadviseur. De operationeel beleggingsadviseur voert samen met de voorzitter van de beleggingsadviescommissie de regie over de agenda van de commissie. De adviseur bereidt de vergaderingen voor door het uitzetten van acties en het beoordelen van en het waar nodig geven van *countervailing power* op de aangeleverde vergaderstukken.

De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsbeleidsadviseur zijn vastgelegd in het 'profiel operationeel beleggingsadviseur'.

Fiduciair Beheerder

Het bestuur heeft de coördinatie van het vermogensbeheer uitbesteed aan een fiduciair beheerder. De fiduciair beheerder is onder meer verantwoordelijk voor:

- Uitvoerdersrol ten aanzien van advies rond balans- en beleggingsbeleid;
- Binnen het gegeven mandaat voor integrale aansturing, beheersing en rapportage van de portefeuille;
- (Advies over) selectie en monitoring van beleggingsinstellingen;
- Rapportage van risico's en performance totale portefeuille;
- Bewaken van restricties en mandaatcompliance (financieel risicomanagement).

De taken en verantwoordelijkheden van de fiduciair beheerder zijn vastgelegd in de fiduciaire dienstenovereenkomst.

Operationeel vermogensbeheerders

De operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor uitvoering van het operationeel beleggingsbeleid binnen het aan hen gegeven mandaat. De operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen rapporteren aan de fiduciair beheerder, die op kwartaalbasis weer rapporteert aan het fonds over de bevindingen per operationele vermogensbeheerder en beleggingsinstelling.

ALM-adviseur

Voor de uitvoering van de ALM-studie wordt gebruik gemaakt van een externe partij. Deze partij adviseert het pensioenfonds over de te hanteren uitgangspunten, scenario's en voert de ALM studie uit. De ALM adviseur wordt geselecteerd conform het uitbestedingsbeleid

3. De risicobeheersprocedures

PHJ heeft beleid ten aanzien van risicomanagement geformuleerd. Dit ligt vast in het risicomanagementbeleid.

PHJ hanteert een integrale benadering bij voor het risicobeheer. Adequaat risicomanagement is onderdeel van de sturing van de organisatie (bij PHJ en bij uitbestedingspartners). De verschillende commissies zijn als eerste lijn verantwoordelijk voor het beheerst uitvoeren van de processen waar de commissie verantwoordelijk voor is. Dit betreft ook het zicht houden op de risicobeheersing van de uitbestedingspartijen van de commissie.

De governancestructuur van PHJ is zodanig ingericht dat de onafhankelijkheid van het tweedelijns derdelijns risicomanagement ten opzichte van de eerste lijn is gewaarborgd.

Jaarlijks wordt een jaarplan Integraal Risicomanagement opgesteld om nadere invulling te geven aan het beleid. Startpunt van het jaarplan is de jaarlijkse evaluatie van de risicoanalyses. Tijdens deze evaluatie komen de aandachtspunten naar voren, die onderdeel uit (moeten) maken van het jaarplan. In het jaarplan zijn specifieke thema's, acties en terugkerende activiteiten opgenomen waarvoor de beleggingscommissie verantwoordelijk is.

PHJ hanteert de risicocategorieën die in de FIRM-aanpak door de Nederlandsche Bank (DNB) worden gehanteerd. In de risicoanalyse wordt voor deze categorieën een inschatting van het bruto en netto risico gemaakt ten opzichte van het gewenste risico.

De risicobeheersmaatregelen van de risico's gerelateerd aan het strategisch beleggingsbeleid zijn vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

4. Strategische asset allocatie

De strategisch beleggingsmix op hoofdlijnen wordt weergegeven in de volgende tabel:

Beleggingscategorie	Strategische allocatie (doelportefeuille)	Bandbreedtes
Matching portefeuille	61,5%	+/- 5%-punt
Return portefeuille	38,5%	+/- 5%-punt

Voor de afdekking van het renterisico op de balans worden de volgende percentages gehanteerd:

Risico	Strategisch beleid	Bandbreedte
Rente	55% afdekking basis van de marktrentecurve	+/- 2,5%-punt

De strategische beleggingsmix op hoofdlijnen wordt vervolgens verder ingevuld met behulp van de beleggingscategorie waarvoor een positieve investment case is. Met behulp van een portefeuilleconstructiestudie is een nader gespecificeerde normportefeuille vastgesteld die jaarlijks herijkt wordt. Voor 2020 ziet deze portefeuille er als volgt uit:

Beleggingscategorie	Norm %	Min %	Max %
Renteafdekkingsportefeuille	41,5	36,5	46,5
Bedrijfsobligaties + Hypotheken*	20,0	19,0	29,0
*Bedrijfsobligaties**	*10,0*	*8,0*	*15,0*
*Nederlandse Hypotheken**	*10,0*	*5,0*	*12,0*
Totaal matching portefeuille	**61,5**	**56,5**	**66,5**
Vastrentende Waarden	**16,0**		
High Yield Obligaties	5,0	3,0	7,0
Emerging Markets Obligaties HC	6,0	4,0	8,0
Emerging Markets Obligaties LC	5,0	3,0	7,0
Aandelen	**15,5**		
Wereldwijde aandelen	12,0	9,0	15,0
Emerging Markets aandelen	3,5	1,5	5,5
Indirect Vastgoed Nederland	7,0	5,0	9,0
Infrastructuur	0,0		
Totaal Return Illiquide	**38,5**	**33,5**	**43,5**
Totale portefeuille	**100,0**		

5. Milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen in het beleggingsbeleid

PHJ ziet het ontwikkelen van het MVB-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Daarom is dit een levend document, dat gedurende dit proces aangepast zal worden. Het pensioenfonds wil het beleid en de

doelstelling gedurende het proces waar nodig aan scherpen om zo te komen tot een volledig MVB-beleid. Gelijktijdig ontwikkelt ook de aanbiedersmarkt zich en komen er naar verwachting steeds meer en betere producten (van vermogensbeheerders) en tools (van dataproviders) waarmee het beleid van het fonds verder kan worden vormgegeven.

Voorliggend MVB-beleid van PHJ is gebaseerd op de resultaten van een onderzoek onder bestuursleden en een deelnemersonderzoek. In een volgend deelnemersonderzoek wil het bestuur dit MVB-beleid toetsen bij de deelnemers.

5.1 Definitie, visie, investment belief, en doelstelling van maatschappelijk verantwoord beleggen
In dit hoofdstuk wordt eerst de definitie en visie van PHJ voor maatschappelijk verantwoord beleggen geformuleerd. Vervolgens wordt het investment belief van PHJ op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen toegelicht en de doelstelling geformuleerd.

Definitie
Maatschappelijk verantwoord beleggen is een beleggingsbenadering die nadrukkelijk rekening houdt met milieu, sociale en governance-overwegingen.

Visie
Voor een pensioenfonds is het beleggingsbeleid, naast de andere financiële sturingsmiddelen, voor het verschaffen van een goed en betaalbaar pensioen van cruciaal belang. De visie van PHJ is dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak.

Het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen is tevens vastgelegd in de investment beliefs. Het pensioenfonds kent het volgende investment belief over MVB:

We geloven dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een beter rendements-risico profiel leidt.

Toelichting:
Wij geloven dat beleggen in bedrijven en landen die in de bedrijfs- en beleidsvoering rekening houden met ESG-maatstaven, op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven en landen die dat niet doen. Dit leidt tot een beperking van onbeloonde beleggingsrisico's. ESG wordt altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

Doelstelling
Het MVB-doel van PHJ is tweeledig:

3. Portefeuilledoelstelling: met maatschappelijk verantwoord beleggen wil het pensioenfonds rekening houden met MVB-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Het fonds heeft hiermee ten doel dat de portefeuille op de langere termijn een betere rendements-risicoverhouding kent dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG[7]-factoren.

4. Invloedsdoelstelling: anderzijds wil PHJ invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Ook hier geldt dat de focus zal liggen op het beter voldoen aan de S(ocial)-criteria. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor PHJ belangrijk is (engagement).

5.2 Uitgangspunten
Algemeen
PHJ vindt maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk en is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen en wil daar haar (fiduciaire) verantwoordelijkheid voor nemen.

PHJ ziet maatschappelijk verantwoord beleggen als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dit betekent dat maatschappelijk verantwoord beleggen wordt toegepast in elke stap van de beleggingscyclus, in elke investeringsbeslissing.

[7] "ESG" staat voor Environmental (Milieu), Social (Sociaal) en Governance (Goed bestuur).

PHJ heeft in haar investment belief vastgelegd dat zij gelooft dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een betere rendements-risicoverhouding leidt. Daarom neemt PHJ informatie over ESG-factoren mee in alle beleggingsbeslissingen, aanvullend op de gebruikelijke financiële aspecten. ESG wordt daarom altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

Door deze elementen te betrekken in de keuzes voor beleggingen worden neerwaartse risico's, waaronder financiële en reputatie risico's, gereduceerd. Naast eventuele ESG-risico's ziet het bestuur van PHJ ook kansen bij het ESG-beleggen. Deze kunnen op langere termijn de potentie hebben om vanwege hun focus juist bovengemiddeld te presteren.

Het pensioenfonds wil met haar beleggingsbeleid zowel onverantwoord gedrag uitsluiten, gedrag verder verbeteren, als ook positief gedrag stimuleren (uitsluiten van overheden en ondernemingen, actief aandeelhouderschap met behulp van stemmen en 'engagement', beleggen met impact).

De doelstelling van PHJ is om een verantwoord beleid te voeren, waarin ook de deelnemers zich kunnen herkennen. Het fonds wil transparant zijn over het gevoerde beleid, en over de effecten van dit beleid (voor zover direct zichtbaar).

Kosten
Het pensioenfonds heeft aandacht voor mogelijk hogere kosten. Verantwoord beleggen mag leiden tot iets hogere kosten (enkele basispunten), maar mag geen negatieve impact hebben op het lange termijn rendements- risicoprofiel van de portefeuille. Eventuele extra kosten dienen uitlegbaar te zijn. Deze verschillende aspecten weegt het pensioenfonds in haar besluitvorming af.

Thema's
Binnen het ESG-raamwerk zijn alle drie de factoren belangrijk met een (lichte) voorkeur voor S(ocial). Het bestuur heeft de MVB-thema's Mensrechten/arbeidsnormen en Klimaat als de twee meest belangrijke thema's gedefinieerd. Daarnaast heeft het bestuur aandacht voor het thema goed onderwijs.

PHJ onderschrijft de UN Global Compact Principes en verwacht van bedrijven waarin zij belegt dat zij deze principes ook respecteren. Ondernemingen die deze principes ernstig en structureel schenden passen niet bij de uitgangspunten van PHJ.

Regelgeving
Op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen heeft PHJ te maken met verschillende wetten en richtlijnen. De twee meest recent ingevoerde wetten en richtlijnen naast de bestaande en geïmplementeerde Sanctiewetgeving, Wet Marktmisbruik en Code Pensioenfondsen, zijn IORP II en SRD II:

- IORP II vereist dat pensioenfondsen zijn deelnemers informeert over het MVB-beleid en dat in kaart wordt gebracht wat bestaande en opkomende maatschappelijke risico's zijn.
- De SRD II richtlijn vereist dat pensioenfondsen een betrokkenheidsbeleid (stemmen en engagement) opstellen en verantwoording over de uitvoering hiervan afleggen.

Verder is er (EU) wetgeving in ontwikkeling welke de komende jaren voor PHJ relevant kunnen zijn, zoals de EU informatieverschaffingsverordening, de EU taxonomie, koolstofarme benchmarks en een Europese norm voor groene obligaties.

5.3 Uitvoering
Het pensioenfonds maakt in de uitvoering van het MVB-beleid gebruik van oplossingen die zich hebben bewezen en toegankelijk zijn via vermogensbeheerders. PHJ zet hierbij de volgende instrumenten in.

ESG-integratie

Beleggingscyclus
MVB is een integraal onderdeel van de beleggingscyclus. Bij besluitvorming over het beleggingsbeleid wordt de impact van de keuze op het MVB-beleid meegenomen. Waar dit mogelijk is wordt de ESG-impact gekwantificeerd, anders volstaat een

kwalitatieve of beschrijvende vorm. ESG wordt toegevoegd aan de driehoek rendement-risico-kosten als onderdeel van de besluitvorming.

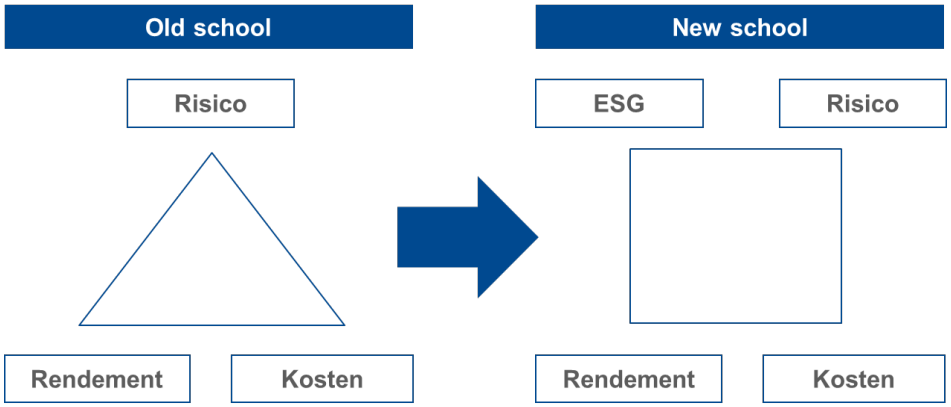

Door de ESG-impact in de besluitvorming te betrekken wordt het MVB-beleid geïntegreerd in de bestuurlijke cyclus. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces.

Door de ESG-impact in elk besluit mee te nemen, wordt inzichtelijk gemaakt of het besluit bijdraagt aan de MVB-doelstellingen van PHJ.

Beleggingsportefeuille
PHJ gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven die dat niet doen. ESG-integratie wordt in de beleggingsportefeuille toegepast door te beleggen in ondernemingen die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en zich richten op de lange termijn.

De ESG-integratie kan verschillen per beleggingscategorie, afhankelijk van de mogelijkheden en het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen per categorie. Het kunnen toepassen van een ESG-component binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt beoordeeld en onderbouwd in de investment case, waarbij de voorkeur uitgaat naar het hanteren van een ESG-benchmark. PHJ heeft hierbij aandacht voor de beschikbaarheid van ESG-beleggingsoplossingen en -benchmarks.

Verder zal PHJ onderzoeken hoe specifieke MVB-doelstellingen per beleggingscategorie opgenomen kunnen worden in de investment cases.

Omdat PHJ (een deel van) de vermogensbeheeractiviteiten heeft uitbesteed, zal PHJ ook richting de fiduciair beheerder en de vermogensbeheerders haar MVB-doelstellingen kenbaar maken, zodat deze in de uitbestede werkzaamheden betrokken kunnen worden.

Bij de selectie en monitoring van deze beleggingsfondsen worden ESG-criteria expliciet meegenomen. Daarnaast wordt ook het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen van de aanbieder van de beleggingsfondsen meegewogen.

De fiduciair beheerder rapporteert ESG-scores van de geselecteerde vermogensbeheerders en de verschillende beleggingsstrategieën waar het pensioenfonds gebruik van maakt. Daarbij rapporteren de operationeel vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen waarin wordt geparticipeerd over het door hun gevoerde MVB-beleid. De fiduciair beheerder monitort deze rapportages en gebruikt deze voor haar ESG-scores.

Principles for Responsible Investment
Bij de selectie van vermogensbeheerders kiest het fonds alleen managers die de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties hebben ondertekend. Daarmee geeft het pensioenfonds uitdrukking aan het belang dat wordt gehecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Per eind december 2019 hadden, c.q. hebben, alle geselecteerde vermogensbeheerders, inclusief de fiduciair manager, de PRI ondertekend.

PHJ zal nader onderzoeken of het zelf de PRI wenst te ondertekenen. De meningen binnen het bestuur zijn hierover (nog) verdeeld.

Uitsluitingsbeleid
PHJ wil niet beleggen in ondernemingen en landen waarvan producten of kernactiviteiten in strijd zijn met internationale verdragen of de principes van PHJ. PHJ hanteert daartoe een uitsluitingslijst.

Uitsluitingsbeleid ondernemingen
Conform de wettelijke eisen belegt PHJ niet in ondernemingen die 'controversiële wapens' (zoals clustermunitie), of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Hiertoe is een lijst vastgesteld van bedrijven die om die reden door het pensioenfonds worden uitgesloten.

Bovendien worden ondernemingen uitgesloten die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de UN Global Compact Principes. PHJ heeft hier voor gekozen omdat het de UN Global Compact Principes onderschrijft. Ondernemingen die deze principes ernstig en structureel schenden passen niet bij de uitgangspunten van PHJ. Verder is het afschaffen van kinderarbeid, wat het bestuur een belangrijk onderwerp vindt, één van de 10 principes van de UN Global Compact.

Ook belegt PHJ niet in ondernemingen die betrokken zijn bij nucleaire wapens. Hierbij geldt als norm dat minimaal 5% van de omzet uit nucleaire wapens dient te komen voordat het bedrijf wordt uitgesloten.

Uitsluitingsbeleid landen
De basis voor het uitsluitingsbeleid voor landen zijn de internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend, of waaraan Nederland middels het EU- en VN lidmaatschap aan gebonden is. Als er sancties gelden voor een bepaald land, belegt PHJ niet in staatsobligaties van dat land of in bedrijven die hun hoofdvestiging in dat land hebben.

Daarnaast belegt PHJ niet in landen die vallen onder het wapenembargo van de Verenigde Naties. Dit embargo betreft een handhavingsmaatregel om ernstige schending van mensenrechten of internationaal recht te veroordelen.

Reikwijdte
Het uitsluitingsbeleid wordt toegepast op staatsobligaties, bedrijfsobligaties en aandelen.

Uitvoering
PHJ heeft de fiduciair manager gevraagd bovengenoemde uitsluitingen expliciet toe te passen op de discretionair beheerde mandaten. Hierbij geldt zero tolerance: geen enkele belegging in genoemde onderwerpen is toegestaan.

Omdat PHJ grotendeels in beleggingsfondsen belegt (in plaats van in discretionaire mandaten) is het fonds voor haar MVB-beleid afhankelijk van de fondsen waar het in belegt en kan het niet zelf aangeven welke individuele ondernemingen PHJ went uit te sluiten. Bij fondsbeleggingen tolereert PHJ daarom een gecombineerd exposure naar uitgesloten bedrijven van maximaal 0,5% per beleggingsfonds.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt het uitsluitingsbeleid van het beleggingsfonds expliciet meegenomen als één van de selectiecriteria.

PHJ heeft de fiduciair manager gevraagd de uitsluitingslijst te monitoren bij de fondsbeleggingen. De fiduciair manager rapporteert jaarlijks over eventuele exposures naar uitgesloten bedrijven binnen de beleggingsfondsen getoetst op basis van data van Sustainalytics[8]. Bij eventuele overschrijding van de 0,5% limiet wordt besproken of maatregelen nodig zijn.

Verantwoording en transparantie

[8] Het pensioenfonds is zich hierbij er van bewust dat dit tot andere resultaten kan leiden indien de beleggingsfondsen zelf een andere provider gebruiken, omdat providers verschillende criteria hanteren.

De uitsluitingslijst wordt opgesteld op basis van informatie van een externe dataprovider. PHJ publiceert deze lijst op haar website.

Stembeleid
Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Een hoge opkomst op aandeelhoudersvergaderingen zorgt voor stabiele besluitvorming, breed gedragen besluiten en het voorkomt dat kleine groepen aandeelhouders de vergadering naar hun hand zetten. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid.

PHJ is van mening dat stemmen op aandeelhoudersvergaderingen bijdraagt aan het rendements- risicoprofiel van de bedrijven en ziet het uitoefenen van haar stemrecht als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Reikwijdte
Het stembeleid wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen.

Uitvoering
PHJ heeft door het beleggen in beleggingsfondsen beperkte mogelijkheden om een eigen stembeleid te voeren en volgt uit praktische overwegingen het stembeleid van de vermogensbeheerder. PHJ gelooft ook dat de impact groter is als de krachten worden gebundeld.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt het stembeleid van het beleggingsfonds expliciet meegenomen als één van de selectiecriteria.

Verantwoording en transparantie
Conform wettelijke vereisten brengt PHJ tenminste eenmaal per jaar op hun website verslag uit of en hoe zij als aandeelhouders hebben gestemd op algemene vergaderingen. Omdat PHJ in beleggingsfondsen belegt, kan dit een verwijzing zijn naar de websites van de vermogensbeheerders.

Engagement
PHJ wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. PHJ vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten.

Reikwijdte
Het engagementbeleid wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen en bedrijfsobligaties.

Uitvoering
PHJ heeft door het beleggen in beleggingsfondsen beperkte mogelijkheden om een eigen engagementbeleid te voeren en volgt uit praktische overwegingen het engagementbeleid van de vermogensbeheerder. PHJ gelooft ook dat de impact groter is als de krachten worden gebundeld.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt het engagementbeleid van het beleggingsfonds expliciet meegenomen als één van de selectiecriteria.

Verantwoording en transparantie
PHJ legt jaarlijks verantwoording af over de engagementtrajecten die zijn gevoerd. Voor zover dat geen afbreuk doet aan de effectiviteit van (lopende) engagementtrajecten wordt er gerapporteerd over de voortgang en resultaten van engagementtrajecten.

5.4 Monitoring en verantwoording
PHJ legt verantwoording af over het MVB-beleid op de twee beleidsdoelstellingen. PHJ legt vast wat de acties en de resultaten zijn voor zowel de portefeuilledoelstelling als de invloedsdoelstelling:

1. Portefeuilledoelstelling: PHJ vindt het belangrijk om het effect van de wijzigingen door het MVB-beleid inzichtelijk en meetbaar te maken. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de ESG-score van bedrijven en landen. PHJ zal de portefeuille periodiek (laten) scoren op ESG-criteria om inzicht te houden in de effectiviteit van het MVB-beleid. Door kwantificering is het mogelijk de gewenste doorlopende verbetering van het beleid en het inzicht van de effectiviteit van het beleid te monitoren.

2. Invloedsdoelstelling: PHJ zal periodiek inzichtelijk maken welke invloed zij heeft uitgeoefend om verbeteringen te bewerkstelligen op het gebied van MVB.

PHJ rapporteert hierover in haar jaarverslag en op de website.

5.5 Monitoring en verantwoording

Het MVB-beleid wordt minimaal iedere 3 jaar geëvalueerd in de beleggingsadviescommissie. Deze evaluatie wordt besproken in het bestuur en indien de evaluatie hier aanleiding toe geeft, wordt het beleid en de invulling van het beleid in de portefeuille aangepast.
De laatste evaluatie van het MVB-beleid heeft in 2020 plaats gevonden door het bestuur.

5.6 Afsluitend

Zoals opgemerkt is dit document over het MVB-beleid een levend document. Het pensioenfonds heeft de hoofdlijnen van het MVB-beleid in dit document opgenomen en zal dit verder finetunen om te komen tot een definitief, weloverwogen MVB-beleid. Dit document zal gedurende dit proces, waar nodig, worden aangescherpt.

Bijlage VIII: MVB-beleid

Het MVB-beleid van het fonds is vastgelegd in een apart document, dat hieronder als bijlage op de ABTN integraal is overgenomen.

Over dit document

Dit document beschrijft het MVB-beleid van Pensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna: PHJ of het pensioenfonds).

PHJ ziet het ontwikkelen van het MVB-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Daarom is dit een levend document, dat gedurende dit proces aangepast zal worden. Het pensioenfonds wil het beleid en de doelstelling gedurende het proces waar nodig aan scherpen om zo te komen tot een volledig MVB-beleid. Gelijktijdig ontwikkelt ook de aanbiedersmarkt zich en komen er naar verwachting steeds meer en betere producten (van vermogensbeheerders) en tools (van dataproviders) waarmee het beleid van het fonds verder kan worden vormgegeven.

Voorliggend MVB-beleid van PHJ is gebaseerd op de resultaten van een onderzoek onder bestuursleden en een deelnemersonderzoek. In een volgend deelnemersonderzoek wil het bestuur dit MVB-beleid toetsen bij de deelnemers.

In dit document wordt beschreven:

- De visie en de doelstelling van het MVB-beleid van PHJ (hoofdstuk 1).
- Welke uitgangspunten hierbij belangrijk zijn voor PHJ (hoofdstuk 2).
- Hoe PHJ uitvoering wil geven aan het beleid (hoofdstuk 3).
- Hoe PHJ verantwoording aflegt over het beleid (hoofdstuk 4).
- Hoe PHJ verder gaat met dit MVB-beleid (hoofdstuk 5 en 6).

1. Definitie, visie, investment belief en doelstelling van maatschappelijk verantwoord beleggen

In dit hoofdstuk wordt eerst de definitie en visie van PHJ voor maatschappelijk verantwoord beleggen geformuleerd. Vervolgens wordt het investment belief van PHJ op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen toegelicht en de doelstelling geformuleerd.

Definitie
Maatschappelijk verantwoord beleggen is een beleggingsbenadering die nadrukkelijk rekening houdt met milieu, sociale en governance-overwegingen.

Visie
Voor een pensioenfonds is het beleggingsbeleid, naast de andere financiële sturingsmiddelen, voor het verschaffen van een goed en betaalbaar pensioen van cruciaal belang. De visie van PHJ is dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak.

Het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen is tevens vastgelegd in de investment beliefs. Het pensioenfonds kent het volgende investment belief over MVB:

We geloven dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een beter rendements-risico profiel leidt.

Toelichting:
Wij geloven dat beleggen in bedrijven en landen die in de bedrijfs- en beleidsvoering rekening houden met ESG-maatstaven, op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven en landen die dat niet doen. Dit leidt tot een beperking van onbeloonde beleggingsrisico's. ESG wordt altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

Doelstelling
Het MVB-doel van PHJ is tweeledig:

1. Portefeuilledoelstelling: met maatschappelijk verantwoord beleggen wil het pensioenfonds rekening houden met MVB-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Het fonds heeft hiermee ten doel dat de portefeuille op de langere termijn een betere rendements-risicoverhouding kent dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG[9]-factoren.
2. Invloedsdoelstelling: anderzijds wil PHJ invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Ook hier geldt dat de focus zal liggen op het beter voldoen aan de S(ocial)-criteria. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor PHJ belangrijk is (engagement).

2. Uitgangspunten

Algemeen
PHJ vindt maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk en is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen en wil daar haar (fiduciaire) verantwoordelijkheid voor nemen.

[9] "ESG" staat voor Environmental (Milieu), Social (Sociaal) en Governance (Goed bestuur).

PHJ ziet maatschappelijk verantwoord beleggen als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dit betekent dat maatschappelijk verantwoord beleggen wordt toegepast in elke stap van de beleggingscyclus, in elke investeringsbeslissing.

PHJ heeft in haar investment belief vastgelegd dat zij gelooft dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een betere rendements-risicoverhouding leidt. Daarom neemt PHJ informatie over ESG-factoren mee in alle beleggingsbeslissingen, aanvullend op de gebruikelijke financiële aspecten. ESG wordt daarom altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

Door deze elementen te betrekken in de keuzes voor beleggingen worden neerwaartse risico's, waaronder financiële en reputatie risico's, gereduceerd. Naast eventuele ESG-risico's ziet het bestuur van PHJ ook kansen bij het ESG-beleggen. Deze kunnen op langere termijn de potentie hebben om vanwege hun focus juist bovengemiddeld te presteren.

Het pensioenfonds wil met haar beleggingsbeleid zowel onverantwoord gedrag uitsluiten, gedrag verder verbeteren, als ook positief gedrag stimuleren (uitsluiten van overheden en ondernemingen, actief aandeelhouderschap met behulp van stemmen en 'engagement', beleggen met impact).

De doelstelling van PHJ is om een verantwoord beleid te voeren, waarin ook de deelnemers zich kunnen herkennen. Het fonds wil transparant zijn over het gevoerde beleid, en over de effecten van dit beleid (voor zover direct zichtbaar).

Kosten
Het pensioenfonds heeft aandacht voor mogelijk hogere kosten. Verantwoord beleggen mag leiden tot iets hogere kosten (enkele basispunten), maar mag geen negatieve impact hebben op het lange termijn rendements- risicoprofiel van de portefeuille. Eventuele extra kosten dienen uitlegbaar te zijn. Deze verschillende aspecten weegt het pensioenfonds in haar besluitvorming af.

Thema's
Binnen het ESG-raamwerk zijn alle drie de factoren belangrijk met een (lichte) voorkeur voor S(ocial). Het bestuur heeft de MVB-thema's Mensrechten/arbeidsnormen en Klimaat als de twee meest belangrijke thema's gedefinieerd. Daarnaast heeft het bestuur aandacht voor het thema goed onderwijs.

PHJ onderschrijft de UN Global Compact Principes en verwacht van bedrijven waarin zij belegt dat zij deze principes ook respecteren. Ondernemingen die deze principes ernstig en structureel schenden passen niet bij de uitgangspunten van PHJ.

Regelgeving
Op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen heeft PHJ te maken met verschillende wetten en richtlijnen. De twee meest recent ingevoerde wetten en richtlijnen naast de bestaande en geïmplementeerde Sanctiewetgeving, Wet Marktmisbruik en Code Pensioenfondsen, zijn IORP II en SRD II:

- IORP II vereist dat pensioenfondsen zijn deelnemers informeert over het MVB-beleid en dat in kaart wordt gebracht wat bestaande en opkomende maatschappelijke risico's zijn.
- De SRD II richtlijn vereist dat pensioenfondsen een betrokkenheidsbeleid (stemmen en engagement) opstellen en verantwoording over de uitvoering hiervan afleggen.

Verder is er (EU) wetgeving in ontwikkeling welke de komende jaren voor PHJ relevant kunnen zijn, zoals de EU informatieverschaffingsverordening, de EU taxonomie, koolstofarme benchmarks en een Europese norm voor groene obligaties.

3. Uitvoering

Het pensioenfonds maakt in de uitvoering van het MVB-beleid gebruik van oplossingen die zich hebben bewezen en toegankelijk zijn via vermogensbeheerders. PHJ zet hierbij de volgende instrumenten in.

ESG-integratie

Beleggingscyclus
MVB is een integraal onderdeel van de beleggingscyclus. Bij besluitvorming over het beleggingsbeleid wordt de impact van de keuze op het MVB-beleid meegenomen. Waar dit mogelijk is wordt de ESG-impact gekwantificeerd, anders volstaat een kwalitatieve of beschrijvende vorm. ESG wordt toegevoegd aan de driehoek rendement-risico-kosten als onderdeel van de besluitvorming.

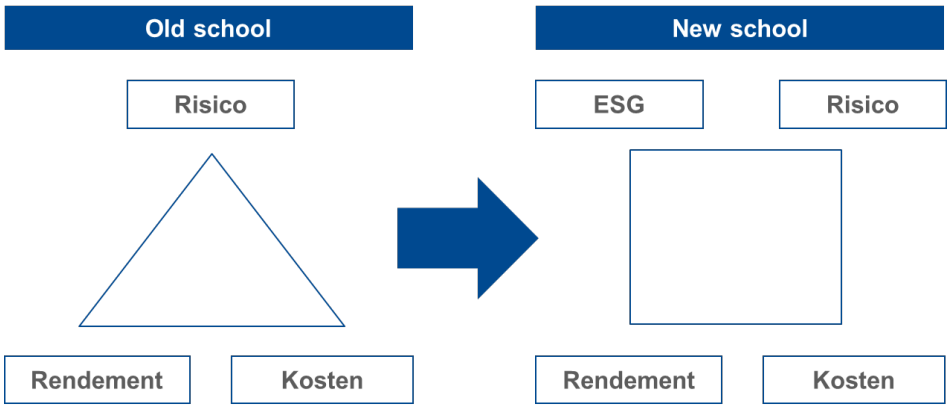

Door de ESG-impact in de besluitvorming te betrekken wordt het MVB-beleid geïntegreerd in de bestuurlijke cyclus. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces.

Door de ESG-impact in elk besluit mee te nemen, wordt inzichtelijk gemaakt of het besluit bijdraagt aan de MVB-doelstellingen van PHJ.

Beleggingsportefeuille
PHJ gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven die dat niet doen. ESG-integratie wordt in de beleggingsportefeuille toegepast door te beleggen in ondernemingen die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en zich richten op de lange termijn.

De ESG-integratie kan verschillen per beleggingscategorie, afhankelijk van de mogelijkheden en het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen per categorie. Het kunnen toepassen van een ESG-component binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt beoordeeld en onderbouwd in de investment case, waarbij de voorkeur uitgaat naar het hanteren van een ESG-benchmark. PHJ heeft hierbij aandacht voor de beschikbaarheid van ESG-beleggingsoplossingen en -benchmarks.

Verder zal PHJ onderzoeken hoe specifieke MVB-doelstellingen per beleggingscategorie opgenomen kunnen worden in de investment cases.

Omdat PHJ (een deel van) de vermogensbeheeractiviteiten heeft uitbesteed, zal PHJ ook richting de fiduciair beheerder en de vermogensbeheerders haar MVB-doelstellingen kenbaar maken, zodat deze in de uitbestede werkzaamheden betrokken kunnen worden.

Bij de selectie en monitoring van deze beleggingsfondsen worden ESG-criteria expliciet meegenomen. Daarnaast wordt ook het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen van de aanbieder van de beleggingsfondsen meegewogen.

De fiduciair beheerder rapporteert ESG-scores van de geselecteerde vermogensbeheerders en de verschillende beleggingsstrategieën waar het pensioenfonds gebruik van maakt. Daarbij rapporteren de operationeel vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen waarin wordt geparticipeerd over het door hun gevoerde MVB-beleid. De fiduciair beheerder monitort deze rapportages en gebruikt deze voor haar ESG-scores.

Principles for Responsible Investment
Bij de selectie van vermogensbeheerders kiest het fonds alleen managers die de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties hebben ondertekend. Daarmee geeft het pensioenfonds uitdrukking aan het belang dat wordt gehecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Per eind december 2019 hadden, c.q. hebben, alle geselecteerde vermogensbeheerders, inclusief de fiduciair manager, de PRI ondertekend.

PHJ zal nader onderzoeken of het zelf de PRI wenst te ondertekenen. De meningen binnen het bestuur zijn hierover (nog) verdeeld.

Uitsluitingsbeleid
PHJ wil niet beleggen in ondernemingen en landen waarvan producten of kernactiviteiten in strijd zijn met internationale verdragen of de principes van PHJ. PHJ hanteert daartoe een uitsluitingslijst.

Uitsluitingsbeleid ondernemingen
Conform de wettelijke eisen belegt PHJ niet in ondernemingen die ‘controversiële wapens’ (zoals clustermunitie), of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Hiertoe is een lijst vastgesteld van bedrijven die om die reden door het pensioenfonds worden uitgesloten.

Bovendien worden ondernemingen uitgesloten die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de UN Global Compact Principes. PHJ heeft hier voor gekozen omdat het de UN Global Compact Principes onderschrijft. Ondernemingen die deze principes ernstig en structureel schenden passen niet bij de uitgangspunten van PHJ. Verder is het afschaffen van kinderarbeid, wat het bestuur een belangrijk onderwerp vindt, één van de 10 principes van de UN Global Compact.

Ook belegt PHJ niet in ondernemingen die betrokken zijn bij nucleaire wapens. Hierbij geldt als norm dat minimaal 5% van de omzet uit nucleaire wapens dient te komen voordat het bedrijf wordt uitgesloten.

Uitsluitingsbeleid landen
De basis voor het uitsluitingsbeleid voor landen zijn de internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend, of waaraan Nederland middels het EU- en VN lidmaatschap aan gebonden is. Als er sancties gelden voor een bepaald land, belegt PHJ niet in staatsobligaties van dat land of in bedrijven die hun hoofdvestiging in dat land hebben.

Daarnaast belegt PHJ niet in landen die vallen onder het wapenembargo van de Verenigde Naties. Dit embargo betreft een handhavingsmaatregel om ernstige schending van mensenrechten of internationaal recht te veroordelen.

Reikwijdte
Het uitsluitingsbeleid wordt toegepast op staatsobligaties, bedrijfsobligaties en aandelen.

Uitvoering
PHJ heeft de fiduciair manager gevraagd bovengenoemde uitsluitingen expliciet toe te passen op de discretionair beheerde mandaten. Hierbij geldt zero tolerance: geen enkele belegging in genoemde onderwerpen is toegestaan.

Omdat PHJ grotendeels in beleggingsfondsen belegt (in plaats van in discretionaire mandaten) is het fonds voor haar MVB-beleid afhankelijk van de fondsen waar het in belegt en kan het niet zelf aangeven welke individuele ondernemingen PHJ went uit te sluiten. Bij fondsbeleggingen tolereert PHJ daarom een gecombineerd exposure naar uitgesloten bedrijven van maximaal 0,5% per beleggingsfonds.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt het uitsluitingsbeleid van het beleggingsfonds expliciet meegenomen als één van de selectiecriteria.

PHJ heeft de fiduciair manager gevraagd de uitsluitingslijst te monitoren bij de fondsbeleggingen. De fiduciair manager rapporteert jaarlijks over eventuele exposures naar uitgesloten bedrijven binnen de beleggingsfondsen getoetst op basis van data van Sustainalytics[10]. Bij eventuele overschrijding van de 0,5% limiet wordt besproken of maatregelen nodig zijn.

Verantwoording en transparantie
De uitsluitingslijst wordt opgesteld op basis van informatie van een externe dataprovider. PHJ publiceert deze lijst op haar website.

Stembeleid
Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Een hoge opkomst op aandeelhoudersvergaderingen zorgt voor stabiele besluitvorming, breed gedragen besluiten en het voorkomt dat kleine groepen aandeelhouders de vergadering naar hun hand zetten. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid.

PHJ is van mening dat stemmen op aandeelhoudersvergaderingen bijdraagt aan het rendements- risicoprofiel van de bedrijven en ziet het uitoefenen van haar stemrecht als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Reikwijdte
Het stembeleid wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen.

Uitvoering
PHJ heeft door het beleggen in beleggingsfondsen beperkte mogelijkheden om een eigen stembeleid te voeren en volgt uit praktische overwegingen het stembeleid van de vermogensbeheerder. PHJ gelooft ook dat de impact groter is als de krachten worden gebundeld.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt het stembeleid van het beleggingsfonds expliciet meegenomen als één van de selectiecriteria.

Verantwoording en transparantie
Conform wettelijke vereisten brengt PHJ tenminste eenmaal per jaar op hun website verslag uit of en hoe zij als aandeelhouders hebben gestemd op algemene vergaderingen. Omdat PHJ in beleggingsfondsen belegt, kan dit een verwijzing zijn naar de websites van de vermogensbeheerders.

Engagement
PHJ wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. PHJ vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten.

Reikwijdte
Het engagementbeleid wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen en bedrijfsobligaties.

---

[10] Het pensioenfonds is zich hierbij er van bewust dat dit tot andere resultaten kan leiden indien de beleggingsfondsen zelf een andere provider gebruiken, omdat providers verschillende criteria hanteren.

Uitvoering
PHJ heeft door het beleggen in beleggingsfondsen beperkte mogelijkheden om een eigen engagementbeleid te voeren en volgt uit praktische overwegingen het engagementbeleid van de vermogensbeheerder. PHJ gelooft ook dat de impact groter is als de krachten worden gebundeld.

Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt het engagementbeleid van het beleggingsfonds expliciet meegenomen als één van de selectiecriteria.

Verantwoording en transparantie
PHJ legt jaarlijks verantwoording af over de engagementtrajecten die zijn gevoerd. Voor zover dat geen afbreuk doet aan de effectiviteit van (lopende) engagementtrajecten wordt er gerapporteerd over de voortgang en resultaten van engagementtrajecten.

4. Monitoring en verantwoording

PHJ legt verantwoording af over het MVB-beleid op de twee beleidsdoelstellingen. PHJ legt vast wat de acties en de resultaten zijn voor zowel de portefeuilledoelstelling als de invloedsdoelstelling:

1. Portefeuilledoelstelling: PHJ vindt het belangrijk om het effect van de wijzigingen door het MVB-beleid inzichtelijk en meetbaar te maken. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de ESG-score van bedrijven en landen. PHJ zal de portefeuille periodiek (laten) scoren op ESG-criteria om inzicht te houden in de effectiviteit van het MVB-beleid. Door kwantificering is het mogelijk de gewenste doorlopende verbetering van het beleid en het inzicht van de effectiviteit van het beleid te monitoren.
2. Invloedsdoelstelling: PHJ zal periodiek inzichtelijk maken welke invloed zij heeft uitgeoefend om verbeteringen te bewerkstelligen op het gebied van MVB.

PHJ rapporteert hierover in haar jaarverslag en op de website.

5. Evaluatie beleid

Het MVB-beleid wordt minimaal iedere 3 jaar geëvalueerd in de beleggingsadviescommissie. Deze evaluatie wordt besproken in het bestuur en indien de evaluatie hier aanleiding toe geeft, wordt het beleid en de invulling van het beleid in de portefeuille aangepast. De laatste evaluatie van het MVB-beleid heeft in 2020 plaats gevonden door het bestuur.

6. Afsluitend

Zoals opgemerkt is dit document over het MVB-beleid een levend document. Het pensioenfonds heeft de hoofdlijnen van het MVB-beleid in dit document opgenomen en zal dit verder finetunen om te komen tot een definitief, weloverwogen MVB-beleid. Dit document zal gedurende dit proces, waar nodig, worden aangescherpt.

Bijlage IX: Uitgangspunten bij gelijkwaardigheidstoetsing

In het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 is onder meer opgenomen dat:

1) De werkgever die een verzoek om vrijstelling indient gelijkwaardigheid aantoont. Het bedrijfstakpensioenfonds beslist over dit verzoek.
2) De werkgever de uitgangspunten voor de toetsing vaststelt (met inachtneming van de richtlijnen het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000) en het bedrijfstakpensioenfonds (al dan niet) akkoord hierop verleent.

Wijze van toetsing

Het toetsen van actuariële gelijkwaardigheid zal in beginsel moeten plaatsvinden op basis van een cijfermatige vergelijking van de contante waarde van de uitkeringenstromen volgend uit de pensioenregeling van de werkgever en de pensioenregeling bij PHJ zoals beschreven in het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000.

Indien het echter mogelijk is om kwalitatief te beargumenteren dat de pensioenregeling van de werkgever minstens gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van PHJ dan verdient dat de voorkeur. Daar kan bijvoorbeeld sprake van zijn indien de pensioenopbouw en risicodekking minimaal gelijk zijn en (minimaal) de toeslagverlening van PHJ gevolgd wordt.

Uitgangspunten

Hieronder geeft PHJ aan welke grondslagen en uitgangspunten zij op voorhand redelijk vindt:

Rekenrente
De actuele door DNB gepubliceerde RTS.

Sterftegrondslagen en partnerfrequenties
Conform de grondslagen die worden gebruikt bij het wettelijk recht op waardeoverdracht zoals ook benoemd in Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000.

Invaliderings-, ontslag- en carrièrekansen
Zoals PHJ deze hanteert in de haalbaarheidstoets. Deze zijn in de bijlage in tabelvorm weergegeven.

NB. Revalideringskansen blijven conform Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 buiten beschouwing.

Prijs- en looninflatie
Conform de minimale verwachtingswaarden uitgaande van besluit FTK artikel 23a.

Toekomstige indexatie
Indexatie regeling PHJ: conform het geldende herstelplan (herstelplan loopt 10 jaar, daarna extrapolatie). Dit is opvraagbaar bij het fonds. De indexatieverwachting uit herstelplan 2021 is in de bijlage in tabelvorm weergegeven.

Indexatie regeling werkgever: In beginsel alleen meegenomen als sprake is van verplichte werkgeversbijdrage of onvoorwaardelijke indexatie. Over het algemeen wordt de verwachtingswaarde van indexatie uit winstdeling in een verzekeringscontract nihil verondersteld.

Beleggingsrendementen
Conform de maximale verwachtingswaarden uitgaande van besluit FTK artikel 23a.

Beschikbare premieregeling
Uitgaande van de default life-cycle van de beschikbare premieregeling. Indien er geen default life-cycle is, wordt uitgegaan van de neutrale life-cycle.

Kosten conversie
Er wordt rekening gehouden met actuele marktconforme kosten voor omzetting van het beschikbare premiekapitaal in een uitkering.

Maximum pensioengevend salaris
Conform verplichte regeling PHJ voorzover maximum pensioengevend salaris werkgever hoger is

Overig
Eventuele vrijwillige aanvullende verzekeringen blijven buiten beschouwing. Ook de werknemersbijdrage maakt geen onderdeel uit van de gelijkwaardigheidstoets. De werkgever dient voor zover mogelijk de juistheid en volledigheid van het bestand aan te tonen door middel van een accountantsverklaring.

Verleden

Indien de gelijkwaardigheidstoetsing ook ziet op het verleden wordt de toetsing in beginsel op gelijke wijze vormgegeven. Dat wil zeggen dat bovenstaande uitgangspunten worden toegepast (zoals van toepassing op de toetsmomenten) en dat op alle momenten een gelijkwaardigheidstoetsing wordt uitgevoerd zoals dit had moeten plaatsvinden indien vrijstelling op basis van gelijkwaardigheid was verleend.

Indien geen gelijkwaardigheid over het verleden kan worden aangetoond op de genoemde toetsmomenten dan zou in beginsel de regeling met terugwerkende kracht gelijkwaardig moeten worden gemaakt (zodat voldaan wordt aan de minimale gelijkwaardigheidsnorm van 95%). Dit kan bijvoorbeeld door inkoop van aanvullende pensioenaanspraken als sprake is van een DB-regeling (extra pensioenopbouw en/of toeslagen) of de storting van een aanvullend pensioenkapitaal (ook rekening houdend met beleggingsrendementen over het verleden) als sprake is van een DC-regeling.

In het geval de regeling met terugwerkende kracht gelijkwaardig wordt gemaakt zal de werkgever daarbij ook nader moeten onderbouwen op welke wijze arbeidsongeschikte deelnemers (voor de premievrijgestelde pensioenopbouw), deelnemers met een ingegaan nabestaandenpensioen (niveau en uitkeringen over verleden) of deelnemers waarvan het pensioen reeds is ingegaan (uitkeringen over verleden) adequaat zijn meegenomen in het optrekken van de regeling (voor zover nodig).

Beoordeling

PHJ beoordeelt de door de werkgever opgestelde gelijkwaardigheidsverklaring en de gehanteerde uitgangspunten. Indien werkgever en PHJ na wederzijds overleg van mening zouden verschillen over de vraag of de regeling (minimaal) gelijkwaardig is, wordt een onafhankelijke deskundige ingeschakeld.

Bijlage:

Invaliderings-, ontslag- en carrièrekansen

	Ontslag		AO	Carriere	
Leeftijd	Man	Vrouw	Beide	Man	Vrouw
15	9,8%	11,8%	0,0%	3,0%	3,0%
16	9,8%	11,8%	0,0%	3,0%	3,0%
17	9,8%	11,8%	0,0%	3,0%	3,0%
18	9,8%	11,8%	0,0%	3,0%	3,0%
19	9,8%	11,8%	0,0%	3,0%	3,0%
20	9,8%	11,8%	0,0%	3,0%	3,0%
21	8,9%	11,3%	0,0%	3,0%	3,0%
22	8,2%	10,9%	0,0%	3,0%	3,0%
23	7,7%	10,6%	0,0%	3,0%	3,0%
24	7,2%	10,4%	0,0%	3,0%	3,0%
25	6,6%	10,0%	0,1%	3,0%	3,0%
26	6,2%	9,7%	0,1%	3,0%	3,0%
27	5,3%	9,3%	0,1%	3,0%	3,0%
28	4,8%	8,9%	0,1%	3,0%	3,0%
29	4,1%	8,6%	0,1%	3,0%	3,0%
30	3,8%	8,5%	0,1%	2,0%	2,0%
31	3,9%	7,9%	0,1%	2,0%	2,0%
32	3,8%	7,4%	0,1%	2,0%	2,0%
33	3,7%	7,4%	0,1%	2,0%	2,0%
34	3,7%	7,0%	0,1%	2,0%	2,0%
35	3,7%	6,6%	0,1%	1,0%	1,0%
36	3,6%	6,3%	0,1%	1,0%	1,0%
37	3,5%	5,9%	0,1%	1,0%	1,0%
38	3,6%	5,5%	0,1%	1,0%	1,0%
39	3,6%	5,0%	0,1%	1,0%	1,0%
40	3,5%	4,7%	0,1%	0,0%	0,0%
41	3,5%	4,8%	0,1%	0,0%	0,0%
42	3,4%	4,7%	0,2%	0,0%	0,0%
43	3,5%	4,8%	0,2%	0,0%	0,0%
44	3,5%	4,8%	0,2%	0,0%	0,0%
45	3,4%	4,8%	0,2%	0,0%	0,0%
46	3,3%	4,9%	0,2%	0,0%	0,0%
47	3,4%	4,9%	0,2%	0,0%	0,0%
48	3,2%	5,1%	0,2%	0,0%	0,0%
49	3,4%	5,0%	0,2%	0,0%	0,0%
50	3,4%	5,0%	0,3%	0,0%	0,0%
51	3,2%	4,3%	0,3%	0,0%	0,0%
52	3,3%	3,7%	0,3%	0,0%	0,0%
53	3,3%	3,0%	0,3%	0,0%	0,0%
54	3,4%	2,4%	0,4%	0,0%	0,0%
55	3,3%	2,0%	0,4%	0,0%	0,0%

56	3,5%	1,9%	0,4%	0,0%	0,0%
57	3,6%	2,0%	0,4%	0,0%	0,0%
58	3,6%	2,0%	0,5%	0,0%	0,0%
59	3,4%	2,1%	0,5%	0,0%	0,0%
60	3,3%	2,2%	0,5%	0,0%	0,0%
61	3,2%	2,0%	0,6%	0,0%	0,0%
62	3,2%	2,0%	0,6%	0,0%	0,0%
63	3,2%	2,1%	0,7%	0,0%	0,0%
64	3,2%	2,1%	0,7%	0,0%	0,0%
65	3,2%	2,0%	0,7%	0,0%	0,0%
66	3,2%	2,0%	0,7%	0,0%	0,0%

Toekomstige indexatie PHJ

	Verwachting herstelplan 2021	
Jaar	Actief	Inactief
1	0,00%	0,00%
2	0,00%	0,00%
3	0,00%	0,00%
4	0,00%	0,00%
5	0,00%	0,00%
6	0,00%	0,00%
7	0,00%	0,00%
8	0,00%	0,00%
9	0,57%	0,47%
10	0,89%	0,74%
11	1,17%	0,97%
12	1,41%	1,16%
13	1,61%	1,33%
14	1,79%	1,48%
15	1,95%	1,61%
16	2,08%	1,72%
17	2,21%	1,82%
18 e.v.	2,30%	1,90%